



# ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

- ⇒ ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ
- ⇒ DEJEPIS
- ⇒ GEOGRAFIA
- ⇒ OBČIANSKA NÁUKA
- ⇒ RANNÝ KRUH
- ⇒ ETICKÁ VÝCHOVA
- ⇒ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Názov školy		Základná škola Jana Amosa Komenského		
Adresa		Komenského 1227/8, 926 01 Sered'		
Riaditeľka školy		PaedDr. Paulína Krivosudská		
Kordinátor pracovného tímu		1.cyklus	2.cyklus	3.cyklus
Človek a spoločnosť		Mgr. Tušková	Mgr. Ščasná	---
Dejepis		---	---	Mgr. Kostolányi
Geografia		---	---	PaedDr. Čelárová
Občianska náuka		---	---	Mgr. Boženíková
Ranný kruh		Mgr. Práznovská Mgr. Bátorová	Mgr. Kucharová Mgr. Remiášová	Mgr. Lenártová Mgr. Palečková
Etická výchova		Mgr. Urbanová	Mgr. Válkyová Mgr. Urbanová	Mgr. Válkyová
Náboženská výchova		PaedDr. Braunová	PaedDr. Braunová	PaedDr. Braunová
Použitá literatúra		Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie (ďalej len „ŠVP“) schválený dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140		
Platnosť dokumentu		Postupné zavádzanie od šk. roka 2023/2024 od 1. ročníka vo všetkých predmetoch okrem Ranného kruhu, ktorého UO sú od šk. roka 2023/2024 platné pre všetky ročníky		
Vypracovanie dokumentu		jún 2024, úprava marec 2025		
Grafická úprava		PaedDr. Paulína Krivosudská		
Kontakt	telefónne č.	031 6270151 alebo 031 6270140		
	e-mail	zskom@zskomsered.sk, zskomsered@gmail.com		

# OBSAH

<b>ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ</b> .....	04
<b>Učebné osnovy pre 1. cyklus človek a spoločnosť</b>	
Človek a spoločnosť 2.ročník .....	08
Človek a spoločnosť 3.ročník .....	12
<b>Učebné osnovy pre 2. cyklus človek a spoločnosť</b>	
Človek a spoločnosť 4.ročník .....	17
Človek a spoločnosť 5.ročník .....	22
<b>Učebné osnovy pre 3. cyklus dejepis</b>	
Dejepis 6.ročník .....	27
Dejepis 7.ročník .....	28
Dejepis 8.ročník .....	29
Dejepis 9.ročník .....	30
<b>Učebné osnovy pre 3. cyklus geografia</b>	
Geografia 6.ročník .....	34
Geografia 7.ročník .....	37
Geografia 8.ročník .....	39
Geografia 9.ročník .....	42
<b>Učebné osnovy pre 3. cyklus občianska náuka</b>	
Občianska náuka 6.ročník .....	46
Občianska náuka 7.ročník .....	48
Občianska náuka 8.ročník .....	51
Občianska náuka 9.ročník .....	54
<b>Učebné osnovy 1. cyklus ranný kruh</b>	
Ranný kruh 1.ročník .....	57
Ranný kruh 2.ročník .....	60
Ranný kruh 3.ročník .....	63
<b>Učebné osnovy pre 2. cyklus ranný kruh</b>	
Ranný kruh 4.ročník .....	67
Ranný kruh 5.ročník .....	71

**Učebné osnovy pre 3. cyklus ranný kruh**

Ranný kruh 6.ročník .....	74
Ranný kruh 7.ročník .....	79
Ranný kruh 8.ročník .....	84
Ranný kruh 9.ročník .....	88

**Učebné osnovy pre 1. cyklus etická výchova**

Etická výchova 1.ročník .....	94
Etická výchova 2.ročník .....	95
Etická výchova 3.ročník .....	96

**Učebné osnovy pre 2. cyklus etická výchova**

Etická výchova 4.ročník .....	97
Etická výchova 5.ročník .....	98

**Učebné osnovy pre 3. cyklus etická výchova**

Etická výchova 6.ročník .....	100
Etická výchova 7.ročník .....	101
Etická výchova 8.ročník .....	103
Etická výchova 9.ročník .....	104

**Učebné osnovy pre 1. cyklus náboženská výchova**

Náboženská výchova 1.ročník .....	108
Náboženská výchova 2.ročník .....	110
Náboženská výchova 3.ročník .....	112

**Učebné osnovy pre 2. cyklus náboženská výchova**

Náboženská výchova 4.ročník .....	114
Náboženská výchova 5.ročník .....	116

**Učebné osnovy pre 3. cyklus náboženská výchova**

Náboženská výchova 6.ročník .....	118
Náboženská výchova 7.ročník .....	120
Náboženská výchova 8.ročník .....	122
Náboženská výchova 9.ročník .....	124

## ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ - charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť pripravuje žiakov k tomu, aby sa prejavovali ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovali svoje práva a naplňali svoje povinnosti. Umožňuje porozumieť geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta, čo vedie k rešpektu a ohľaduplnosti voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám, ako aj voči sebe. U žiakov rozvíja pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti, krajine a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Posilňuje ich aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov. Rozvíja uvedomenie si vlastnej identity v globalizovanom svete. Okrem vedomostí rozvíja u žiakov aj spôsobilosti získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe. Žiaci z nich vyvodzujú logicky správne závery a dokážu ich argumentačne podložiť a odprezentovať.

### **Rozvoj spoločenskej gramotnosti, ktorú okrem iných vzdelávacia oblasť rozvíja je vnímaná ako schopnosť:**

- ⇒ prejavovať sa ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovať svoje práva a naplňovať svoje povinnosti,
- ⇒ byť vnímavý voči sebe aj voči druhým a krajine,
- ⇒ nadobudnúť pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi,
- ⇒ prejavovať aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov, - uvedomovať si vlastnú identitu v globalizovanom svete,
- ⇒ porozumieť podobným aj odlišným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám ľudského spoločenstva v rôznych častiach Zeme,
- ⇒ prejavovať rešpekt a ohľaduplnosť voči sebe, iným ľuďom, ich kultúram a duchovným hodnotám,
- ⇒ vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe vyvodzovať z nich logicky správne závery, ktoré dokážu argumentačne podložiť a prezentovať.

### **Ciele vzdelávacej oblasti:**

- ⇒ Disponovať znalosťami o vybraných spoločenských, geografických a historických procesoch a javoch v rôznych kontextoch a situáciách.
- ⇒ Využívať rôzne metódy získavania, spracovávania, interpretácie informácií a prezentácie výsledkov vlastného bádania.
- ⇒ Rozlišovať procesy kontinuity a zmeny, porozumieť súvislostiam, príčinám a dôsledkom historických a spoločenských javov a procesov.
- ⇒ Posúdiť vzťahy v rámci prírodných zložiek krajiny a vzájomné vzťahy medzi životným prostredím a činnosťou človeka od lokálnej po globálnu úroveň; rozumieť potrebe udržateľného využívania prírodných zdrojov.
- ⇒ Rozpoznať rôzne vrstvy svojej identity, rešpektovať a oceňovať seba, rozmanitosť ľudí a skupín v globalizovanom svete.
- ⇒ Zvládať svoje emócie, prejavíť empatiu, rozumieť rozličným názorom a postojom, formulovať vlastný názor, aktívne spolupracovať a konštruktívne komunikovať.
- ⇒ Mať rozvinuté charakterové vlastnosti, presadzovať morálne a etické princípy, vymedziť vlastnú hodnotovú orientáciu pre svoje rozhodnutia a naplňovanie osobných cieľov.
- ⇒ Uplatňovať práva a povinnosti, pravidlá a normy spoločenského života v demokratickej spoločnosti, niesť zodpovednosť za vlastné rozhodnutia.
- ⇒ Orientovať sa v zdrojoch informácií, prejavíť kritický a rozlišujúci postoj k médiám, bezpečne a eticky sa prezentovať v online prostredí.
- ⇒ Prejavovať záujem o dianie okolo seba, vo svete a participovať na veku primeraných prospešných aktivitách.

V prvom a druhom cykle má vzdelávacia oblasť podobu integrovaného predmetu Človek a spoločnosť a samostatných predmetov - etická výchova v alternácii s náboženskou výchovou. Škola vytvorila predmet ranný kruh s cieľom posilniť rozvoj emocionálnej a sociálnej kompetencie žiakov. V treťom cykle tvoria vzdelávaciu oblasť vyučovacie predmety geografia, dejepis, občianska náuka, ranný kruh a etická alebo náboženská výchova.

Časová dotácia vzdelávacích predmetov vo vzdelávacej oblasti rozdelená do cyklov a do ročníkov									
	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
<b>Človek a spoločnosť</b>	-	1	2	2	3	-	-	-	-
<b>Dejepis</b>	-	-	-	-	-	1	1	1	2
<b>Geografia</b>	-	-	-	-	-	1	1	1	1
<b>Občianska náuka</b>	-	-	-	-	-	1	1	1	1
<b>Ranný kruh</b>	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<b>Etická výchova/ Náboženská výchova</b>	1	1	1	1	1	1	1	1	1

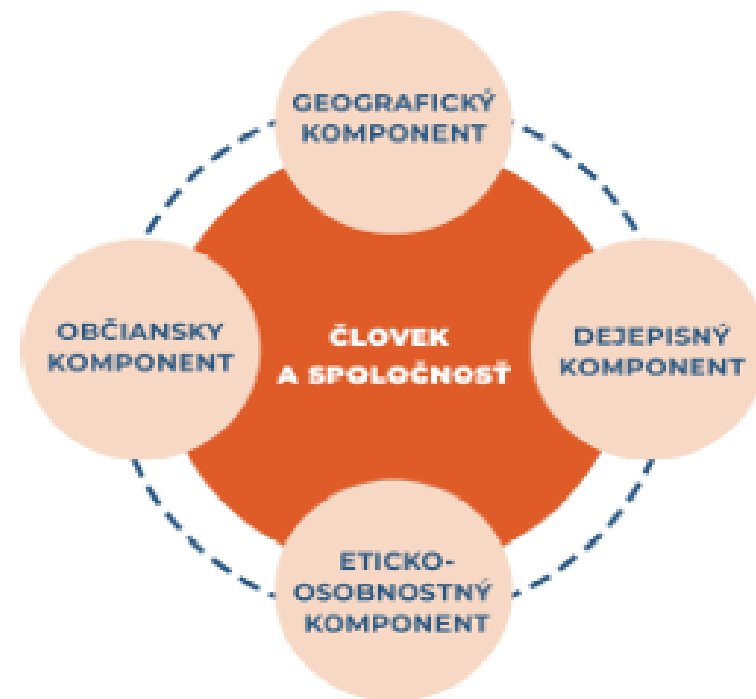
## CIELE A KOMPONENTY

**Geografický komponent** objasňuje špecifiká rôznych miest, rozmiestnenie ľudí a ich činností, vzájomné vzťahy medzi javmi a procesmi, ktoré sa na Zemi odohrávajú a vyvíjajú. Žiaci skúmajú interakcie medzi prírodnými zložkami a zároveň vzťahy medzi nimi a človekom. Rozvíjajú svoju schopnosť myslieť v súvislostiach a porozumieť problémom na rôznych úrovniach, od lokálnej po globálnu. Rôzne aspekty priestoru skúmajú pomocou širokej škály prameňov, čo im umožňuje sa v ňom orientovať, a zároveň v ňom konať spôsobom, ktorý je zodpovedný voči životnému prostrediu a potrebám druhých. V procese poznávania priestoru sa žiaci učia klásť a odpovedať otázky (Čo to je?, Kde to je?, Prečo je to tam?, Ako to vzniklo, Aký to má vplyv? a pod.), ktoré sú kľúčové pre formovanie ich priestorového myslenia.

**Dejepisný komponent** rozvíja a kultivuje objektívne poznanie minulosti a jej prepojenosti s prítomnosťou. Žiaci si rozvíjajú historickú gramotnosť, spoznávajú historické fakty, súvislosti, javy a procesy v širšom spoločenskom kontexte. Prostredníctvom bádateľských otázok a kritickej analýzy historických prameňov, identifikovania príčin a dôsledkov rôznorodých javov a procesov rozlišujú ich historický význam a rôzne uhly pohľadov. Na základe poznania minulosti žiaci reflektujú vlastnú príslušnosť k regiónu, národu a európskemu spoločenstvu. Komponent u žiakov rozvíja aj hodnoty a kompetencie demokratickej kultúry a vzťah ku kultúrnemu a historickému dedičstvu.

**Občiansky komponent** približuje fungovanie spoločnosti. Žiaci spoznávajú medziľudské vzťahy, budujú si postoj k ľudskej rozmanitosti a vnímajú prínos jej pozitívnych prvkov. Rovnako vnímajú úlohu hodnôt a sociálnych noriem, význam a chod rôznych inštitúcií. Zároveň vnímajú vplyv sociálnych a ekonomických faktorov na rozhodnutia v spoločnosti, nielen v prítomnosti, ale aj minulosti. Reflektujú princípy trvalo udržateľného života, význam obchodných vzťahov i úlohu štátu v hospodárskych vzťahoch. Významnou súčasťou tohto komponentu je výchova k aktívnemu občianstvu, rešpektovaniu princípov slobody a demokracie, ako aj k ochrane ľudských práv.

**Eticko-osobnostný komponent** prispieva k osobnostnému, sociálnemu a morálnemu rozvoju žiakov, s dôrazom na uvedomovanie si, prijatie a rozvíjanie vlastnej identity vo vzťahu k druhým ľuďom a všetkému živému na našej planéte. Neoddeliteľnou súčasťou týchto procesov je kultivovanie charakteru, morálnych (etických) a duchovných kvalít žiakov, ich religiózneho vedomia. Zo štandardov eticko-osobnostného komponentu, charakteru a metakognície vychádza predmet Ranný kruh, ktorý do vzdelávania implementuje hodnotový zámer školy. Obsahové štandardy komponentu sú zaradené do samostatného predmetu vytvoreného školou od 1. po 9. ročník, kde je vytvorený dostatočný časový priestor na systematický rozvoj hodnotových, sociálnych a osobnostných kompetencií všetkých žiakov. To znamená, že štandardy eticko-osobnostného komponentu sú primárne rozvíjané v predmete Ranný kruh bez priamej integrácie (alebo minimálnej) do predmetov človek a spoločnosť, dejepis, občianska náuka či geografia. V predmete etická výchova sa vyučujúci hlbšie venujú jednotlivým činnostiam komponentu a zároveň realizujú rozširujúce činnosti špecifické pre etickú výchovu.



### Hlavným cieľom :

**1. cyklu** je podporovať u žiakov schopnosť skúmať svoju obec, jej blízke okolie a vzťahy medzi ľuďmi. Žiaci pozorujú, porovnávajú a zaznamenávajú vybrané aspekty fungovania komunity, v ktorej žijú. Vedia sa orientovať vo svojom okolí a poznajú jeho špecifiká. Poznajú základné časové intervaly. Sú si vedomí, že súčasnosť je výsledkom konania v minulosti. Vnímajú jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých. Rešpektujú základné pravidlá spolunažívania a komunikácie. Zaujímajú sa o svoje okolie a sú ochotní zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie.

- ⇒ Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec.
- ⇒ S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine.
- ⇒ Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.
- ⇒ Rozlišovať a skúmať vzťahy medzi prírodným prostredím a činnosťou človeka na lokálnej úrovni, rozumieť potrebe starostlivosti o životné prostredie na príkladoch z miestnej krajiny.
- ⇒ Uvedomiť si jedinečnosť a vzácnosť seba samého a druhých.
- ⇒ Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.
- ⇒ Identifikovať morálne dobro v konaní druhých a vo vlastnom konaní.
- ⇒ Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoľžití s inými.
- ⇒ Vysvetliť, odkiaľ sa berú informácie, aké sú ich zdroje a rozumieť dôsledkom rôznych typov správ.
- ⇒ Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy.

### **Hlavným cieľom :**

**2. cyklu** je rozvíjať poznatky z oblasti geografických, historických a spoločenskovedných javov a procesov. Formujú sa základy aktívneho občianstva, žiaci sú vedení k uvedomeniu si práv, povinností a zároveň aj možností pozitívne ovplyvňovať svet vo svojom bezprostrednom okolí. Žiaci dokážu spolupracovať na riešení výziev a konfliktov. Rozvíjajú svoje schopnosti pracovať s mapou a inými zdrojmi informácií pri skúmaní prírodných a spoločenských pomerov Slovenska. Zároveň dokážu poznávať minulosť pomocou práce s jednoduchými historickými prameňmi.

- ⇒ Rozvíjať poznanie z oblasti spoločenských, geografických a historických procesov a javov.
- ⇒ Samostatne využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií.
- ⇒ Porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore.
- ⇒ Posúdiť vzájomné vzťahy medzi krajinou a činnosťou človeka na Slovensku, uviesť význam chránených území pri ochrane prírody a krajiny.
- ⇒ Rozvíjať jedinečnosť seba samého, pomenovať základné zložky vlastnej identity a svoje sociálne roly, uplatňovať rešpektujúci prístup k druhým.
- ⇒ Komunikovať konštruktívne a s ohľadom na spolupatričnosť a spoluprácu žiakov.
- ⇒ Poznať a zhodnocovať vlastné charakterové črty aj s ohľadom na druhých.
- ⇒ Chápať zmysel a význam pravidiel, povinností a uplatňovať práva ako člen komunity.
- ⇒ Rozlíšiť dôveryhodnosť zdrojov informácií a bezpečne sa správať v online prostredí.
- ⇒ Aktívne sa angažovať v aktivitách na skvalitnenie fungovania školy a/alebo obce.

### **Hlavným cieľom :**

**3. cyklu** je porozumieť vybraným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta. Žiaci rozvíjajú svoj pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Aktívne sa zapájajú do riešenia aktuálnych výziev a problémov. Uvedomujú si vlastnú identitu v globalizovanom svete. Rešpektujú a prejavujú ohľaduplnosť voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám. Žiaci kriticky pristupujú k zdrojom informácií a mediálnym obsahom. Disponujú rozvinutými spôsobilosťami získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe.

- ⇒ Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch.
- ⇒ Vyberať, navrhnuť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov.
- ⇒ Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov.
- ⇒ Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi.
- ⇒ Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí.
- ⇒ Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehĺbovanie osobných vzťahov.
- ⇒ Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra.
- ⇒ Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti.
- ⇒ Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí.
- ⇒ Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 2.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Žiak vie/dokáže::
GEOGRAFICKÝ	Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí	Miestna krajina, orientácia, poloha v priestore	<p>Určovanie orientačných bodov v okolí školy, vyhľadávanie vybraných objektov, vytváranie predstáv o priestorových vzťahoch v škole, v obci a jej okolí.</p> <p>Určovanie relatívnej polohy vybraného objektu voči inému objektu (rovno, vpravo, vľavo, hore, dole, blízko, ďaleko, pred, za a i.) v teréne alebo na mape (v pláne) a navigácia na trase medzi nimi s využitím orientačných bodov.</p> <p>Opis a zaznamenávanie cesty do školy alebo k inému objektu v obci a miestnej krajine.</p> <p>Hľadanie odpovedí na otázky o krajine mimo nášho zorného poľa: Kam vedie táto cesta?</p>	<p>⇒ Určiť orientačné body v okolí školy.</p> <p>⇒ Orientovať sa v priestore podľa orientačných bodov.</p> <p>⇒ Orientovať sa v známom priestore na základe jeho zobrazenia v pláne a na jednoduchej mape.</p> <p>⇒ Získať informácie pozorovaním vo svojom okolí.</p>
GEOGRAFICKÝ	Orientácia v pláne a na mape	Plán, mapa, mapové znaky, legenda	<p>Vyjadrovanie žiackych predstáv o priestorovom rozmiestnení objektov v triede a v okolí školy z vertikálneho pohľadu (vtáčej perspektívy) formou jednoduchých modelov alebo náčrtkov.</p> <p>Tvorba jednoduchého orientačného plánu (mapového náčrtku) obce alebo jej častí na základe leteckej snímky.</p> <p>Orientácia plánu a orientácia v pláne.</p>	<p>⇒ Orientovať sa v známom priestore na základe jeho zobrazenia v pláne a na jednoduchej mape.</p> <p>⇒ Používať pojmy potrebné na orientáciu v miestnej krajine.</p> <p>⇒ Prezentovať výsledky svojej práce krátkym slovným opisom a v podobe nákresu, plagátu alebo modelu.</p> <p>⇒ Získať informácie pozorovaním vo svojom okolí.</p>



ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 2.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Žiak vie/dokáže::
<b>GEOGRAFICKÝ</b>	Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie	Prírodné a umelé prostredie, počasie, cestovanie, doprava, mesto a vidiek, spôsob života	<p>Posudzovanie vplyvu rôzneho prostredia na človeka (napr. prírodné a umelé, tiché a hlučné, upravené a neupravené, nové a staré, jednotné a rôznorodé).</p> <p>Pozorovanie počasia a jeho vplyvu na prírodu a ľudí počas dňa a roka spojené s grafickým zaznamenávaním oblačnosti a jednoduchým zápisom nameraných hodnôt teploty vzduchu.</p> <p>Identifikovanie dôvodu, cieľa a pravidelnosti cestovania ľudí vo svojej rodine a v rodinách spolužiakov.</p> <p>Porovnávanie vhodnosti jednotlivých druhov dopravy v obci.</p>	<p>⇒ Rozpoznať vzájomné vzťahy medzi človekom a krajinou na príkladoch z miestnej krajiny.</p> <p>⇒ Opísať vplyv počasia na krajinu a život ľudí počas dňa a roka.</p> <p>⇒ Uplatňovať šetrný vzťah k prírodným zdrojom a životnému prostrediu vo svojom okolí.</p> <p>⇒ Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.</p> <p>⇒ Opísať kam, ako a prečo cestujú jemu blízki ľudia.</p> <p>⇒ viesť rozhovor za účelom získania potrebných informácií k vybranej téme.</p> <p>⇒ Zaznamenať, porovnať a triediť informácie slovne, pomocou zápisov alebo jednoduchých grafických organizérov.</p> <p>⇒ Podieľať sa v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy podľa predpísaného postupu,</p> <p>⇒ Prezentovať výsledky svojej práce krátkym slovným opisom a v podobe nákresu, plagátu alebo modelu.</p>
<b>DEJEPISNÝ</b>	Orientácia v čase	Časová postupnosť, plánovanie času, meranie času, kalendár	<p>Určovanie vzájomných vzťahov (pred/po) medzi susednými a nesusednými dňami a mesiacmi, opakujúci sa cyklus s vytváraním celkov (deň, týždeň, mesiac, rok).</p> <p>Zoradovanie postupnosti udalostí (skôr, neskôr, nedávno, dávno, dnes, včera, predvčerom, zajtra, pozajtra...).</p>	<p>⇒ Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.</p> <p>lustrovať plynutie času na vybraných príkladoch z minulosti rodiny,</p> <p>⇒ Porovnať obrazy obce v minulosti a v súčasnosti.</p> <p>⇒ Určiť vzájomné vzťahy medzi dňami, mesiacmi, cyklami.</p>
<b>DEJEPISNÝ</b>	Pozorovanie zmien v čase	Rodostrom, vzájomné rodinné vzťahy, povestí, pamiatky	<p>Určovanie základných vzťahov medzi členmi rodiny z pozície žiaka a z pozície iného člena.</p> <p>Zostavovanie trojgeneračného rodostromu ako vizualizácie rodinných vzťahov.</p>	<p>⇒ Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, Kamarátskych skupinách.</p> <p>⇒ Pomenovať, čo ho spája s ostatnými.</p> <p>⇒ Prerozprávať príbeh viažuci sa k obci alebo regiónu.</p> <p>⇒ Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.</p>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 2.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže::
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Poznávanie pravidiel vo svojom živote	Pravidlá, školský poriadok, férovosť	<p>Spoznávanie zmyslu pravidiel pre život ľudí (na príklad-de pravidiel hry). Opísanie pravidiel v rodine žiaka a pokázanie na ich význam. Spoločná tvorba pravidiel života v triede, počas vyučovania i mimo neho, a zaviazanie sa dodržiavať ich (fair play). Zdôvodňovanie konkrétnych pravidiel v školskom poriadku alebo v obci.</p>	<p>⇒ Spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede a škole. ⇒ Podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole. ⇒ Pravidlá správania v škole a doma. Dodržiava fair play.</p>
OBČIANSKY	Život obce a vzťahy v komunite	Obec, inštitúcie, komunita, súkromný a verejný priestor, symboly, sviatky, tradície, rozmanitosť	<p>Identifikovanie významných inštitúcií a služieb v obci s posúdením ich funkcie pre život komunity podľa podmienok obce (napríklad obecný úrad, obchody, služby, kostol, pošta, policajná a hasičská stanica, lekáreň, ambulancia, železničná a autobusová stanica alebo zastávka, kultúrne a komunitné centrum, zberný dvor, útulok pre zvieratá, čistiareň odpadových vôd, výrobný podnik, poľnohospodárske družstvo). Rozpoznávanie príkladov používania identifikačných znakov, symbolov a vlajok.</p>	<p>⇒ Orientovať sa v priestore podľa orientačných bodov. ⇒ Identifikovať inštitúcie a služby v obci a ich funkcie. ⇒ Získať a interpretovať informácie z obrazových zdrojov (obrázky, fotografie, ilustrácie, video) a veku primeraných textov umeleckej a vecnej literatúry. ⇒ Uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí. ⇒ Stručne opísať význam kľúčových osôb, úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív a udalostí v komunite a obci.</p>
OBČIANSKY	Zodpovedné hospodárenie	Povolania, tovary a služby, cena, peniaze, šetrenie	<p>Oboznamovanie sa s deľbou práce na konkrétnych príkladoch v komunite a v obci. Spoznávanie rôznych povolání so základným opisom ich pracovnej náplne.</p>	<p>⇒ Uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí. ⇒ Preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí (k spolužiakom, kamarátom, susedom). ⇒ Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách ⇒ Vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania. ⇒ Vymenovať rôzne povolania a ich pracovnú náplň.</p>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 2.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Základy aktívneho občianstva	Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť.	Identifikovanie činností, ktoré zlepšujú kvalitu prostredia a zdravie ľudí v obci a činností, ktoré sú pre prostredie a zdravie ľudí škodlivé.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore</li> <li>⇒ v konaní postáv rozličných príbehov.</li> <li>⇒ Pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva.</li> </ul>
OBČIANSKY	Základy práce s mediálnym obsahom	Zdroje informácií, médiá, reklama.	Identifikovanie spôsobov vzniku a rôznych podôb šírenia informácií. Identifikovanie druhov médií a dôvody ich využívania (zdroj informácií a zábavy).	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Pomenovať rôzne zdroje informácií.</li> <li>⇒ Rozpoznať druhy a základnú úlohu médií.</li> <li>⇒ Identifikovať zdroj šírenia informácií.</li> </ul>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Vyjadrovanie zdvorilosti ako znak úcty	Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie.	<p>Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, o zdzavenie).</p> <p>Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu.</li> <li>⇒ Vypočuť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania.</li> </ul>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 3.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Orientácia v okolí školy, v obci a jej blízkom okolí	Miestna krajina, orientácia, poloha v priestore, prírodné a historické prvky, turistické značenie	<p>Orientovanie sa podľa svetových strán v teréne.</p> <p>Využívanie turistického značenia pri plánovaní výletov a orientácii v teréne.</p> <p>Spoznávanie prírodných a historických prvkov Serede a jej okolia vrátane posúdenia ich stavu (udržiavaný, neudržiavaný, bezpečný, nebezpečný a i.).</p> <p>Rozlišovanie pojmov súvisiacich s prírodnými a historickými prvkami Serede.</p> <p>Hľadanie odpovedí na otázky o krajine mimo nášho zorného poľa: „Odkiaľ a kam tečie Váh? Kam sa dostaneme, keď pôjdeme touto cestou / vlakom zo železničnej stanice?“</p>	<p>⇒ Určiť polohu svojej obce, Slovenska a svetadielov na mapách rôznej mierky.</p> <p>⇒ Mať prehľad o významných prírodných, kultúrnych a historických prvkoch vo svojom okolí.</p> <p>⇒ Čítať obsah jednoduchkej mapy s porozumením významu v nej použitých farieb a základných mapových znakov.</p> <p>⇒ Orientovať sa v známom priestore na základe jeho zobrazenia v pláne a na jednoduchej mape.</p> <p>⇒ Orientovať sa podľa svetových strán. Využívať turistické značenie.</p> <p>⇒ Získať a interpretovať informácie z obrazových zdrojov (obrázky, fotografie, ilustrácie, video) a veku primeraných textov umeleckej a vecnej literatúry.</p> <p>⇒ Získať informácie pozorovaním vo svojom okolí.</p>
GEOGRAFICKÝ	Orientácia v pláne a na mape	Grafická mierka, vzdialenosť, svetové strany, poloha na mape, letecká snímka, glóbus, svetadiely a oceány	<p>Určovanie svetových strán na mape.</p> <p>Nazeranie na krajinu v rôznej mierke od blízkeho k vzdialenému, od malého k veľkému.</p> <p>Odhadovanie skutočnej vzdialenosti medzi bodmi na mape pomocou grafickej mierky.</p> <p>Lokalizovanie svojho bydliska a školy na leteckej snímke a mape veľkej mierky</p>	<p>⇒ Čítať obsah jednoduchkej mapy s porozumením významu v nej použitých farieb a základných mapových znakov.</p> <p>⇒ Určiť polohu svojej obce, Slovenska a svetadielov na mapách rôznej mierky.</p> <p>⇒ Orientovať sa podľa svetových strán. Využívať turistické značenie.</p> <p>⇒ Orientovať sa v priestore podľa orientačných bodov.</p> <p>⇒ Orientovať sa v známom priestore na základe jeho zobrazenia v pláne a na jednoduchej mape.</p>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 3.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Orientácia v pláne a na mape	Grafická mierka, vzdialenosť, svetové strany, poloha na mape, letecká snímka, glóbus, svetadiely a oceány	<p>Rozpoznávanie základných prvkov obsahu mapy a glóbusu (farby, tvary) pomocou legendy.</p> <p>Určovanie polohy obce na mape Slovenska a polohy Slovenska na mape Európy.</p> <p>Pomenovanie svetadielov a oceánov na glóbusu na jednoduchšej mape sveta.</p>	<p>⇒ Získať a interpretovať informácie z obrazových zdrojov (obrázky, fotografie, ilustrácie, video) a veku primeraných textov umeleckej a vecnej literatúry.</p> <p>⇒ Určiť svetové strany na mape.</p> <p>⇒ Odhadnúť vzdialenosť na mape, lokalizovať svoje bydlisko na leteckej snímke.</p> <p>⇒ Určiť polohu Slovenska na mape Európy.</p>
GEOGRAFICKÝ	Procesy v miestnej krajine a ich vplyv na človeka a životné prostredie	Prírodné a umelé prostredie, počasie, cestovanie, doprava, mesto a vidiek, spôsob života.	<p>Identifikovanie dôvodu ( za prácou, vzdelaním, službami, oddychom, poznaním, priateľmi), cieľa (blízka obec, krajské mesto, zahraničie) a pravidelnosti (denne, týždenne, mesačne, ročne) cestovania ľudí vo svojej rodine a v rodinách spolužiakov.</p> <p>Porovnávanie vhodnosti jednotlivých druhov dopravy v obci spojené s posúdením ich vplyvu na životné prostredie.</p> <p>Hľadanie rozdielov medzi mestom a vidieckou obcou na žiakom známych príkladoch.</p> <p>Uvažovanie nad výhodami a nevýhodami bývania vo veľkom meste, malom meste, vidieckej obci alebo satelite.</p> <p>Identifikovanie základných podobností a odlišností Serede (prírodné prostredie, architektúra, spôsob života) a vybranej obce zo zahraničia.</p>	<p>⇒ Rozpoznať vzájomné vzťahy medzi človekom a krajinou na príkladoch z miestnej krajiny.</p> <p>⇒ Uplatňovať šetrný vzťah k prírodným zdrojom a životnému prostrediu vo svojom okolí.</p> <p>⇒ Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.</p> <p>⇒ Opísať kam, ako a prečo cestujú ľudia z rodiny alebo blízkeho okolia.</p> <p>⇒ Získať informácie pozorovaním vo svojom okolí.</p> <p>⇒ viesť rozhovor za účelom získania potrebných informácií k vybranej téme.</p> <p>⇒ Získať a interpretovať informácie z obrazových zdrojov (obrázky, fotografie, ilustrácie, video) a veku primeraných textov umeleckej a vecnej literatúry.</p> <p>⇒ Zaznamenať, porovnať a triediť informácie slovne, pomocou zápiskov alebo jednoduchých grafických organizérov,</p> <p>⇒ Podieľať sa v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy podľa predpísaného postupu.</p> <p>⇒ Prezentovať výsledky svojej práce krátkym slovným opisom a v podobe nákresu, plagátu alebo modelu.</p>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 3.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Orientácia v čase	Časová postupnosť, plánovanie času, meranie času, kalendár.	Určovanie vzájomných vzťahov (pred/po) medzi susednými a nesusednými dňami a mesiacmi, opakujúci sa cyklus s vytváraním celkov (deň, týždeň, mesiac, rok). Zoraďovanie postupnosti udalostí (skôr, neskôr, nedávno, dávno, dnes, včera, predvčerom, zajtra, pozajtra...).	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Identifikovať zmeny v čase a priestore vo svojom okolí.</li> <li>⇒ Určiť vzájomné vzťahy medzi dňami, mesiacmi, cyklami.</li> <li>⇒ Ilustrovať plynutie času na vybraných príkladoch z minulosti rodiny.</li> <li>⇒ Porovnať obrazy obce v minulosti a v súčasnosti.</li> </ul>
DEJEPISNÝ	Pozorovanie zmien v čase	Rodostrom, vzájomné rodinné vzťahy, povesť, pamiatky.	Prerozprávanie alebo stvárnenie príbehu (povešť, legenda) spojeného s obcou alebo jej okolím.  Pozorovanie zmien v čase na príklade ľudí, krajiny, budov a artefaktov. Porovnávanie spôsobu života ľudí v súčasnosti a minulosti (škola, hračky, práca a zamestnania, odev, obchod) na základe informácií získaných z rôznych prameňov. Pátranie po najstarších pamiatkach v obci, Miestach pamäti (najstarší hrob na cintoríne, artefakty v rodine, historické budovy, pamätníky, staré stromy a pod.).	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých.</li> <li>⇒ Pomenovať roly, ktoré zastáva v rodine, triede, kamarátskych skupinách.</li> <li>⇒ Pomenovať, čo ho spája s ostatnými.</li> <li>⇒ Prerozprávať príbeh viažuci sa k obci alebo regiónu.</li> <li>⇒ Pozorovať zmeny v čase, spôsobu života ľudí v súčasnosti a minulosti.</li> <li>⇒ Komunikovať s ľuďmi vo svojom okolí ohľaduplným a primeraným spôsobom.</li> <li>⇒ Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine a v komunite.</li> </ul>
OBČIANSKY	Poznávanie pravidiel vo sv ojom živote	Pravidlá, školský poriadok, férovosť	Spoznávanie zmyslu pravidiel pre život ľudí (na príklade pravidiel hry). Opísanie pravidiel v rodine žiaka a poukázanie na ich význam. Spoločná tvorba pravidiel života v triede, počas vyučovania i mimo neho, a zaviazanie sa dodržiavať ich (fair play). Zdôvodňovanie konkrétnych pravidiel v školskom poriadku alebo v obci.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede a škole.</li> <li>⇒ Uplatňovať svoje práva a povinnosti v rôznych životných situáciách. Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy. Podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.</li> <li>⇒ Opísať význam a dodržiavanie pravidiel.</li> </ul>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 3.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Život obce a vzťahy v komunite	Obec, inštitúcie, komunita, súkromný a verejný priestor, symboly, sviatky, tradície, rozmanitosť.	Rozlišovanie súkromného a verejného priestoru na konkrétnych príkladoch v obci a jej okolí. Zhodnotenie využitia a udržiavania verejných priestorov na príklade žiakom známeho verejného priestoru. Identifikovanie miest náboženského charakteru v obci a ich významu pre spoločenstvo veriacich. Identifikovanie významných kultúrnych a športových podujatí v obci a jej okolí. Rozpoznávanie príkladov používania identifikačných znakov, symbolov a vlajok štátne a obecné symboly, symboly EÚ, logá). Oboznamovanie sa s pôvodom a rôznymi spôsobmi slávenia sviatkov a dodržiavania tradícií vo svojej rodine, v rodine priateľov, spolužiakov, v obci, cirkvi a spoločnosti. Spoznávanie rozmanitosti kultúrnych prejavov a preukazovanie citlivosti voči druhým v bezprostrednom okolí (triede, škole, obci)	⇒ Identifikovať inštitúcie a služby v obci a ich funkcie. ⇒ Získať a interpretovať informácie z obrazových zdrojov (obrázky, fotografie, ilustrácie, video) a veku primeraných textov umeleckej a vecnej literatúry. ⇒ Prezentovať výsledky svojej práce krátkym slovným opisom a v podobe nákresu, plagátu alebo modelu. ⇒ Uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí. ⇒ Preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí (k spolužiakom, kamarátom, susedom). ⇒ Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec. ⇒ Stručne opísať význam kľúčových osôb, úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív a udalostí v komunite obci. ⇒ Rozlíšiť súkromný a verejný priestor. Identifikovať významné miesta v obci.
OBČIANSKY	Zodpovedné hospodárenie	Povolania, tovary a služby, cena, peniaze, šetrenie.	Rozlíšenie ponuky tovarov a služieb v najbližšom okolí. Odhad, zistenie a porovnanie cien vybraných tovarov a služieb. Diskutovanie o potrebe starostlivosti o svoje, o zverené či zdieľané veci a statky. Osvojovanie si návykov smerujúcich k šetrnému zaobchádzaniu so svojimi zdrojmi, prírodnými zdrojmi a životným prostredím (predchádzanie vzniku odpadu a jeho separovanie, šetrenie spotreby vody a elektrickej energie .	⇒ Chápať zmysel a význam pravidiel, práv a povinností vo svojom živote i v spoložití s inými. ⇒ Vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania. ⇒ Posúdiť vlastné možnosti kúpy vybraného tovaru a služby.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 3.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
OBČIANSKY	Základy aktívneho občianstva	Aktívny obyvateľ obce, spolupráca, pomoc, dobročinnosť.	<p>Skúmanie vybraného problému v obci a jej okolí, ktorý je spôsobený nevhodnou činnosťou človeka (napr. nevhodné zaobchádzanie so zvieratami, vandalizmus, znečistenie verejných priestorov, nelegálna skládka, spaľovanie odpadu, parkovanie na chodníkoch, vizuálny smog).</p> <p>Realizácia jednoduchého prieskumu s cieľom identifikovať možnosti zlepšenia života a prostredia v triede, škole, obci a jej blízkom okolí. Identifikovanie konkrétnych potrieb solidarity v škole a okolí alebo doma a okolí (napr. vo vzťahu k novým spolužiakom z iných oblastí a krajín, k ľuďom so špeciálnymi a inými potrebami a znevýhodnením, k starším, chorým osobám).</p> <p>Riešenie modelových situácií (napr. koho ako požiadať o pomoc, tiesňové linky).</p>	<p>⇒ Že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať.</p> <p>⇒ Riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.</p> <p>⇒ Zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy.</p> <p>⇒ Podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.</p>
OBČIANSKY	Základy práce s mediálnym obsahom	Zdroje informácií, médiá, reklama.	<p>Identifikovanie spôsobov vzniku a rôznych podôb šírenia informácií.</p> <p>Rozlišovanie fikcie a reality, zdrojov informácií (kniha, správy, youtube, televízia, rozprávka).</p> <p>Identifikovanie druhov médií a dôvody ich využívania (zdroj informácií a zábavy). Navrhovanie zásad veku primeraného využívania rôznych médií a neublížujúceho správania v online priestore voči iným</p> <p>Odlíšenie pravdivej a nepravdivej (zavádzajúcej) informácie a pomenovanie jej dôsledkov na konkrétnych príkladoch. Pomenovanie vplyvu reklamy na naše túžby a správanie.</p>	<p>⇒ Pomenovať rôzne zdroje informácií.</p> <p>⇒ Rozpoznať druhy a základnú úlohu médií.</p> <p>⇒ Identifikovať, ktoré mediálne výstupy sú reklamou.</p> <p>⇒ Uviesť príklad nepravdivej správy.</p> <p>⇒ Rozlišovať fikciu a realitu a dôvody ich využívania.</p>



**ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 1.cyklus; 3.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	Vyjadrovanie zdvorilosti ako znak úcty	Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie, kladenie otázok, súhlas a nesúhlas, počúvanie.	Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie). Aktívne používanie prejavov zdvorilosti prosím, ďakujem, prepáč) vedomovanie si ich dôsledkov.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Aktívne rozvíjať vzťahy v komunite.</li> <li>⇒ Používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu.</li> <li>⇒ Vypočúť si myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania.</li> </ul>

**ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 4.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>GEOGRAFICKÝ</b>	Využívanie mapy ako zdroja informácií	Mapové znaky, druhy máp, turistická mapa, grafická mierka.	Určovanie prvkov obsahu máp – čítanie mapy. Rozpoznávanie druhov máp a príkladov ich využitia, osvojenie si základov práce s nimi (všeobecnogeografická, topografická, tematická mapa). Určovanie nadmorskej výšky a prevýšenia medzi vybranými bodmi na turistickej mape.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Interpretovať mapové znaky na rôznych druhoch máp pomocou legendy a použiť grafickú mierku.</li> <li>⇒ Naplánovať vychádzku alebo výlet pomocou turistickkej mapy a orientovať sa podľa nej v teréne.</li> <li>⇒ Poznať názvy a rozmiestnenie najdôležitejších geografických prvkov na mape Slovenska.</li> <li>⇒ Klásť si základné bádateľské otázky (Čo to je?, Kde to je?, Aké to je?, Prečo to je? a i.) a hľadať na ne odpovede,</li> <li>⇒ Porovnať a usporiadať skúmané javy, procesy a udalosti podľa určených kritérií.</li> </ul>
<b>GEOGRAFICKÝ</b>	Poloha a rozloha Slovenska, rozpoznávanie prírody našej vlasti	Susedné štáty Slovenska, najznámejšie prírodné prvky na mape Slovenska, územná ochrana prírody	Opis polohy a porovnávanie rozlohy Slovenska (väčšia ako / menšie ako) voči susedným štátom a v rámci Európy. Určovanie polohy najvýznamnejších povrchových celkov, riek, vodných plôch a chránených území na mape Slovenska spojené s ich základnou charakteristikou.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Vymedziť polohu Slovenska voči susedným štátom a porovnať jeho rozlohu v rámci Európy.</li> <li>⇒ Identifikovať rozmanitosť prírody Zeme na vybraných príkladoch zo Slovenska.</li> <li>⇒ Vysvetliť význam územnej ochrany prírody na príkladoch chránených území na Slovensku.</li> <li>⇒ Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na mape.</li> </ul>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 4.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Poloha a rozloha Slovenska, rozpoznávanie prírody našej vlasti	Susedné štáty Slovenska, najznámejšie prírodné prvky na mape Slovenska, územná ochrana prírody	Ako človek pretvára krajinu? Opis krajiny a spôsobov jej využívania na príkladoch rôznych typov krajín zo Slovenska – na základe práce s fotografiami a leteckými snímkami. Usporiadanie rastlínstva a živočíchov podľa nadmorskej výšky pomocou nákresu. Zdôvodnenie významu ochrany prírody a krajiny na vybraných príkladoch chránených území, osvojovanie si zásad správania sa a pohybu v prírode.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Rozpoznať prírodné pamiatky, ktoré sú dôležité z hľadiska národnej a regionálnej identity alebo sú významnými lokalitami cestovného ruchu na Slovensku.</li> <li>⇒ Posúdiť vzájomné vzťahy medzi krajinou a činnosťou človeka na Slovensku, uviesť význam chránených území pri ochrane prírody a krajiny.</li> <li>⇒ Získať informácie pre potreby vlastného bádania v detských encyklopédiách alebo na internete.</li> <li>⇒ Správne používať pojmy potrebné na skúmanie geografických javov a procesov.</li> </ul>
GEOGRAFICKÝ	Obyvateľstvo Slovenska a jeho činnosť v krajine	Počet obyvateľov Slovenska, etnická a kultúrna rozmanitosť, administratívne členenie, hlavné mestá, krajské mestá, významné sídla, kultúrne pamiatky, pamiatky UNESCO, cestovný ruch.	Členenie územia Slovenska na kraje, okresy a kultúrne (tradičné) regióny. Určovanie polohy hlavného mesta, krajských miest a ďalších dôležitých sídiel na mape Slovenska spojené s opisom toho, čím sú známe alebo jedinečné. Spoznávanie najvýznamnejších kultúrno-historických pamiatok na Slovensku s dôrazom na pamiatky v regióne, v ktorom sídli škola. Vyhľadávanie zaujímavých turistických cieľov v SR podľa osobných preferencií spojené s tvorbou plánu poznávacieho výletu.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Rozpoznať kultúrno-historické pamiatky, ktoré sú dôležité z hľadiska národnej a regionálnej identity alebo sú významnými lokalitami cestovného ruchu na Slovensku.</li> <li>⇒ Získať informácie pre potreby vlastného bádania v detských encyklopédiách alebo na internete.</li> <li>⇒ Posúdiť vzájomné vzťahy medzi krajinou a činnosťou človeka na Slovensku, uviesť význam chránených území pri ochrane prírody a krajiny.</li> <li>⇒ Vysvetliť význam územnej ochrany prírody na príkladoch chránených území na Slovensku.</li> <li>⇒ Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na geografickej mape</li> <li>⇒ Správne používať pojmy potrebné na skúmanie geografických a spoločenskovedných javov a procesov.</li> </ul>
GEOGRAFICKÝ	Poznávanie Zeme a jej rozmanitosti	Všeobecnogeografická mapa, prírodná a kultúrna rozmanitosť.	Základná orientácia na mape spojená s vyhľadávaním a zaraďovaním významných objektov (štát, pohorie, rieka, mesto, pamiatka). Porovnávanie prírodných podmienok a spôsobu života na Slovensku a vo vybranom štáte Európy a sveta.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Poznať názvy a rozmiestnenie najdôležitejších geografických prvkov na mape Slovenska a sveta.</li> <li>⇒ Správne používať pojmy potrebné na skúmanie geografických javov a procesov.</li> <li>⇒ Vysvetliť vzťah medzi prírodnými podmienkami, osídlením a spôsobom života ľudí v súčasnosti a minulosti.</li> </ul>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 4.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Poznávanie Zeme a jej rozmanitosti	Všeobecno-geografická mapa, prírodná a kultúrna rozmanitosť.		<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Uviesť príklady, ako človek využíva a pretvára krajinu.</li> <li>⇒ Prezentovať svoje zistenia jasne a zrozumiteľne s využitím vhodných pojmov a pomocou vizuálneho spracovania.</li> <li>⇒ Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na geografickej mape.</li> </ul>
DEJEPISNÝ	Spôsoby určovania času a zaznamenávanie a skúmania minulosti	Časová os, storočie, tisícročie, letopočet, múzeum, archív, knižnica, galéria, skanzen, pomník, pamätník, pamätná tabuľa, socha, virtuálna expozícia, kultúrna a technická pamiatka, organizácia UNESCO, vybrané profesie súvisiace so skúmaním minulosti /archeológ, etnológ, archivár, muzeológ, historik) historické pramene – hmotné, ústne, písomné, primárne, sekundárne.	Identifikovanie rôznych spôsobov určovania času (lineárny/historický a cyklický/prírodný). Zoraďovanie udalostí na časovej osi, určovanie ich vzájomných vzťahov. Tvorba časovej priamky z rodinnej histórie / z vybraného historického obdobia.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Identifikovať význam historických udalostí, osobností a miest pamäti vo svojom okolí.</li> <li>⇒ Rozlišovať súvislosti, príčiny a dôsledky udalostí v dejinách.</li> <li>⇒ Klásť si základné bádateľské otázky (Čo to je?, Kde to je?, Aké to je?, Prečo to je?, Ako a kedy to vzniklo?, Aký to má vplyv? a i.) a hľadať na ne odpovede.</li> <li>⇒ Interpretovať a vytvárať grafické zobrazenia vzťahov medzi procesmi alebo javmi (časová os).</li> </ul>
DEJEPISNÝ	Počiatky ľudskej spoločnosti	Zberač, lovec, migrácia – osídlenie sveta – mapa, najstaršie stopy človeka na svete (Venuša, mohyla).	Zaznamenávanie lokalít najstarších stôp života človeka – hmotné a archeologické pramene.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Identifikovať význam historických udalostí, osobností a miest pamäti vo svojom okolí.</li> <li>⇒ Rozlíšiť a vyhodnotiť rôzne zdroje informácií.</li> <li>⇒ Porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore.</li> <li>⇒ Porovnať život v minulosti a súčasnosti na príkladoch z regiónu a Slovenska.</li> </ul>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 4.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Prvé civilizácie	Počiatky poľnohospodárstva, mestské štáty, riečne civilizácie, rozvrstvenie spoločnosti, náboženské predstavy, vynález písma, staroveké poznanie a veda (matematika, architektúra, medicína, kultúra a umenie)	Identifikovanie vplyvu prírodných faktorov a zdrojov na ľudské osídlenie a činnosť človeka v minulosti, vzťahu človeka a prírody, domestikácia.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Samostatne využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií.</li> <li>⇒ Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na geografickej a historickej mape.</li> <li>⇒ Porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore.</li> <li>⇒ Ilustrovať príklady kultúrnych, umeleckých a náboženských prejavov človeka na konkrétnych príkladoch.</li> </ul>
OBČIANSKY	Rozlišovanie pravidiel, práv a povinností	Práva a povinnosti obyvateľstva obce.	Zisťovanie, na čo mám ako obyvateľ obce nárok.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Komunikovať konštruktívne a s ohľadom na spolupatričnosť a spoluprácu žiakov.</li> <li>⇒ Komunikovať s využitím jednoduchej, vecne správnej argumentácie.</li> <li>⇒ Rozpoznať práva a povinnosti z perspektívy obyvateľa obce.</li> </ul>
OBČIANSKY	Možnosti zlepšovania života vo svojom okolí a v obci	Samosprávne riadenie, starosta, primátor, poslanec, miestny úrad, obecné zastupiteľstvo, voľby.	<p>Diskusia o právach a povinnostiach v škole a v obci. Monitorovanie činnosti triednej samosprávy a žiackeho parlamentu.</p> <p>Poznávanie starostlivosti o obec so starostlivosťou o domácnosť. Porovnanie typov služieb, ktoré poskytuje obec.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Vysvetliť úlohu úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív v obci a jej okolí na konkrétnych príkladoch.</li> <li>⇒ Zdôvodniť úlohu a význam fungovania zastupiteľskej demokracie na príklade žiackeho parlamentu obecnej samosprávy. Tvoriť a udržiavať pozitívne medziľudské vzťahy s ľuďmi v blízkom okolí, ktorí majú odlišné potreby (v škole).</li> <li>⇒ viesť rešpektujúci, oceňujúci a konštruktívny dialóg s druhými.</li> </ul>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 4.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Zodpovedné hospodárenie	Platená práca, mzda, rodinný rozpočet, bankový účet, platobná karta.	Získanie prehľadu o rodinnom rozpočte, príjmy a výdavky na fiktívnom príklade.  Porovnávanie cien vybraných tovarov na základe rôznych kritérií – veľkosť tovaru, rôzni výrobcovia a poskytovatelia, miesto výroby, vzácnosť, vplyv na životné prostredie.	⇒ Analyzovať na jednoduchých príkladoch vzťah cien a vybraných komodít. ⇒ Porozumieť, že na jednotlivé udalosti, javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov.
OBČIANSKY	Základy aktívneho občianstva	Práva dieťaťa, analyzovanie a riešenie problému	Diskutovanie o právach dieťaťa, ktoré sa dodržiavajú alebo porušujú v prostredí žiaka.  Aktívne prejavenie solidarity s deťmi, ktoré dlhodobo trpia nedodržiavaním ich práv.	⇒ Rozpoznať práva a povinnosti z perspektívy obyvateľa obce. ⇒ Uplatňovať empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí. ⇒ Uvedomiť si vlastnú osobnosť ako dobrú šancu pre život. ⇒ Aktívne sa angažovať v aktivitách na skvalitnenie fungovania školy. ⇒ V spolupráci s druhými navrhnúť a uskutočniť aktivitu na riešenie vybraného problému vo svojom okolí alebo aktivitu na pomoc druhým pre podporu solidarity a spoločného dobra.
OBČIANSKY	Mediálna gramotnosť	Bezpečnosť v online prostredí, reklama, dôveryhodnosť informácií	Posúdenie pravdivosti / zavádzania reklamy na vybranom príklade.	⇒ Rozlíšiť dôveryhodnosť zdrojov informácií a bezpečne sa správať v online prostredí. ⇒ Rozlíšiť kvalitu informačných zdrojov a rôznych typov médií. ⇒ Uviesť príklady dôveryhodných a nedôveryhodných zdrojov informácií.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 5.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Využívanie mapy ako zdroja informácií	Mapové znaky, vrstevnice, nadmorská výška, digitálne mapy, GPS, navigácia	Vyhľadávanie objektov, trás a osvojenie si základov merania vzdialenosti na mape. Rozpoznávanie základných tvarov reliéfu (rovina, údolie, vrch) pomocou vrstevníc a kót. Určovanie nadm. výšky a prevýšenia medzi vybranými bodmi na turistickej mape. Tvorba jednoduchej tematickej mapy s využitím map. znakov (bodových/líniových/plošných).	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Interpretovať mapové znaky na rôznych druhoch máp pomocou legendy a použiť grafickú mierku.</li> <li>⇒ Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na geografickej mape</li> <li>⇒ Naplánovať vychádzku alebo výlet pomocou turistickej mapy a orientovať sa podľa nej v teréne.</li> <li>⇒ Klásť si základné bádateľské otázky (Čo to je?, Kde to je?, Aké to je?, Prečo to je?, a i.) a hľadať na ne odpovede.</li> <li>⇒ Porovnať a usporiadať skúmané javy, procesy a udalosti podľa určených kritérií.</li> <li>⇒ Prezentať svoje zistenia jasne a zrozumiteľne s využitím vhodných pojmov a pomocou vizuálneho spracovania.</li> </ul>
GEOGRAFICKÝ	Poloha a rozloha Slovenska, rozpoznávanie prírody našej vlasti	Meteorologické prvky, poveternostné javy, predpoveď počasia, podnebie, horotvorná činnosť, riečna a ľadovcová dolina, tiesňava, kaňon, prírodné pamiatky.	Interpretovanie jednoduchej grafickej, textovej, televíznej predpovede počasia. Modelovanie pohorí na príkladoch vrásového a sopečného pohoria. Rozpoznávanie procesov vzniku vybraných tvarov zemského povrchu vytvorených činnosťou vody, ľadovca a vetra na konkrétnych príkladoch zo Slovenska a z iných častí Zeme. Identifikovanie cenných a turistických atraktívnych prírodných lokalít na Slovensku, vo svete.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Správne používať pojmy potrebné na skúmanie geografických javov a procesov.</li> <li>⇒ Identifikovať rozmanitosť prírody a obyvateľstva Zeme na vybraných príkladoch. Interpretovať predpoveď počasia.</li> <li>⇒ Posúdiť vzájomné vzťahy medzi krajinou a činnosťou človeka, uviesť význam chránených území pri ochrane prírody krajiny.</li> <li>⇒ Uviesť príklady, ako človek využíva a pretvára krajinu. Interpretovať predpoveď počasia.</li> <li>⇒ Opísať vznik pohorí a vybraných tvarov zemského povrchu vytvorených činnosťou vody, ľadovca a vetra.</li> <li>⇒ Klásť si základné bádateľské otázky a hľadať na ne odpovede,</li> <li>⇒ Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na mape.</li> <li>⇒ Porovnať a usporiadať skúmané javy, procesy a udalosti podľa určených kritérií. Prezentať svoje zistenia jasne a zrozumiteľne s využitím vhodných pojmov a pomocou vizuálneho spracovania.</li> </ul>
GEOGRAFICKÝ	Obyvateľstvo Slovenska a jeho činnosť v krajine	Významné sídla, kultúrne pamiatky, pamiatky UNESCO, cestovný ruch	Porovnávanie počtu obyvateľov Slovenska s inými štátmi Európy (viac ako/menej ako)	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Správne používať pojmy potrebné na skúmanie minulosti, geografických a spoločenskovedných javov a procesov.</li> <li>⇒ Uviesť základnú charakteristiku obyvateľstva SR z hľadiska počtu, rozmiestnenia, národnostného a nábož. zloženia.</li> </ul>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 5.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Obyvateľstvo Slovenska a jeho činnosť v krajine	Významné sídla, kultúrne pamiatky, pamiatky UNESCO, cestovný ruch	<p>Spoznávanie, že Slovensko nie je domovom len pre Slovákov a že Slováci nežijú len na Slovensku.</p> <p>Zisťovanie dôvodov sťahovania ľudí – v rámci Slovenska, zo Slovenska a na Slovensko.</p> <p>Identifikovanie hlavných hospodárskych činností na Slovensku.</p> <p>Odhaľovanie pôvodu vybraných tovarov bežnej spotreby, spôsobu ich výroby, dopravy k spotrebiteľom a zhodnocovania po využití.</p>	<p>⇒ Opísať význam jednotlivých hospodárskych činností na zabezpečenie ľudských potrieb.</p> <p>⇒ Vysvetliť dôvody pohybu ľudí na príkladoch zo SR a sveta.</p> <p>⇒ Posúdiť vzájomné vzťahy medzi krajinou a činnosťou človeka, uviesť význam chránených území pri ochrane prírody krajiny.</p> <p>⇒ Vysvetliť vzťah medzi prírodnými podmienkami, osídlením a spôsobom života ľudí v súčasnosti a minulosti.</p> <p>⇒ Získať informácie pre potreby vlastného bádania v detských encyklopédiách alebo na internete.</p> <p>⇒ Porovnať a usporiadať skúmané javy, procesy a udalosti podľa určených kritérií.</p> <p>⇒ Interpretovať a vytvárať grafické zobrazenia vzťahov medzi procesmi alebo javmi (mapa mysle, graf, schéma a i.).</p> <p>⇒ Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na geografickej mape.</p>
GEOGRAFICKÝ	Poznávanie Zeme a jej rozmanitosť	Všeobecnogeografická mapa sveta, politická mapa sveta, prírodná a kultúrna rozmanitosť.	<p>Rozpoznávanie geografických útvarov ako sú ostrov, polostrov, súostrovie, more, záliv, prieliv, prieplav a ústie na obrázku, mape a glóbusu.</p> <p>Základná orientácia na mape sveta a glóbusu spojená s vyhľadávaním a zaradovaním významných objektov (štát, pohorie, rieka, mesto, pamiatka) k jednotlivým svetadielom.</p> <p>Opis a porovnávanie vybraných riek sveta pomocou fotografií, satelitných snímok a mapy – činnosť rieky v rôznych častiach toku (erózia, prenos, ukladanie materiálu) a vplyv rieky na život človeka. Spoznávanie rozmanitosti sveta prostredníctvom najznámejších prírodných a kultúrno-historických pamiatok.</p>	<p>⇒ Identifikovať rozmanitosť prírody a obyvateľstva Zeme na vybraných príkladoch.</p> <p>⇒ Rozpoznať prírodné a kultúrno-historické pamiatky, ktoré sú dôležité z hľadiska národnej a regionálnej identity alebo sú významnými lokalitami cestovného ruchu na Slovensku.</p> <p>⇒ Vysvetliť vzťah medzi prírodnými podmienkami, osídlením a spôsobom života ľudí v súčasnosti a minulosti.</p> <p>⇒ Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na mape.</p> <p>⇒ Klásť si základné bádateľské otázky a hľadať na ne odpovede.</p> <p>⇒ Dohodnúť sa v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy.</p> <p>⇒ Získať informácie pre potreby vlastného bádania v detských encyklopédiách alebo na internete.</p> <p>⇒ Prezentovať svoje zistenia jasne a zrozumiteľne s využitím vhodných pojmov a pomocou vizuálneho spracovania.</p> <p>⇒ Opísať vznik pohorí a vybraných tvarov zemského povrchu vytvorených činnosťou vody, ľadovca a vetra.</p>



ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 5.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Spôsoby určovania času a zaznamenávanie a skúmanie minulosti	Časová os, storočie, tisícročie, letopočet, múzeum, archív, knižnica, galéria, skanzen, pomník, pamätník, pamätná tabuľa, socha, virtuálna expozícia, kultúrna a technická pamiatka, organizácia UNESCO, vybrané profesie súvisiace so skúmaním minulosti /archeológ, etnológ, archivár, muzeológ, historik) historické pramene – hmotné, ústne, písomné, primárne, sekundárne.	Návšteva pamäťovej inštitúcie – múzeum, archív, galéria .  Skúmanie rôznorodých prameňov o minulosti. Mapovanie miest pamätí na Slovensku.  Zaznamenanie a vysvetlenie významu pamätných dní a štátnych sviatkov kalendári.  Tematická sonda z regionálnej histórie – ochrana kultúrneho a historického dedičstva; interpretácia povestí, legendy, ľudovej piesne.	Žiak vie/dokáže:  ⇒ Klásť si základné bádateľské otázky (Čo to je?, Kde to je?, Aké to je?, Prečo to je?, Ako a kedy to vzniklo?, Aký to má vplyv? a i.) a hľadať na ne odpovede. ⇒ Rozlíšiť a vyhodnotiť rôzne zdroje informácií. ⇒ Porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore. ⇒ Sprítomniť vybranú historickú udalosť alebo postavu z minulosti Slovenska. ⇒ Mapovať miesta pamäti v regióne a na Slovensku. ⇒ Vysvetliť význam pamätných dní a štátnych sviatkov v kalendári. ⇒ Rozvíjať jedinečnosť seba samého, pomenovať základné zložky vlastnej identity a svoje sociálne roly, uplatňovať rešpektujúci prístup k druhým. ⇒ Poznať lokálne a regionálne kultúrno-spoločenské reálie a históriu a ich význam pri budovaní vlastnej kultúrnej identity.
DEJEPISNÝ	Počiatky ľudskej spoločnosti	Zberač, lovec, migrácia – osídlenie sveta – mapa, najstaršie stopy človeka na svete (Venuša, mohyla).	Rozpoznávanie zmien v životných podmienkach pravekých ľudí v súvislosti s pravými objavmi a vynálezmi (oheň, pästný klin, bronz, železo, koleso a i.)	⇒ Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na geografickej a historickej mape. ⇒ Opísať význam jednotlivých hospodárskych činností na zabezpečenie ľudských potrieb. ⇒ Porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore. ⇒ Rozlíšiť blízkú a dávnu minulosť, historické obdobia. ⇒ Ilustrovať príklady kultúrnych, umeleckých a náboženských prejavov človeka na konkrétnych príkladoch.



ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 5.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Prvé civilizácie	Počiatky poľnohospodárstva, mestské štáty, riečne civilizácie, rozvrstvenie spoločnosti, náboženské predstavy, vynález písma, staroveké poznanie a veda (matematika, architektúra, medicína, kultúra a umenie)	Charakteristika vybranej starovekej civilizácie – vláda, každodenný život, náboženstvo, kultúra.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Charakterizovať vybrané príklady kultúr v minulosti.</li> <li>⇒ Rozlišovať súvislosti, príčiny a dôsledky udalostí v dejinách.</li> <li>⇒ Porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore.</li> <li>⇒ Rozlišovať súvislosti, príčiny a dôsledky udalostí v dejinách.</li> <li>⇒ Ilustrovať príklady kultúrnych, umeleckých a náboženských prejavov človeka na konkrétnych príkladoch.</li> </ul>
OBČIANSKY	Rozlišovanie pravidiel, práv a povinností	Práva a povinnosti obyvateľstva obce.	Poznávanie rôznych nariadení, daní a poplatkov, ich zdôvodnenie a dôsledky nedodržania (pálenie záhradného odpadu, nočný pokoj, parkovanie, poplatok za psa, nelegálne skládky odpadu a i. )	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Rozpoznať práva a povinnosti z perspektívy obyvateľa obce.</li> <li>⇒ Vysvetliť úlohu úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív obci a jej okolí na konkrétnych príkladoch.</li> <li>⇒ Uplatňovať empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí.</li> <li>⇒ Porozumieť, že na jednotlivé udalosti, javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov.</li> </ul>
OBČIANSKY	Možnosti zlepšovania života vo svojom okolí a v obci	Samosprávne riadenie, starosta, primátor, poslanec, miestny úrad, obecné zastupiteľstvo, voľby.  Popis procesu volieb do zastupiteľských orgánov na lokálnej úrovni.	Komunikovanie požiadavky z pozície žiaka vedeniu školy alebo pozície občana na obecnom / mestskom úrade.  Opis príkladov situácií, ktoré rieši obecné zastupiteľstvo. Riešenie susedských konfliktov na konkrétnych príkladoch.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Rešpektovať pravidlá platné v škole aj v obci a vyžadovať ich dodržiavanie.</li> <li>⇒ Samostatne využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií.</li> <li>⇒ Porovnať rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém.</li> <li>⇒ V spolupráci s druhými navrhnúť a uskutočniť na riešenie vybraného problému vo svojom okolí aktivitu na pomoc druhým pre podporu solidarity a spoločného dobra.</li> </ul>

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ; 2.cyklus; 5.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Zodpovedné hospodárenie	Platená práca, mzda, rodinný rozpočet, bankový účet, platobná karta.	Posúdenie rozdielu medzi prácou a inými činnosťami. Analyzovanie zdrojov odmeny za prácu – učiteľ/ka, mama, dôchodca, predavač/ka, výrobca zmrzliny.	⇒ Dohodnúť sa v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy. ⇒ Analyzovať na jednoduchých príkladoch vzťah cien a vybraných komodít.
OBČIANSKY	Základy aktívneho občianstva	Práva dieťaťa, analyzovanie a riešenie problému	Vypracovanie spoločného vyhlásenia triedy zastupiteľstvu obce k aktuálnej téme.	⇒ Rozpoznať práva a povinnosti z perspektívy obyvateľa obce. ⇒ Vysvetliť úlohu úradov, inštitúcií, občianskych iniciatív v obci a jej okolí na konkrétnych príkladoch. ⇒ Zdôvodniť úlohu a význam fungovania zastupiteľskej demokracie na príklade žiackeho parlamentu a obecnej samosprávy.
OBČIANSKY	Mediálna gramotnosť	Bezpečnosť v online prostredí, reklama, dôveryhodnosť informácií	Identifikovanie dôveryhodných a nedôveryhodných zdrojov informácií.	⇒ Poznať zásady správania sa v online prostredí aj vo vzťahu k iným. ⇒ Pomenovať prínosy a riziká sociálnych sietí, audiovizuálnej produkcie a reklamy.

DEJEPIS; 3.cyklus; 6.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Starovekí Gréci	Antika, polis, kolonizácia, otroctvo, tyran, demokracia, kolonizácia, umenie.	<p>Porovnanie spoločnosti v Sparte a Aténach.</p> <p>Charakterizovanie základných princípov aténskej demokracie a porovnanie s modernou zastupiteľskou demokraciou.</p> <p>Tematická sonda - grécke divadlo, architektúra, literatúra, olympijské hry, výchova.</p>	<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</li> <li>⇒ Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</li> <li>⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</li> <li>⇒ Interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</li> <li>⇒ Charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade</li> <li>⇒ Interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia</li> </ul>
DEJEPISNÝ	Staroveký Rím	Republika, patricijovia, plebejci, cisárstvo, provincie, Limes Romanus, Gerulata, náboženské predstavy.	<p>Zaznamenávanie priebehu a dôsledkov rímskej expanzie na mape.</p> <p>Porovnávanie rôznych foriem vlády v starovekom Ríme.</p> <p>Identifikovanie odkazu starovekého Ríma v európskom umení, kultúre a práve.</p> <p>Tematická sonda - každodenný život v starovekom Ríme.</p>	<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</li> <li>⇒ Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</li> <li>⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</li> <li>⇒ Interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</li> <li>⇒ Charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade</li> <li>⇒ Rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období</li> </ul>

DEJEPIS; 3.cyklus; 7.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Stredovek	Veľká Morava, byzantská misia, kráľ, léno, hrad, šľachta, poddaní, duchovenstvo, kláštor, stredoveké mesto, remeslá, cech, univerzita, Franská ríša, islam, Korán, Arabská ríša, Byzantská ríša, románsky sloh, gotika, katedrála, stredoveké Uhorsko, kolonizácia, banské mestá.	<p>Opis života na stredovekom hrade a dedine, v stredovekom meste a kláštore.</p> <p>Spoznávanie úlohy cirkvi a zbožnosti v živote stredovekého človeka.</p> <p>Interpretácia prínosu významnej stredovekej osobnosti.</p> <p>Návšteva historicky významnej lokality.</p> <p>Interpretácia vybranej stredovekej legendy. Tematická sonda z regionálnych dejín – stopy stredoveku v regióne</p>	<p>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</p> <p>⇒ Zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov</p> <p>⇒ Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</p> <p>⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</p> <p>⇒ Interpretovať spoločenské a historické javy /udalosti z rôznych perspektív</p> <p>⇒ Charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade</p> <p>⇒ Rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady každodenného života v rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období</p> <p>⇒ Interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia</p> <p>⇒ Pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre</p>
DEJEPISNÝ	Novovek	<p>Renesancia, humanizmus, Academia Istropolitana, Nový svet, objavitelia, dobyvatelia, objavení, kolonializmus, kolónie, reformácia, protestant, katolík, turecký vpád, Bratislava – hlavné mesto Uhorska</p>	<p>Analyzovanie predpokladov európskej expanzie a kolonizácie v novoveku.</p> <p>Porovnanie krátkodobých a dlhodobých dôsledkov európskej kolonizácie vybranej krajiny.</p> <p>Opis kultúry vybranej neeurópskej civilizácie. Porovnanie východísk a prejavov reformácie a protireformácie. Charakteristika podstaty a východísk nového svetonázoru v období humanizmu a renesancie. Tematická sonda – priebeh a dôsledky kolonizácie jednej z európskych krajín.</p> <p>Tematická sonda z regionálnych dejín – príbeh novovekej stavby alebo osobnosti.</p>	<p>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</p> <p>⇒ Zovšeobecniť základné znaky historického obdobia a črty jeho umeleckého vyjadrenia vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</p> <p>⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</p> <p>⇒ interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</p> <p>⇒ Interpretovať dobové svedectvo/ umelecké dielo z vybraného obdobia</p> <p>⇒ Pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre</p> <p>⇒ Rozpoznať hlavné idey reformných hnutí v Európe</p> <p>⇒ Porovnať formy revolúcií na vybraných príkladoch</p> <p>⇒ Zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie</p>

DEJEPIS; 3.cyklus; 8.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Obdobie revolúcií a reforiem	<p>Konštitučná monarchia, absolutistická monarchia, osvietenstvo, Veľká revolúcia, viedenský kongres, politika rovnováhy síl, priemyselná revolúcia, industrializácia, kapitalizmus, hnutie za zrušenie otroctva, nacionalizmus, národný štát, imperializmus, liberalizmus, konzervativizmus, socializmus, boj za nezávislosť kolónií, tereziánske a jozefínske reformy, náboženská sloboda, revolučný rok 1848/1849, Slovenská národná rada, slovenské politické programy, rakúsko-uhorské vyrovnanie, modernizácia, maďarizácia.</p>	<p>Analyzovanie vývoja predstáv o správe vecí verejných.</p> <p>Analyzovanie priemyselnej revolúcie ako zásadného zlomu v dejinách ľudstva.</p> <p>Zhodnotenie vplyvu industrializácie na globalizáciu a životné prostredie.</p> <p>Identifikovanie predpokladov vzniku zjednotených národných štátov a vplyvu na mocenské pomery v Európe.</p> <p>Zhodnotenie cieľov a foriem politiky veľmocí a jej dôsledkov na dnešný svet.</p> <p>Analyzovanie postavenia pôvodného obyvateľstva vo vybranej európskej kolónii.</p> <p>Porovnanie procesu spoločenských zmien cestou reforiem a revolúcií.</p> <p>Porovnanie cieľov a výsledkov slovenského národného hnutia.</p> <p>Zhodnotenie dôsledkov rakúsko-uhorského vyrovnania.</p> <p>Tematická sonda z regionálnych dejín – príčiny a dôsledky vystaňovalectva zo Slovenska do zámoria v porovnaní so súčasnosťou.</p> <p>Tematická sonda – zrod konceptu, uplatňovanie, dodržiavanie, rešpektovanie ľudských a občianskych práv.</p>	<p>⇒ Zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň</p> <p>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</p> <p>⇒ Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</p> <p>⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</p> <p>⇒ Interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</p> <p>⇒ Analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti</p> <p>⇒ Rozpoznať hlavné idey reformných hnutí v Európe</p> <p>⇒ Zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade</p> <p>⇒ Porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách</p>

DEJEPIS; 3.cyklus; 9.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Prvá svetová vojna	Trojspolok, dohoda, zákopová vojna, fronty, zázemie, odboj, československé légie, Versaillský systém, nástupnícke štáty.	<p>Analýza príčin prvej svetovej vojny na základe historických prameňov.</p> <p>Identifikovanie kľúčových medzníkov v priebehu prvej svetovej vojny.</p> <p>Zhodnotenie podmienok života na fronte a v zázemí.</p> <p>Zhodnotenie cieľov a výsledkov zahraničného a domáceho odboja.</p> <p>Interpretácia príbehu z veľkej vojny na základe dobových prameňov a umeleckého diela z pohľadu žien a detí.</p> <p>Zaznamenanie na mape zmien hraníc na základe Versaillského systému.</p> <p>Tematická sonda z regionálnych dejín – pamätné miesta, pamäťové inštitúcie, pamätníky.</p>	<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</li> <li>⇒ Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</li> <li>⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</li> <li>⇒ Interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</li> <li>⇒ Interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia</li> <li>⇒ Rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom období</li> <li>⇒ Analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni</li> </ul>
DEJEPISNÝ	Európa a Československo medzi dvoma svetovými vojnami	Svetová hospodárska kríza, parlamentná demokracia, politická pluralita, diktatúra, komunizmus, fašizmus, nacizmus, propaganda, gulag, politika appeasementu, Československá republika, národnostná politika, rozvoj školstva, hospodárstva,	<p>Porovnanie kapitalizmu a centrálne plánovanej ekonomiky.</p> <p>Identifikovať základné medzníky vzniku prvej Československej republiky.</p> <p>Analýza vzťahov národnostných menšín.</p> <p>Porovnanie demokratických a nedemokratických režimov.</p> <p>Porovnanie diktatúry a parlamentnej demokracie vo vzťahu k občianskym právam.</p> <p>Zhodnotenie cieľov a následkov politiky Spoločnosti národov a appeasementu.</p>	<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</li> <li>⇒ Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</li> <li>⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</li> <li>⇒ Interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</li> <li>⇒ Interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia</li> <li>⇒ Rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom období</li> </ul>

DEJEPIS; 3.cyklus; 9.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Európa a Československo medzi dvoma svetovými vojnami	kultúry, spolkový život, moderný slovenský národ, centralizmus, autonómia, T. G. Masaryk, M. R. Štefánik.	<p>Analýza úlohy médií a dobových prameňov so zameraním na odhaľovanie mechanizmov manipulácie a propagandy.</p> <p>Interpretácia príbehu/vizuálneho/zvukového diela z medzivojnového obdobia</p> <p>Tematická sonda – zmena postavenia ženy v spoločnosti.</p>	<p>⇒ Posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom</p> <p>⇒ Rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy</p>
DEJEPISNÝ	Druhá svetová vojna a Slovenská republika	Mníchovská dohoda, Viedenská arbitráž, fašistická os, protihitlerovská koalícia, totálna vojna, protifašistický odboj, cenzúra, perzekúcie, genocída, holokaust, koncentračné tábory, štátostrana, totalitný politický systém, židovský kódex, deportácie, arizácia, kolaborácia, odboj, Slovenské národné povstanie, konferencie Veľkej trojky, Spravodliví medzi národmi.	<p>Charakteristika totalitného štátu. Analýza dobových prameňov so zameraním na cenzúru a propagandu.</p> <p>Analýza literatúry – príbehy pamätníkov, preživších.</p> <p>Zhodnotenie cieľov a výsledkov zahraničného a domáceho odboja.</p> <p>Tematická sonda z regionálnych dejín – miesta pamäti, príbeh z SNP.</p> <p>Tematická sonda – postavenie žien v ideológii totalitného štátu.</p> <p>Reflexia druhej svetovej vojny v umení.</p>	<p>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</p> <p>⇒ Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</p> <p>⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</p> <p>⇒ Interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</p> <p>⇒ Interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia</p> <p>⇒ Identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu</p> <p>⇒ Utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu</p>



DEJEPIS; 3.cyklus; 9.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Studená vojna	<p>Marshallov plán, OSN, supervelmoci, železná opona, disent, samizdat, studená vojna, hospodárske a vojenské bloky, jadrové zbrane, dekolonizácia, svet ako „globálna dedina“, pád železnej opony, zjednotenie Nemecka, rozpad ZSSR, európska integrácia.</p>	<p>Interpretácia povojnového sveta – obnova, premeny Európy. Charakteristika bipolárneho sveta. Identifikácia prejavov občianskeho odporu obyvateľstva vo východnom bloku. Vystihnúť základných predpokladov, cieľov a medzníkov procesu európskej integrácie. Zhodnotenie príčin a dôsledkov dekolonizácie na vybranom príklade. Tematická sonda – život počas socializmu v regióne. Tematická sonda – rola médií v spoločnosti na vybranom príklade. Tematická sonda – osudy menšín v povojnovej Európe na vybranom príklade.</p>	<p>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase ⇒ Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov ⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny ⇒ Interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív ⇒ Interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia ⇒ Rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období</p>
DEJEPISNÝ	Československo za železnou oponou	<p>Národný front, februárový prevrat, zbor povereníkov, politické procesy, menová reforma, znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia, socialistický realizmus, reformný proces, okupácia 1968, normalizácia,</p>	<p>Analýza dôsledkov februárového prevratu. Zhodnotenie predpokladov a cieľov pokusu o reformu socializmu. Identifikovanie premien krajiny, mesta a dediny. (Tematický deň) Tematická sonda – spomienky svedkov okupácie 1968. (Tematický deň) Tematická sonda – prejavy normalizácie v každodennom živote ľudí. Tematická sonda - osudy menšín v povojnovej Európe na vybranom príklade</p>	<p>⇒ Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase ⇒ Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov ⇒ Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny ⇒ Interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív ⇒ Interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia</p>



DEJEPIS; 3.cyklus; 9.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
DEJEPISNÝ	Československo za železnou oponou	Charta 77, disent, samizdat, sviečková manifestácia, nežná revolúcia, vlny emigrácie z Československa.	Analýza umeleckého dobového a súčasného diela k totalite.	⇒ rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období
DEJEPISNÝ	Zápas o demokraciu po roku 1989	Parlamentná demokracia, vznik Slovenskej republiky, privatizácia, reštitúcia, plnenie kritérií Demokratického štátu, vstup Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie, prijatie eura, plnenie kritérií demokratického štátu, korupcia, Autoritárske tendencie politikov a politických strán, populizmus, globalizácia.	Analýza hlavných zmien v Československu po roku 1989. Porovnanie cieľov a následkov spoločensko-ekonomickej transformácie po roku 1989. Objasnenie hlavných príčin a dôsledkov rozdelenia Československa. Rozpoznanie pozitívnych a negatívnych znakov vnútropolitického vývoja Slovenskej republiky. Rozvíjanie historickej empatie na citlivé témy pre hlbšie porozumenie historických procesov. Diskutovanie o úlohe historickej pamäte pri vyrovnávaní sa s minulosťou.	⇒ orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase ⇒ vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov ⇒ zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny ⇒ interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív ⇒ interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia ⇒ Utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu ⇒ Vysvetliť na vybranom príklade zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie ⇒ Identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu

**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 6.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Zdroje geografického poznávania	Geografická sieť, nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky, obratníky, polárne kružnice, zemské poglobule, časové pásma	<p>Určovanie polohy vybraných objektov na mape pomocou geografických súradníc a vlastnej polohy v teréne pomocou GPS.</p> <p>Určovanie času v rôznych častiach Zeme s využitím mapy časových pásiem.</p> <p>Určovanie a porovnávanie usporiadania objektov a javov na mapách rôzneho druhu – identifikácia priestorových vzťahov (analýza mapy). Formulovanie záverov a jednoduchých hypotéz na základe mapy (interpretácia). Tvorba jednoduchej tematickej mapy s využitím bodových, plošných alebo líniových znakov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</li> <li>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického charakteru a vyvodiť z nich správne závery,</li> <li>⇒ určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť grafickú mierku,</li> <li>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</li> <li>⇒ orientovať sa v neznámom priestore pomocou mapy alebo GPS,</li> <li>⇒ vytvoriť tematickú mapu v papierovej alebo digitálnej podobe,</li> <li>⇒ preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak),</li> </ul>
GEOGRAFICKÝ	Planéta Zem a jej prírodné krajinné sféry	Tvar a pohyby Zeme, sklon zemskej osi, stavba Zeme, platňová tektonika, prírodné riziká a hrozby, atmosféra, klimatotvorné činitele, klimatický diagram, podnebie (klíma), podnebné pásma, výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť, typy krajín (biómy), pevninské a horské ľadovce.	<p>Objasňovanie súvisu tvaru Zeme, pohybov Zeme a sklonu zemskej osi so striedaním dňa a noci, striedaním ročných období a existenciou podnebných pásiem na Zemi.</p> <p>Opis stavby Zeme a skúmanie vplyvu platňovej tektoniky na formovanie zemského povrchu na vybraných príkladoch zo sveta (napríklad Himaláje, Andy a Východoafrická priekopová prepadlina).</p> <p>Určovanie príčin a dôsledkov seizmickej a vulkanickej činnosti; lokalizovanie oblastí na Zemi, ktoré sú touto činnosťou najviac zasiahnuté.</p> <p>Lokalizovanie najznámejších povrchových celkov (pohoria, nížiny a i.) a prvkov vodstva na mape sveta a ich porovnanie.</p> <p>Rozpoznávanie rozdielu medzi počasím a podnebím.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</li> <li>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</li> <li>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na geografické otázky a vyvodiť z nich správne závery,</li> <li>⇒ opísať dôsledky tvaru a pohybov Zeme, sklonu zemskej osi na život na Zemi,</li> <li>⇒ zhodnotiť vplyv geologických procesov na formovanie povrchu Zeme,</li> <li>⇒ určiť príčiny a dôsledky prírodných katastrof, oblasti ich výskytu a možnosti predchádzania ich vzniku alebo zmierňovania nimi spôsobených škôd,</li> <li>⇒ porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Zemi,</li> <li>⇒ posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie na Zemi, v Európe a na Slovensku,</li> <li>⇒ porovnať základné charakteristiky podnebných pásiem,</li> </ul>

**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 6.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>GEOGRAFICKÝ</b>	Planéta Zem a jej prírodné krajinné sféry		<p>Základná charakteristika podnebných pásiem na základe teploty vzduchu a množstva zrážok spojená s vymedzením ich priestorového rozšírenia.</p> <p>Určovanie vplyvu klimatotvorných činiteľov (geografická šírka, vzdialenosť od morí a oceánov, morské prúdy, nadmorská výška, činnosť človeka) na podnebie a typy krajín na Zemi.</p> <p>Identifikovanie príčin, dôsledkov a oblastí výskytu monzúnov, tropických cyklón a tornád.</p> <p>Porovnávanie vybraných typov krajín (biómov) z hľadiska prírodných pomerov, činnosti človeka a ich priestorového rozšírenia na Zemi.</p> <p>Porovnávanie pevninských a horských ľadovcov – oblasti výskytu, význam, príčiny a dôsledky topenia ľadovcov.</p>	<p>⇒ vysvetliť vznik vegetačných pásiem a ich usporiadanie na Zemi, v Európe a na Slovensku,</p> <p>⇒ vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň,</p> <p>⇒ identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme,</p> <p>⇒ vytvoriť tematickú mapu v digitálnej alebo papierovej podobe,</p> <p>⇒ preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak) - interpretácia a tvorba klimatických diagramov,</p> <p>⇒ prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie,</p>
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	Formovanie environmentálne-etického povedomia	Kráša prírody, zodpovednosť, udržateľnosť environmentálne aktivity.	Vnímanie krásy a hodnoty prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života. Návrh a realizácia prospešných aktivít smerujúcich k udržateľnosti.	<p>⇒ vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň,</p> <p>⇒ identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme,</p>

**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 6.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Geografia v teréne	Geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií.	<p><i>Práca s mapou a GPS v miestnej krajine:</i></p> <p>Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku, fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine.</p> <p>Výber a analýza dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého prieskumu zameraného na miestnu krajinu.</p> <p>Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu.</p>	<p><b>Žiak vie/dokáže:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na geografické otázky a vyvodíť z nich správne závery ,</li> <li>⇒ rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných ,</li> <li>⇒ preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak) ,</li> <li>⇒ sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia ,</li> <li>⇒ argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov ,</li> <li>⇒ podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy ,</li> <li>⇒ ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia ,</li> <li>⇒ prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie ,</li> <li>⇒ určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť číselnú mierku ,</li> <li>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi ,</li> <li>⇒ orientovať sa v neznámom priestore pomocou mapy alebo GPS ,</li> <li>⇒ vytvoriť tematickú mapu v papierovej alebo digitálnej podobe ,</li> <li>⇒ realizovať jednoduchý geografický prieskum v miestnej krajine</li> </ul>

**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 7.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Zdroje geografického poznávania	geografická sieť, poludníky, rovník, rovnobežky, obratníky, polárne kružnice, zemské pologule, číselná mierka mapy, satelitná snímka, geoinformačné technológie (GPS, GIS), kartogram.	<p>Určovanie skutočnej vzdialenosti medzi objektmi na mape pomocou grafickej a číselnej mierky.</p> <p>Určovanie a porovnávanie usporiadania objektov a javov na mapách rôzneho druhu – identifikácia priestorových vzťahov (analýza mapy).</p> <p>Formulovanie záverov a jednoduchých hypotéz na základe mapy (interpretácia mapy).</p> <p>Tvorba tematickej mapy s využitím vhodného mapového prostriedku (napríklad kartogram).</p> <p>Využívanie štatistických údajov (vo forme tabuliek, grafov, diagramov), obrázkov, fotografií, textov a videí na získanie, spracovanie a prezentáciu informácií, identifikovanie súvislostí a tvorbu záverov.</p>	<p>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na geografické otázky a vyvodiť z nich správne závery,</p> <p>⇒ preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak),</p> <p>⇒ prezentovať výsledky práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie,</p> <p>⇒ určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť číselnú mierku,</p> <p>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</p> <p>⇒ vytvoriť tematickú mapu v papierovej alebo digitálnej podobe.</p>
GEOGRAFICKÝ	Regióny sveta	Najznámejšie moria, ostrovy, polostrovy, zálivy, rieky a povrchové celky Európy, podnebné pásma a typy krajín Európy.	<p><b>Európa:</b> Vymedzenie hraníc Európy a určenie polohy najvýznamnejších európskych ostrovov, polostrovov, morí, zálivov, povrchových celkov, riek a jazier na všeobecnogeografickej mape.</p> <p>Posudzovanie vplyvu Golského prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásiem Európy.</p> <p>Porovnávanie charakteristík podnebných pásiem Európy na základe klimatických diagramov.</p> <p>Zhodnotenie hospodárskeho významu riek na príklade vybranej európskej rieky.</p> <p>Zdôvodňovanie rozmiestnenia jednotlivých typov krajín v Európe spojené s ich základnou charakteristikou.</p> <p>Určovanie polohy európskych štátov, ich hlavných a ďalších významných miest na mape.</p> <p>Porovnávanie geografických špecifik vybraných</p>	<p>⇒ disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</p> <p>⇒ lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape Európy a sveta,</p> <p>⇒ porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov a štátov v Európe a vo svete,</p> <p>⇒ porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Zemi,</p> <p>⇒ posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie v Európe,</p> <p>⇒ porovnať základné charakteristiky podnebných pásiem alebo podnebných oblastí (v Európe),</p> <p>⇒ vysvetliť vznik vegetačných pásiem a ich usporiadanie v Európe,</p>

**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 7.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Regióny sveta		<p>oblastí a štátov Európy (napríklad Spojené kráľovstvo, Nemecko, Francúzsko, Rusko, Poľsko, Ukrajina, Česko, Maďarsko, Taliansko, Španielsko, Švédsko).</p> <p><b>Ostatné regióny sveta:</b> Spoznávanie geografických špecifik významných štátov alebo regiónov sveta (napríklad Čína, India, Japonsko, Blízky východ, Austrália, USA, Brazília, Nigéria, Arktída).</p> <p>Porovnávanie prírodných podmienok vybraných štátov alebo regiónov sveta, identifikovanie ich spoločných a odlišných znakov.</p>	<p>⇒ vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň.</p> <p>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na geografické otázky a vyvodiť z nich správne závery,</p> <p>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</p>
GEOGRAFICKÝ	Slovensko	Významné povrchové celky, rieky a sídla na mape Slovenska, činitele ovplyvňujúce podnebie Slovenska, klimatické oblasti, využívanie krajiny.	<p>Porovnávanie polohy a rozlohy Slovenska v európskom a globálnom kontexte.</p> <p>Určovanie polohy významných povrchových celkov, riek a vodných plôch v rôznych častiach Slovenska s posúdením ich vplyvu na osídlenie a činnosť človeka.</p> <p>Identifikovanie činiteľov ovplyvňujúcich podnebie Slovenska; určovanie hlavných podnebných oblastí na mape a stručný opis ich charakteristík (teplota vzduchu, množstvo zrážok).</p> <p>Rozpoznávanie krajinnej pokrývky Slovenska a identifikovanie jej premien pričinením človeka – aj so zameraním na miestnu krajinu.</p> <p>Hľadanie príčin rozdielov vo vodnom stave vybraných vodných tokov na Slovensku počas roka; identifikácia faktorov, ktoré vedú k vzniku povodní, a možnosti ich predchádzania.</p>	<p>⇒ disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</p> <p>⇒ lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape SR,</p> <p>⇒ zhodnotiť vplyv geologických procesov na formovanie povrchu Zeme (Slovenska),</p> <p>⇒ posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie Slovenska,</p> <p>⇒ porovnať základné charakteristiky podnebných oblastí na Slovensku,</p> <p>⇒ vysvetliť vznik vegetačných pásiem a ich usporiadanie na Slovensku,</p> <p>⇒ vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie na Slovensku,</p> <p>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</p> <p>⇒ preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak),</p>



**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>GEOGRAFICKÝ</b>	Zdroje geografického poznávania	Geografická sieť, poludníky, rovník, rovnobežky, obratníky, polárne kružnice, zemské pologule, mierka mapy, satelitná snímka, geoinformačné technológie (GPS, GIS), kartogram.	<p>Určovanie a porovnávanie usporiadania objektov a javov na mapách rôzneho druhu – identifikácia priestorových vzťahov (analýza mapy).</p> <p>Formulovanie záverov a jednoduchých hypotéz na základe mapy (interpretácia mapy).</p> <p>Tvorba tematickej mapy s využitím vhodného mapového prostriedku (kartogram a kartodiagram).</p> <p>Využívanie štatistických údajov (vo forme tabuliek, grafov, diagramov), obrázkov, fotografií, textov a videí na získanie, spracovanie a prezentáciu informácií, identifikovanie súvislostí a tvorbu záverov.</p>	<p>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na geografické otázky a vyvodiť z nich správne závery,</p> <p>⇒ určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť číselnú mierku,</p> <p>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických, spoločenských a historických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</p> <p>⇒ vytvoriť tematickú mapu v papierovej alebo digitálnej podobe.</p>
<b>GEOGRAFICKÝ</b>	Obyvateľstvo Zeme	Populácia, vývoj počtu obyvateľov, rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, najľudnatejšie štáty a mestá sveta, veková pyramída, kultúrna rozmanitosť, svetové náboženstvá, migrácia, urbanizácia.	<p>Lokalizovanie husto a riedko zaľudnených oblastí na Zemi spojené s identifikáciou faktorov, ktoré vplývajú na rozmiestnenie obyvateľstva.</p> <p>Porovnávanie počtu obyvateľov jednotlivých svetadielov a vybraných štátov pomocou štatistických údajov v rôznej podobe; identifikovanie najľudnatejších štátov a miest sveta.</p> <p>Posudzovanie vývoja svetovej populácie a určenie dôvodov, pre ktoré existujú rozdiely vo vývoji a počte obyvateľov medzi jednotlivými svetadielmi alebo štátmi.</p> <p>Spoznávanie rozmanitosti obyvateľstva z náboženského, kultúrneho a jazykového hľadiska.</p> <p>Skúmanie príčin a dôsledkov migrácie na vybraných príkladoch zo sveta.</p> <p>Skúmanie príčin a dôsledkov urbanizácie na vybraných príkladoch zo sveta.</p>	<p>⇒ disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</p> <p>⇒ analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni,</p> <p>⇒ zhodnotiť demografické javy a procesy vo svete a vybraných regiónoch,</p> <p>⇒ uviesť príčiny a dôsledky reg. rozdielov vo svete,</p> <p>⇒ porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Zemi,</p> <p>⇒ opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami,</p> <p>⇒ zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie,</p> <p>⇒ vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie,</p> <p>⇒ interpretovať spoločenské javy alebo udalosti z rôznych perspektív,</p> <p>⇒ preniesť údaje z jednej formy do druhej</p>

**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Regióny sveta	Rozmanitosť obyvateľstva, štáty Európy, hlavné a iné významné mestá európskych štátov, Európska únia, významné regióny a štáty sveta, priestorové vzťahy.	<p><b>Európa:</b> Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, jazykovej a náboženskej štruktúre obyvateľstva Európy – kultúrna diverzita Európy. Identifikovanie geografických aspektov európskej integrácie (Európska únia, Schengenský priestor, eurozóna, kandidátske štáty) – vzájomné prepojenie Európy na vybraných príkladoch. Analýza vybraných výziev a problémov súčasnej Európy a hľadanie možností ich riešenia (napríklad konflikty a vojny, migrácia, starnutie obyvateľstva, environmentálne problémy, regionálne rozdiely, zdroje energie).</p> <p><b>Ostatné regióny sveta:</b> Spoznávanie geografických špecifik významných štátov alebo regiónov sveta (napríklad Čína, India, Japonsko, Blízky východ, Austrália, USA, Brazília, Nigéria, Arktída).</p> <p>Porovnávanie spoločensko-hospodárskych charakteristík vybraných štátov alebo regiónov sveta, identifikovanie ich spoločných a odlišných znakov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</li> <li>⇒ uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete a v Európe,</li> <li>⇒ lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta a Európy,</li> <li>⇒ porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov a štátov v Európe a vo svete,</li> <li>⇒ zhodnotiť demografické javy a procesy vo svete (so zameraním na Európu),</li> <li>⇒ zhodnotiť geografické, spoločenské a historické aspekty európskej integrácie,</li> <li>⇒ vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie,</li> <li>⇒ zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie,</li> <li>⇒ interpretovať spoločenské javy alebo udalosti z rôznych perspektív,</li> <li>⇒ zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam,</li> </ul>
GEOGRAFICKÝ	Slovensko	Regionálne rozdiely, počet a štruktúra obyvateľstva, hospodárstvo Slovenska.	<p>Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, náboženskej a vekovej štruktúre obyvateľstva Slovenska spojená s posúdením zmien v čase – aj so zameraním na kraj a obec. Porovnávanie vybraných sídiel Slovenska z hľadiska polohy, počtu obyvateľov a funkcií, ktoré poskytujú svojim obyvateľom a návštevníkom. Identifikovanie kľúčových odvetví hospodárstva na Slovensku a vo vybranom regióne s posúdením ich vplyvu na zamestnanosť, zahraničný obchod a životné prostredie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</li> <li>⇒ uviesť príčiny a dôsledky reg. rozdielov na Slovensku,</li> <li>⇒ analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyv. v SR,</li> <li>⇒ analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností,</li> <li>⇒ zhodnotiť demografické javy a procesy na Slovensku,</li> <li>⇒ vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie na príkladoch zo Slovenska.</li> </ul>



**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Geografia v teréne	Geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií.	<p><i>Obyvateľstvo a činnosť človeka v miestnej krajine (na príklade mesta Sered'): Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku, fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine.</i></p> <p>Výber a analýza dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého prieskumu zameraného na miestnu krajinu.</p> <p>Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického, historického alebo spoločenskovedného charakteru a vyvodiť z nich správne závery,</li> <li>⇒ rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných,</li> <li>⇒ preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak),</li> <li>⇒ sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia,</li> <li>⇒ argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov,</li> <li>⇒ podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy,</li> <li>⇒ ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia,</li> <li>⇒ prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie,</li> <li>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických, spoločenských a historických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</li> <li>⇒ vytvoriť tematickú mapu v papierovej alebo digitálnej podobe,</li> <li>⇒ interpretovať spoločenské javy alebo udalosti z rôznych perspektív,</li> <li>⇒ realizovať jednoduchý geografický prieskum v miestnej krajine</li> </ul>

**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>GEOGRAFICKÝ</b>	Zdroje geografického poznávania	mierka mapy, geoinformačné technológie (GPS, GIS), kartogram.	<p>Využívanie štatistických údajov (vo forme tabuliek, grafov, diagramov), obrázkov, fotografií, textov a videí na získanie, spracovanie a prezentáciu informácií, identifikovanie súvislostí a tvorbu záverov.</p> <p>Určovanie a porovnávanie usporiadania objektov a javov na mapách rôzneho druhu – identifikácia priestorových vzťahov (analýza mapy).</p> <p>Formulovanie záverov a jednoduchých hypotéz na základe mapy (interpretácia mapy).</p> <p>Tvorba tematickej mapy s využitím vhodného mapového prostriedku (napríklad kartogram, kartodiagram).</p>	<p>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na geografické otázky a vyvodiť z nich správne závery,</p> <p>⇒ určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť číselnú mierku,</p> <p>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických, spoločenských a historických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</p> <p>⇒ vytvoriť tematickú mapu v papierovej alebo digitálnej podobe.</p>
<b>GEOGRAFICKÝ</b>	Činnosť ľudí na Zemi	Štruktúra hospodárstva (primárny, sekundárny, terciárny a kvartérny sektor), potravinové, surovinové a energetické zdroje, významné hospodárske oblasti, globálny obchod, medzinárodná delba práce.	<p>Klasifikácia, posudzovanie významu a dôsledkov rôznych hospodárskych činností, príčiny ich priestorového rozmiestnenia.</p> <p>Lokalizovanie oblastí s koncentráciou vybraných hospodárskych činností (napríklad ťažba ropy, zemného plynu, uhlia alebo drahých kovov, výroba automobilov, oblečenia, elektroniky, pestovanie poľnohospodárskych plodín, služby, cestovný ruch) a určenie činiteľov, ktoré ich podmieňujú.</p> <p>Odhaľovanie, ako vývoj v doprave a informačných technológiách mení časové vzdialenosti medzi miestami a regiónmi, čím sa mení ich relatívna geografická poloha.</p> <p>Ilustrovanie vzájomného prepojenia súčasného sveta prostredníctvom globálneho obchodu na príkladoch vybraných komodít od miesta získavania surovín a spracovania, cez dopravu až po miesta spotreby – so základným posúdením vplyvu globalizácie na výrobcov, spotrebiteľov a životné prostredie v rôznych častiach sveta.</p>	<p>⇒ disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</p> <p>⇒ lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta,</p> <p>⇒ uviesť príčiny a dôsledky reg. rozdielov vo svete,</p> <p>⇒ analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti,</p> <p>⇒ vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie,</p> <p>⇒ porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Zemi,</p> <p>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na geografické otázky a vyvodiť z nich správne závery,</p> <p>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</p>

**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Slovensko	Hospodárstvo Slovenska a výroba elektrickej energie.	<p>Skúmanie pôvodu na Slovensku vyrobenej elektriny z hľadiska využívania obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov energie alebo výroby podľa typov elektrární.</p> <p>Určovanie geografických podmienok vhodných na využitie obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku, prípadne aj v miestnej krajine (napríklad vodná, slnečná, veterná, geotermálna).</p> <p>Posudzovanie zmien vo využívaní krajiny a ich dôsledkov na životné prostredie a spoločnosť na vybraných príkladoch zo Slovenska (napríklad výstavba nových obytných štvrtí, rekreačných objektov, priemyselných závodov, diaľnic alebo obchvatov; rekultivácia nevyužívaného priemyselného areálu alebo niekdajšej lokality ťažby surovín).</p> <p>Porovnávanie hospodársky najviac a najmenej rozvinutých oblastí Slovenska – príčiny a dôsledky existujúcich regionálnych rozdielov.</p> <p>Analýza cestovného ruchu na Slovensku s posúdením jeho silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození – aj so zameraním na príklady z regiónov alebo obcí.</p> <p>Prípadové štúdie o výzvach a problémoch Slovenska alebo jeho regiónov (napríklad vyľudňovanie vidieka, suburbanizácia, starnutie obyvateľstva, nezamestnanosť, environmentálne problémy, prírodné riziká a hrozby, nedostatočná dopravná infraštruktúra, migrácia do zahraničia).</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</li> <li>⇒ analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti,</li> <li>⇒ zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam na Slovensku,</li> <li>⇒ interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív,</li> <li>⇒ rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí na Slovensku,</li> <li>⇒ vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň,</li> <li>⇒ uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života,</li> <li>⇒ aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</li> <li>⇒ vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí,</li> </ul>
GEOGRAFICKÝ	Výzvy a problémy súčasného sveta	Ukazovatele rozvoja (napríklad HDP/obyv., prístup ku vzdelaniu, miera dojčenskej úmrtnosti, stredná dĺžka života, počet detí na jednu ženu, HDI – index	<p>Identifikovanie rozdielov v spoločenských a hospodárskych podmienkach medzi hospodársky viac a menej rozvinutými štátmi sveta na základe vybraných ukazovateľov.</p> <p>Posudzovanie vplyvu chudoby a zlých životných podmienok na život v menej rozvinutých regiónoch sveta; možnosti pomoci a rozvoja na vybraných príkladoch.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti,</li> <li>⇒ uviesť príčiny a dôsledky reg. rozdielov vo svete,</li> <li>⇒ zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň,</li> </ul>

**GEOGRAFIA; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>GEOGRAFICKÝ</b>	Výzvy a problémy súčasného sveta	ľudského rozvoja), nerovnosť, chudoba, onflikty, porušovanie ľudských práv, utečenci, klimatická zmena, environmentálne problémy, medzinárodná spolupráca, humanitárna a rozvojová pomoc, udržateľnosť	Analýza príčin a dôsledkov najzávažnejších environmentálnych problémov (napríklad dlhodobé sucho, znižovanie biodiverzity, dezertifikácia, znečistenie oceánov, riek a ovzdušia) – od lokálnej až po globálnu úroveň; hľadanie možností ich riešenia na úrovni jednotlivca a celej spoločnosti.  Identifikovanie súčasných aj predpokladaných prejavov a dôsledkov klimatickej zmeny na príkladoch zo Slovenska a vo svete.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ interpretovať spoločenské javy alebo udalosti z rôznych perspektív,</li> <li>⇒ aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</li> <li>⇒ aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,</li> <li>⇒ zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva,</li> <li>⇒ navrhnúť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt,</li> <li>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických a spoločenských javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</li> <li>⇒ vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň</li> <li>⇒ identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme,</li> <li>⇒ uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života,</li> <li>⇒ rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete,</li> <li>⇒ disponovať geografickou a spoločenskovednou terminológiou a osvojené pojmy používať v správne kontexte,</li> <li>⇒ lokalizovať kľúčové geogr.prvky na mape sveta,</li> <li>⇒ rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných.</li> </ul>

GEOGRAFIA; 3.cyklus; 9.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
GEOGRAFICKÝ	Geografia v teréne	Geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií.	<p><i>Výzvy a problémy v miestnej krajine (na príklade mesta Sereď):</i></p> <p>Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku, fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine.</p> <p>Výber a analýza dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého prieskumu zameraného na miestnu krajinu.</p> <p>Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu.</p>	<p>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického, historického alebo spoločenskovedného charakteru a vyvodiť z nich správne závery,</p> <p>⇒ rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných,</p> <p>⇒ sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia,</p> <p>⇒ argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov,</p> <p>⇒ prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie,</p> <p>⇒ použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických, spoločenských a historických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi,</p> <p>⇒ orientovať sa v neznámom priestore pomocou mapy alebo GPS,</p> <p>⇒ vytvoriť tematickú mapu v papierovej alebo digitálnej podobe,</p> <p>⇒ realizovať jednoduchý geografický prieskum v miestnej krajine,</p> <p>⇒ aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania.</p>

**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 6.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Identita a sociálny rozvoj človeka	Sociálne skupiny, sociálne vzťahy, štruktúra spoločnosti	<p>Vypracovanie zoznamu osôb, vecí a činností, ktoré napomáhajú udržaniu vlastnej psychickej pohody.</p> <p>Význam konkrétnych materiálnych i duševných potrieb a užitočnosti ich napĺňania (subjektívna a objektívna hodnota vecí). Zostavenie vlastnej hierarchie potrieb a hodnôt.</p> <p>Osvojovanie znakov zdravých vzťahov (rešpekt, dôvera, vzájomná podpora, kompromisy, komunikácia, počúvanie, práca s emóciami, rovnosť, úprimnosť, starostlivosť, súhlas, bezpečie).</p> <p>Aplikovanie pravidiel a zásad slušného správania sa v spoločnosti (bontón), význam</p>	<p>⇒ prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky,</p> <p>⇒ slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a plniť ich,</p> <p>⇒ rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá,</p> <p>⇒ plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím potenciálom, potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie.</p>
OBČIANSKY	Moc, autorita, riadenie, občianske ideály a nástroje aktívneho občianstva	Občianske ideály	<p>Diskutovanie o formálnych a neformálnych autoritách v mojom okolí.</p> <p>Reagovanie na nenávisťné prejavy a diskriminačné situácie (vrátane online prostredia).</p>	<p>⇒ rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie.</p>

**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 6.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Kritický prístup k mediálnemu obsahu	Mediálny obsah, dezinformácie, kyberbezpečnosť	<p>Využívanie nástrojov na overovanie relevancie a pravdivosti informácií.</p> <p>Regulovanie vlastného správania v mediálnom prostredí (sociálne siete, virtuálna realita, umelá inteligencia) vrátane objemu stráveného času.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií pri hľadaní odpovedí a vyvodiť z nich správne závery,</li> <li>⇒ rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie, podstatné informácie od nepodstatných,</li> <li>⇒ rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete,</li> <li>⇒ rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy,</li> <li>⇒ eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí,</li> <li>⇒ identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje.</li> </ul>
OBČIANSKY	Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	Fakt, argument, tvrdenie, názor, diskusia.	<p>Otázky vzťahu človeka a prírody (individuálne a systémové riešenia environmentálnych problémov)</p> <p>Etické limity a otázky hospodárskeho využívania prírody a zvierat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</li> <li>⇒ uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života,</li> </ul>



**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 7.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Identita a sociálny rozvoj človeka	Základné pojmy psychológie, osobnosť človeka	<p>Posudzovanie dôvodov záujmu psychológie o duševnú stránku človeka (biologický, psychologický, sociálny a filozofický spôsob nazerania na človeka).</p> <p>Ilustrovanie významu základných pojmov a konceptov psychológie na reálnych životných situáciách: pamäť, myslenie, zabúdanie; emócie, nálady, afekty; osobnosť, temperament, talent, nadanie, vlohy; štýly učenia; význam vôle pri prekonávaní prekážok; mentálne zdravie, Poruchy správania; sebavedomie, sebahodnotenie.</p> <p>Diskutovanie o základných psychologických aspektoch v období dospelovania a ich vplyv na vnútorné prežívanie človeka.</p> <p>Rozlišovanie emócií spojenými s láskou, priateľstvom, zamilovanosťou a sexuálnou príťažlivosťou.</p> <p>Analyzovanie rôznych faktorov vplývajúcich na formovanie názorov a postojov a spoločenskú rolu človeka.</p> <p>Ilustrovanie pojmov majorita, minority, subkultúra, kontrakultúra, alternatívne kultúry (príklady kultúrnej rozmanitosti) v kontexte noriem spoločnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka,</li> <li>⇒ odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného,</li> <li>⇒ posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka,</li> <li>⇒ pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu a osobnú integritu človeka vo vzťahu k témam intimity, sexuality a sexuálneho správania a rodičovstva,</li> <li>⇒ identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť,</li> <li>⇒ uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity,</li> <li>⇒ opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život,</li> <li>⇒ pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre,</li> <li>⇒ rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne,</li> <li>⇒ vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy,</li> <li>⇒ využívať zásady empatickeho a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch,</li> </ul>

**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 7.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>OBČIANSKY</b>	Identita a sociálny rozvoj človeka	Základné pojmy psychológie, osobnosť človeka	Skúmanie vplyvu rodových očakávaní na naše správanie, vzťahy a spoločnosť. Aplikovanie princípov zodpovedného a informovaného rozhodovania o správaní sa k sebe a k druhým ľuďom (vrátane sexuálneho správania) v duchu hodnôt osobnej slobody, rešpektu k slobode iných a kultivovaného spolužitia v spoločnosti.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí,</li> <li>⇒ Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh a problémov.</li> <li>⇒ klásť si otázky relevantné pre poznávanie seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu.</li> </ul>
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	Rodina, intimita, sexualita	Hodnota života, priateľstvo, láska, intimita, sex, manželstvo, rodičovstvo, zrelosť, pripravenosť, partnerský život.	<p>Prijímanie vlastnej primeranej zodpovednosti v rodine.</p> <p>Utváranie predstáv o budúcom partnerovi, charakteristiky a zodpovednosti dlhodobých záväzkov: partnerstva, manželstva a rodičovstva.</p> <p>Uvažovanie o hodnote života – počatie a prenatálny vývin ľudského plodu.</p> <p>Rozlíšenie pohlavnej zrelosti od pripravenosti na rodičovstvo, výhody a nevýhody rôznych foriem metód plánovania rodičovstva.</p> <p>Diskusia o predčasnom sexuálnom styku, Jeho príčinách a dôsledkoch (právnych, zdravotných, sociálnych, vzťahových...).</p> <p>Pomenovanie nevyhnutných pilierov zodpovedného a informovaného rozhodovania človeka o sexuálnom správaní a rešpektovanie rozhodnutia druhých osôb.</p> <p>Porozumenie významu sebaregulácie a vzdialenej prípravy na partnerský život.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu a osobnú integráciu vo vzťahu k témam intimity, sexuality a sexuálneho správania a rodičovstva</li> </ul>

**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 7.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>OBČIANSKY</b>	Slovensko ako súčasť sveta	Integrácia, globalizácia	<p>Ilustrovanie globálnych fenoménov súčasnosti na konkrétnych príkladoch: migrácia, kultúrna rozmanitosť, politické, ekonomické a informačné prepojenia, popkultúra, konzumerizmus. Reflektovanie vrstiev lokálnej, regionálnej, národnej a európskej identity v globalizovanom svete Uplatňovanie základných hodnôt a princípov EÚ v konkrétnych situáciách, vplyv členstva v EÚ na bežný život občana, Príklady projektov realizovaných s finančnou podporou EÚ v blízkom okolí. Zdôvodnenie významu členstva SR v medzinárodných organizáciách (OSN, NATO, OBSE, V4).</p>	<p>⇒ zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie,                  ⇒ vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie,                  ⇒ Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi.                  ⇒ vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň,                  ⇒ Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch.                  ⇒ zhodnotiť spoločenské aspekty európskej integrácie,                  ⇒ zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam os lokálnej po globálnu úroveň,                  ⇒ Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí.                  ⇒ identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu.</p>
<b>OBČIANSKY</b>	Kritický prístup k mediálnemu obsahu	Mediálny obsah, dezinformácie, kyberbezpečnosť	<p>Rozpoznávanie vhodných a nevhodných obsahov v médiách a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy (rasizmus, násilie, sexismus a sexuálny obsah v mediálnom prostredí a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy) Porovnávanie virtuálneho sveta a reálneho sveta, vzťahov, ktoré si vytvárame, vplyv sociálnych sietí na osobnosť človeka.</p>	<p>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií pri hľadaní odpovedí a vyvodiť z nich správne závery,                  ⇒ rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie, podstatné informácie od nepodstatných,                  ⇒ rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete,                  ⇒ rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy,                  ⇒ identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje.</p>
<b>OBČIANSKY</b>	Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	Fakt, argument, tvrdenie, názor, diskusia.	<p>Postavenie menších a znevýhodnených Skupín na Slovensku. Mier a vojna.</p>	<p>⇒ zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavíť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva.</p>

**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Moc, autority, riadenie, nástroje aktívneho občianstva	Demokracia, voľby, štát, deľba moci, štátne inštitúcie, tretí sektor, zneužívanie moci.	<p>Vysvetlenie podstaty decentralizácie moci: od riadenia obce k riadeniu na úrovni štátu. Vymedzenie orgánov a inštitúcií Podieľajúcich sa na správe obcí, samosprávnych krajov, štátu a vzťahov medzi nimi. Vysvetlenie deľby štátnej moci a ich vzájomnej kontroly na konkrétnych príkladoch. Príklady prepojenia riadenia štátu na každodenný občiansky život. Analyzovanie významu a mechanizmu volieb na rôznych úrovniach a súvisiacich procesov, volebný program a kampaň. Uvedenie príkladov a zdôvodnenie významu tretieho sektora (občianske združenia, neziskové organizácie, nadácie). Využívanie nástrojov občianskej participácie a nespokojnosti (protest, petícia, referendum, politické organizovanie). Poznávanie možností komunikácie s inštitúciami úradmi, digitálne služby štátu a rôznych úradov ako nástroj obmedzenia byrokracie. Pomenovanie znakov demokratického spôsobu rozhodovania a riadenia štátu. Rozbor príkladov zneužívania moci, populizmu, ohýbania pravdy a polarizácie, rodinkárstva, príčiny a dôsledky korupcie. Žiakom blízke príklady dobrovoľníctva, charitatívnej činnosti, solidarity, aktivizmu a spoločenského altruizmu. Aktívne komunitné organizovanie (identifikovanie potrieb a problémov komunity, nástrojov na ich riešenie a zostavenie plánov na zmenu). Identifikovanie roly občana pri zabezpečovaní bezpečnosti a obrany štátu (krízové situácie, branná povinnosť), úlohy, poslanie a využitie jednotlivých zložiek bezpečnostného systému a systému obrany štátu (OS SR, PZ SR, HaZZ).</p>	<p>⇒ zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch, ⇒ posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom, ⇒ orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti, ⇒ vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia, ⇒ utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu. ⇒ zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch, ⇒ posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom, ⇒ orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti, ⇒ vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia, ⇒ utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu.</p>

**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Rovnosť a spravodlivosť	Právo, funkcie práva, hierarchia právnych predpisov, odvetvia práva, ústava, ľudské práva	<p>Porovnanie intuitívneho pochopenia spravodlivosti a inštitucionálneho poňatia práva.</p> <p>Rozlišovanie rôznych odvetví práva s dôrazom na občianske, pracovné, rodinné a trestné právo.</p> <p>Ilustrovanie významu Ústavy SR na vybraných príkladoch.</p> <p>Rozlíšenie medzi činmi, ktoré sú legálne a nelegálne, rozdiel medzi priestupkom a trestným činom, nahlasovanie protiprávneho konania, trestné oznámenie.</p> <p>Poznávanie orgánov právnej ochrany a funkcie súdov.</p> <p>Argumentácia v otázkach spravodlivosti nespravodlivosti na vzorových situáciách.</p> <p>Zdôvodnenie existencie ochrany ľudských práv a slobôd, generácie ľudských práv.</p> <p>Analyzovanie dokumentov: Všeobecná deklarácia ľudských práv, Dohovor o právach dieťaťa.</p> <p>Rozpoznávanie násilného správania (na verejnosti, fyzické aj psychické násilie, domáce násilie, sexuálne násilie, rasistické a extrémistické správanie).</p> <p>Zdokumentovanie príkladov porušovania ľudských, detských a občianskych práv.</p> <p>Aplikovanie postupov, ktoré vytvárajú inkluzívne prostredie rešpektujúce</p> <p>Sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, pohlavie alebo sebaknímanie.</p>	<p>⇒ Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti.</p> <p>⇒ zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia,</p> <p>⇒ reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita alebo porušované práva,</p> <p>⇒ Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra.</p> <p>⇒ rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu,</p> <p>⇒ chrániť život vo všetkých formách,</p> <p>⇒ robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerala.</p> <p>⇒ zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia,</p> <p>⇒ reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita alebo porušované práva,</p> <p>⇒ rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu,</p> <p>⇒ chrániť život vo všetkých formách,</p> <p>⇒ robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerala.</p>

**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	Fakt, argument, tvrdenie, názor, diskusia.	Spravodlivosť (oko za oko, zub za zub; chudoba a bohatstvo) Mier a vojna.	⇒ zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti vo vybraných príkladoch.
OBČIANSKY	Kritický prístup k mediálnemu obsahu	Mediálny obsah, dezinformácie, kyberbezpečnosť	Analyzovanie protiprávneho konania, zásad a foriem pomoci v téme kybernetického obťažovania ( šikana, zneužívanie, sexting, grooming)  Analyzovanie vplyvu médií, dezinformácií, reklamy a inej audiovizuálnej produkcie na správanie ľudí a verejnú mienku.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ vybrať vhodné zdroje informácií pri hľadaní odpovedí a vyvodiť z nich správne závery,</li> <li>⇒ rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie, podstatné informácie od nepodstatných,</li> <li>⇒ rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií ,</li> <li>⇒ rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy,</li> <li>⇒ eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí,</li> <li>⇒ identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje,</li> <li>⇒ Pomenovať zásady kyberbezpečnosti.</li> </ul>

**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
OBČIANSKY	Ekonomické vzťahy	Konkurencia, princípy a limity fungovania trhového mechanizmu, práca, dopyt a ponuka - ich vzájomný vzťah, spotreba, ochrana spotrebiteľa, finančné inštitúcie	Vysvetlenie podstaty ekonomických vzťahov: príklady pracovného trhu v rôznych lokalitách, regiónoch a sektoroch, čo znamená byť zamestnávateľom, zamestnancom, podnikateľom, vlastníkom, nezamestnaným, práca na dohodu, TPP, DOVP, živnosť, stáž, brigáda, zamestnanecké benefity, hrubá a čistá mzda, priemerná a minimálna mzda, rôzne faktory vplývajúce na dopyt a ponuku. Analýza vzťahov medzi pojmami zisk, príjem, náklady cez príklady: cena tovarov služieb a práce v závislosti od miesta a spôsobu výroby, cena bývania v závislosti od lokality; cena tovarov služieb v závislosti od etických princípov podnikania. Posudzovanie vplyvu vývoja cien základných potravín, surovín a energií na život občanov štátu. Zostavenie jednoduchého modelového rozpočtu domácnosti s rozlíšením jednorazových a pravidelných príjmov a výdavkov versus štátny rozpočet. Diskutovanie o jednoduchých príkladoch služieb štátu (sociálne politiky, dôchodkový systém, sociálne a zdravotné poistenie, podpora v nezamestnanosti, dávky v hmotnej núdzi): dôvody platenia daní a odvodov, preferencie pri plánovaní štátneho rozpočtu: príjmy a výdavky, význam fiškálnej zodpovednosti štátu (dlh, deficit) pre udržateľný ekonomický systém. Diskutovanie o príkladoch ekonomickej sociálnej nerovnosti na lokálnej, regionálnej a celoštátnej úrovni; faktory vplývajúce na ekonomický a spoločenský status a Mobilitu (sociálny a kultúrny kapitál, majetok, moc, prestíž, vzdelanie, prostredie, generačná chudoba, rodinkárstvo, diskriminácia). Rozpoznanie rôznorodosti finančných inštitúcií a ich služieb. Zostavenie projektového návrhu s prvkami podnikavosti a inovatívnosti: exkluzivita originalita nápadu, podnikateľský a nepodnikateľský zámer, získanie zdrojov granty, crowdfunding, zbierka, startup, nadácie, harmonogram projektu, ľudské zdroje, marketing a reklama, spoločenská zodpovednosť.	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi,</li> <li>⇒ jednej formy do druhej ( napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak),</li> <li>⇒ sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia,</li> <li>⇒ prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie,</li> <li>⇒ podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy,</li> <li>⇒ argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textov a iných zdrojov,</li> <li>⇒ ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti zlepšenia.</li> </ul>



**OBČIANSKA NÁUKA; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	Poznávanie etických aspektov ekonomiky	Práca, podnikanie, peniaze, konzum, šetrnosť, umiernenosť, solidarita.	Uvažovanie nad konzumným spôsobom života, umiernenosťou a šetrnosťou, štedrosťou, prajnosťou, podnikavosťou (etickými aspektmi finančnej kultúry).  Rozlišovanie funkcií peňazí – ako cieľ alebo prostriedok, materiálne a nemateriálne hodnoty.	⇒ posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka
<b>OBČIANSKY</b>	Kritický prístup k mediálnemu obsahu	Mediálny obsah, dezinformácie, kyberbezpečnosť	Kritická analýza formy a obsahu na vybranom príklade internetovej diskusie alebo príspevku s nepravdivou informáciou.	⇒ rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie, podstatné informácie od nepodstatných, ⇒ rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete, ⇒ rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy, ⇒ eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí, ⇒ identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje.
<b>OBČIANSKY</b>	Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	Fakt, argument, tvrdenie, názor, diskusia.	Riziká zadlženia a neschopnosti splácať finančné záväzky.	⇒ sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia.

## RANNÝ KRUH

### Hodnoty školy

- **Spolupráca**
- **Bezpečie**
- **Komunikácia**
- **Zodpovednosť**
- **Tolerancia**



Ranný kruh je postavený na hodnotách školy, ktoré vznikli participatívnym spôsobom čo znamená, že na procese formovania a vnímania hodnôt sa podieľali pedagogickí a nepedagogickí zamestnanci školy, žiaci a rodičia. Hodnoty školy reflektujú potreby celej komunity, nie iba určitej skupiny.

**Spolupráca, bezpečie, komunikácia zodpovednosť a tolerancia** tvoria samostatné témy vychádzajúce z eticko-osobnostného komponentu, metakognície a charakteru. Prostredníctvom predmetu sa žiaci taktiež učia pracovať s **emóciami**, ktoré sú samostatnou témou. Rozvoj emocionálnych zručností považujeme dôležitý z hľadiska:

- **duševného zdravia a pohody**— schopnosť rozpoznávať, vyjadrovať a spracovávať emócie pomáha žiakom zvládať stres, frustráciu či tlak, s ktorým sa môžu stretnúť v škole aj mimo nej. Zlepšuje ich emocionálnu odolnosť, čím sa znižuje riziko úzkosti, depresie a iných psychických ťažkostí.
- **kvalitnejších vzťahov** –žiaci, ktorí sa učia pracovať so svojimi emóciami, lepšie rozumejú aj pocitom druhých, čo podporuje rozvoj empatie a budovanie zdravých vzťahov s rovesníkmi, učiteľmi a rodinou. To vedie k menšiemu počtu konfliktov či väčšej tolerancii.
- **predchádzania rizikómu správaniu** - ak žiaci vedia rozpoznať a regulovať svoje emócie, dokážu efektívnejšie riešiť konflikty, zvládať frustráciu a kontrolovať impulzívne správanie. To môže pomôcť pri prevencii šikany, agresivita či nevhodného správania.
- **zlepšenia akademického výkonu** - emocionálna regulácia priamo ovplyvňuje schopnosť reagovať, riešiť problémy a vytrvalo pracovať na úlohách. Žiaci, ktorí majú vyvinuté tieto zručnosti, sa ľahšie učia, lepšie zvládajú neúspechy a efektívnejšie pracujú v čase.
- **prípravy na život** –emocionálna inteligencia je jednou z kľúčových zručností pre úspešný život. Pomáha v medziľudských vzťahoch, pracovnom prostredí aj v osobnom rozvoji. Žiaci, ktorí sa naučia pracovať s emóciami už v škole, budú lepšie vedieť zvládať výzvy, ktoré ich čakajú v dospelosti.

Očakávame, že kompetencie žiakov z tohto predmetu sa prirodzene prejavajú aj v ostatných predmetoch a aktivitách školy. Cieľom predmetu je prispieť k utváraniu dobrej klímy školy, k ochrane duševného zdravia a k prevencii patologických prejavov správania.

**RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 1.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá rannej komunity.	pravidlá, rešpekt, ranný kruh	osvojovanie si pravidiel rannej komunity, vytvorenie triednych pravidiel.	⇒ Spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede ⇒ za pomoci učiteľa pomenovať dohodnuté pravidlá triedy.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá efektívnej komunikácie.	pravidlá, slušnosť, úcta, komunikácia	osvojenie si základných pravidiel komunikácie.	⇒ ovláda elementárne pravidlá slušnej komunikácie, ⇒ vyjadriť svoje myšlienky na primeranej úrovni-
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Aktívne počúvanie.	trpezlivosť, rešpekt, vypočutie	osvojenie si pravidiel aktívneho počúvania.	⇒ vypočuť si vyučujúcu, alebo spolužiaka bez toho, aby ich prerušoval, ⇒ zachytiť dôležitú informáciu z hovoreného obsahu.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Komunikačná zdvorilosť.	zdvorilosť, slušnosť, pozdrav, prosba, poďakovanie	používanie komunikačnej zdvorilosti.—pravidlá slušnej komunikácie na vyjadrenie úcty a dobrých vzťahov	⇒ poznať význam pravidiel slušnej komunikácie a prejavov zdvorilosti (pozdrav, ďakujem prosím, prepáč...), ⇒ používať pravidlá slušnej komunikácie v hovorenej reči.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Asertivita.	názor, asertivita	komunikovanie vlastných potrieb vhodným spôsobom.	⇒ veku primerane vyjadrovať vlastné názory, potreby bez vytvorenia konfliktu.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolužitie v triede	vzťahy, kamarátstvo, kolektív	spolunažovanie v triednom kolektíve v zmysle rovnoprávnosti a vzájomnej pomoci.	⇒ rozpoznať rozdiel medzi vhodným a nevhodným správaním, ⇒ poznať význam slova priateľstvo.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolupráca.	spolupráca, partnerstvo, tím	kooperovanie v triednom kolektíve, ovládanie silných stránok vzájomnej spolupráce.	⇒ spolupracovať v rámci triedneho kolektívu bez väčších ťažkostí, ⇒ za pomoci učiteľa zhodnotiť čo sa im v rámci skupinovej práce darilo.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spravodlivosť.	pravidlá, čestnosť, spravodlivosť	spravodlivé a čestné konanie.	⇒ rozlíšiť správne a nesprávne konanie v známych súvislostiach ⇒ ospravedlniť sa v prípade zavinenia.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Oceňovanie.	vďačnosť, oceňovanie	ohodnotenie pozitívnych vlastností.	⇒ prejaviť vďačnosť v rámci triedy, ⇒ pozitívne ohodnotiť členov komunity.

**RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 1.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Prospešnosť komunity.	prospešnosť, osožnosť, užitočnosť	podieľanie sa na zlepšení života v škole a okolí.	⇒ konať v prospech svojho najbližšieho okolia, ⇒ pomôcť aj bez vyzvania.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Tolerancia	jedinečnosť, tolerancia, rešpekt, rozmanitosť, inakosť	akceptácia inakosti.	⇒ uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v svojom bezprostrednom okolí, ⇒ pomenovať čo ho spája so spolužiakmi,
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Diskriminácia	nerovnosť, vylúčenie, segregácia	neakceptácia rozdielnosti medzi jednotlivcami.	⇒ rozumie pojmu vylúčenie, ⇒ vedieť popísať prípad vylúčenia jednotlivca zo skupiny.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Hodnota domova	Domov, rodina, príbuzní, komunita	Zamýšľať sa nad hodnotou domova Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov Preukazovanie vďačnosti blízkym osobám	⇒ Aktívne rozvíjať vzťahy v rodine
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Morálne dobro.	charakter, vlastnosti	chápanie ľudského správania z hľadiska dobra a zla.	⇒ pozitívne vnímať konanie dobra, ⇒ uvedomovať si dôsledky ľudského správania,
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Pravda verzus klamstvo.	pravda, klamstvo, odvaha	rozlišovanie medzi pravdou a klamstvom, poznatie dôsledkov klamstva.	⇒ poznať význam slova klamstvo a pravda, ⇒ vnímať dôsledky klamstva na život.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Dôsledky konania.	správne a nesprávne konanie	poznatie dôsledkov konania na seba a najbližšie okolie	⇒ rozlíšiť vhodné a nesprávne konanie, ⇒ uvedomiť si dôsledky v prípade nevhodného správania sa voči druhým. ⇒
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Riešenie konfliktov.	konflikt, problém	rozlišovanie a riešenie konfliktov v kolektíve.	⇒ identifikovať problémy, ktoré sa vyskytujú v triede, ⇒ upozorniť vyučujúceho v prípade, že vidí konflikt medzi spolužiakmi.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívne poznanie.	sebarozvoj, učenie sa	uvedomenie si priestoru na vlastný sebarozvoj, osvojovanie si základných stratégií učenia sa.	⇒ popísať činnosti, predmety, ktoré ho najviac zaujímajú, ⇒ rozlíšiť ľahké a ťažké úlohy.

RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Metakognitívna regulácia..	riešenie, úloha, pokrok, učenie sa	regulovanie svojho správania v prospech riešenia zadanej úlohy, uvedomenie si vlastného pokroku.	⇒ dodržať postup pri riešení úlohy podľa zadania vyučujúcej a vytrvať pri nej určitý čas, ⇒ vyhodnotiť, kedy potrebuje s úlohou pomôcť a požiadať o ňu, ⇒ vyjadriť, čo sa na vyučovaní naučili.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Odolnosť.	vytrvalosť, sústredenie sa, potreby	vytrvalé rozhodnutie dobre konať napriek okolnostiam, naplnenie vlastných potrieb.	⇒ nevzdávať sa pri prvom neúspechu, ⇒ s pomocou vyučujúceho sústrediť sa na aktivitu, ⇒ motivovať sám seba s cieľom dosiahnuť vnútorné uspokojenie. ⇒
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Zodpovednosť.		preberanie zodpovednosti za svoje správanie.	⇒ ovládať význam slova zodpovednosť, ⇒ uvedomovať si zodpovednosť za svoje veci a výsledky.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Emócie	emócie, pocity, prežívanie	sebauvedomovanie si vlastných emócií, oboznámenie sa so škálou emócií.	⇒ popísať význam emócií v živote človeka, ⇒ rozpoznať prejavy jednotlivých emócií.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Emócie	Príjemné emócie: radosť, láska, nádej, pokoj, úľava, vďačnosť	rozpoznanie príjemných emócií	⇒ pomenovať aspoň 3 príjemné emócie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Emócie	Nepříjemné emócie: hnev, strach, úzkosť, smútok, sklamanie, osamelosť	rozpoznanie nepříjemných emócií	⇒ pomenovať aspoň 3 nepříjemné emócie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Dopad emócií	Dôsledok	uvedomenie dôsledkov emócií.	⇒ uvedomiť, ako emócie ovplyvňujú jeho správanie.

### RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Sebaregulácia.		ovládanie svojich emócií.	Žiak vie/dokáže: ⇒ pomenovať akým spôsobom emócie ovplyvňujú naše konanie, ⇒ regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Empatia		vcítanie sa do druhých.	Žiak vie/dokáže: ⇒ prejsť záujem o druhého, ⇒ postrehnúť emocionálne rozpoloženie druhých,

### RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 2.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá rannej komunity.	pravidlá, rešpekt, ranný kruh	dodržiavanie pravidiel rannej komunity, spoluvytváranie triednych pravidiel.	Žiak vie/dokáže: ⇒ Spoluvytvárať a rešpektovať dohodnuté pravidlá triedy, ⇒ dodržiavať dohodnuté pravidlá.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá efektívnej komunikácie.	pravidlá, slušnosť, komunikácia, úcta	dodržiavanie a aktívne používanie pravidiel zdvorilosti pri komunikácii.	Žiak vie/dokáže: ⇒ rešpektujúco používať pravidlá slušnej komunikácie, ⇒ vyjadriť svoje myšlienky úctivo s ohľadom na druhého.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Aktívne počúvanie.	trpezlivosť, rešpekt, vypočutie	počúvanie s jasným zámerom získať informácie.	Žiak vie/dokáže: ⇒ vypočuť myšlienky a názory druhých, ⇒ vedieť použiť dôležitú informáciu z komunikačného procesu.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Komunikačná zdvorilosť.	zdvorilosť, slušnosť	používanie zdvorilosti v rámci komunikácie.	Žiak vie/dokáže: ⇒ aktívne používať pravidlá slušnej komunikácie a prejavov zdvorilosti vo vzájomnej komunikácii (pozdrav, ďakujem prosím, prepáč,..).
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Asertivita.	názor, asertivita	komunikovanie nesúhlasu slušným spôsobom.	Žiak vie/dokáže: ⇒ poznať význam slova asertivita, ⇒ prezentovať svoj názor slušným spôsobom.

**RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 2.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolužitie v komunite.	vzťahy, kamarátstvo, kolektív, vzácnosť druhého	budovanie hodnotných vzťahov v triede. Uvedomenie si. Že v každom človeku je niečo cenné a vzácne, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom	⇒ prispieť k budovaniu priateľstiev, ⇒ pomenovať roly, ktoré zastávame v triede. ⇒ Opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolupráca.	spolupráca, partnerstvo, tím	identifikovanie silných stránok členov tímu.	⇒ vysvetliť dôležitosť každého člena v tíme, ⇒ spolupracovať v rôznych sociálnych skupinách bez ťažkostí,
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spravodlivosť.	pravidlá, čestnosť, spravodlivosť	spravodlivé a čestné konanie.	⇒ rozlíšiť dobré a zlé konanie v známych kontextoch, ⇒ voči druhým konať férovo.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Oceňovanie.	vďačnosť, oceňovanie	Oceňovanie druhých.	⇒ preukázať vďačnosť voči iným, ⇒ používať a prijímať pochvalu, ⇒ oceniť hodnoty blízkych osôb.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Prospešnosť komunity.	prospešnosť, osožnosť, užitočnosť	prispievanie k fungovaniu sociálnej komunity.	⇒ navrhnúť opatrenia na zlepšenie fungovania triedy a najbližšieho okolia, ⇒ pomôcť bez očakávania odmeny.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Výchova k tolerancii	jedinečnosť, tolerancia, rešpekt, rozmanitosť, inakosť	prijatie rozmanitosti každého jedinca.	⇒ zhodnotiť, čo je na ňom jedinečné, ako aj na druhých, ⇒ prijať vzájomné rozdiely medzi členmi komunity.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Diskriminácia	nerovnosť, vylúčenie, segregácia	neprijatie rozmanitosti v najbližšom okolí.	⇒ poznať význam slova diskriminácia a segregácia, ⇒ uviesť príklad sociálneho vylúčenia.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Morálne dobro.	charakter, vlastnosti	Posudzovanie možností rozvíjania a využívania svojich schopností a dobrých vlastností	⇒ opísať svoje charakterové vlastnosti, ⇒ oceniť pozitívne vlastnosti druhých.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Pravda verzus klamstvo.	Čestnosť a pravdovravnosť, klamstvo, odvaha	Rozpoznanie dôsledkov pravdovravnosti a klamstva. Posilňovanie odvahy hovoriť pravdu aj napriek nepríjemným dôsledkom	⇒ uvedomiť si dôležitosť hovorenia pravdy, ⇒ hovoriť pravdu aj napriek negatívnym dôsledkom.



RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 2.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Dôsledky konania.	správne a nesprávne konanie	konanie v prospech komunity.	⇒ rozlíšiť nevhodné správanie voči spolužiakom, ⇒ prijímať dôsledky konania na seba a okolie a prijímať dôsledky.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Riešenie konfliktov.	konflikt, problém	rozlišovanie a riešenie konfliktov v kolektíve.	⇒ pomenovať konflikty, ktoré sa vyskytujú v triede, ⇒ prejaviť snahu pomôcť vyriešiť konflikt.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Patologické prejavy správania	Šikana, ubližovanie	identifikovanie prejavov šikany.	⇒ všimnúť si nevhodné správanie voči spolužiakovi, ⇒ Požiadat o pomoc dospelého.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívne poznanie.	sebarozvoj, učenie sa	vyhodnotenie silných a slabých stránok v myslení.	⇒ bez pomoci používať jednoduché stratégie na získavanie nových informácií, ⇒ kriticky zhodnotiť náročnosť zadania, ⇒ požiadať o pomoc pri náročných zadaniach.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívna regulácia.	riešenie, úloha, pokrok, učenie sa	popísať svoj pokrok pri učení.	⇒ dodržiavať postupnosť práce podľa zadania.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Odolnosť	koncentrácia, sústredenie sa, odolnosť, motivácia	koncentrovanie sa na činnosť s pozitívnym výsledkom, dosiahnutie uspokojenia potrieb.	⇒ koncentrovať sa na činnosť s cieľom dokončiť ju, ⇒ neúspech vnímať ako priestor na sebazdokonaľovanie, ⇒ poznať spôsoby, ako svoje potreby nasýtiť.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Zodpovednosť.		uvedomenie si zodpovednosti za svoje konanie.	⇒ identifikovať faktorov, ktoré ovplyvňujú rozhodovanie ľudí, ⇒ prijať zodpovednosť za nesplnenie si povinností.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Emócie	emócie, pocity, prežívanie	vnímanie psychického prežívania.	⇒ rozpoznať prejavy jednotlivých emócií.

**RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 2.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Emócie	Príjemné emócie: radosť, láska, nádej, pokoj, úľava, vďačnosť	rozlišovanie emócií .	⇒ identifikovať situáciu zo svojho života, kedy prežíval príjemnú emóciu. ⇒ Oceniť dobré vlastnosti druhých a akceptovať, že vlastnosti sa môžu rozvíjať
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Emócie	Nepříjemné emócie: hnev, strach, úzkosť, smútok, sklamanie, osamelosť	rozlišovanie emócií.	⇒ identifikovať situáciu zo svojho života, kedy prežíval nepříjemnú emóciu .
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Dopad emócií.		vnímanie dôsledkov emócií.	⇒ popísať dopad emócií na seba a najbližšie okolie. ⇒ Pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich rozmer
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Sebaregulácia.		ovládanie svojich emócií.	⇒ poznať techniky, ako regulovať vlastné emócie.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Empatia		prenášanie sa do sveta druhých.	⇒ mať nesebecký záujem o druhého, ⇒ vnímať emocionálne nastavenie druhých a primerane k nemu pristupovať, ⇒ dokázať vytvárať kvalitné priateľské vzťahy.

**RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 3.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá rannej komunity.	pravidlá, rešpekt, ranný kruh	vytváranie a navrhovanie pravidiel rannej komunity.	⇒ dodržiava dohodnuté pravidlá triedy s ohľadom na každého člena, ⇒ za pomoci vyučujúceho spoluvytvára triedne pravidlá
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá efektívnej komunikácie.	pravidlá, slušnosť, komunikácia, ospravedlnenie,	používanie pravidiel efektívnej komunikácie.	⇒ komunikovať s ohľadom na každého komunikačného partnera, ⇒ dodržiavať zásady zdravej komunikácie tak, aby nevyvolal konflikt. ⇒ Používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu

**RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 3.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Aktívne počúvanie	trpezlivosť, rešpekt, vypočutie, počúvanie	získavanie informácií a ich následné spracovanie.	⇒ Koncentrovať sa na hovorený obsah, ⇒ Zachytiť dôležitú informáciu v prospech osobného seba-rozvoja.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Komunikačná zdvorilosť	zdvorilosť, slušnosť,	Aktívne používanie prejavov zdvorilosti a uvedomenie si ich dôsledkov.	⇒ komunikovať na základe prosociálnych zásad.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Asertivita.	názor, súhlas/nesúhlas, kladenie otázok, asertivita,	otvorené a primerané vyjadrovanie myšlienok.	⇒ vyjadrovať vlastné myšlienky rešpektujúco s ohľadom na vlastné potreby, ako i potreby druhých, ⇒ popísať príklady asertívneho správania.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolužitie v komunite.	vzťahy, spolužitie, kolektív	vzájomné pôsobenie dvoch a viacerých osôb. Identifikovanie jedinečných a záujmových čŕt druhého človeka	⇒ vytvárať rovnaké podmienky pre všetkých členov komunity, ⇒ vytvárať láskyplný, emocionálny vzťah.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolupráca.	spolupráca, partnerstvo, tím	identifikovanie silných stránok členov tímu.	⇒ vyzdvihnúť pozitívne vlastnosti každého člena a jeho dôležitosť pre skupinu, ⇒ vytvárať spoločné ciele pre pozitívny rozvoj triedy, ⇒ prijať názory členov skupiny,
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spravodlivosť.	pravidlá, čestnosť, spravodlivosť	spravodlivé a čestné konanie.	⇒ rozlíšiť dobré a zlé konanie v známych kontextoch, ⇒ uvedomovať si dopad našich činov na seba aj druhých, voči druhým konať férovo. ⇒ Dodržiavať zásady „pocitivej hry“.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Oceňovanie.	vďačnosť, oceňovanie	pozitívne hodnotenie druhých, prejavenie vďaky.	⇒ poďakovať za pomoc a pekné gesto, ⇒ vnímať a vedieť popísať hodnoty spojené s triedou a blízkymi osobami.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Prospešnosť komunity.	prospešnosť, osožnosť, užitočnosť	prispievanie k fungovaniu sociálnej komunity.	⇒ bez nároku na odmenu byť prospešný voči najbližšiemu okoliu, ⇒ predložiť myšlienku s cieľom zlepšiť podmienky pre viacerých, ⇒ prejaviť ľudskosť voči iným.

**RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 3.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Výchova k tolerancii	jedinečnosť, tolerancia, rešpekt, rozmanitosť, inakosť	myslenie a konanie bez odsudzovania názoru, postoja či konania.	⇒ popísať príklady rozmanitosti v okolí, ⇒ rozumieť pojmu tolerancia, ⇒ prijímať rozdiely medzi jednotlivcami, ⇒ správať sa rešpektujúco voči spolužiakom, ale aj dospelým.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Diskriminácia	nerovnosť, vylúčenie, segregácia	zaobchádzanie s ostatnými v zmysle rovnosti.	⇒ popísať príklady diskriminácie, segregácie, ⇒ poznať dôsledky vyčleňovania niekoho na jeho kvalitu života.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Morálne dobro.	charakter, vlastnosti	správanie sa v zmysle spoločenských hodnôt, noriem, cieľov, ideí. Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností	⇒ prijať hodnoty školy, ako aj spoločnosti, ⇒ oceniť konanie dobra, ⇒ rozpoznať morálneho hrdinu, ⇒ uvedomiť si, že je dôležité postaviť sa za slabších.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Hrdinstvo	Hrdinstvo, dobré činy, vzor	Diskusia o vlastných vzoroch Zoznámenie sa s reálnymi alebo zobrazenými príbehmi pro sociálnych, morálnych hrdinov a ich posolstva	⇒ Vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáva rozličných príbehov
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Pravda verzus klamstvo.	pravda, klamstvo, odvaha	podávanie informácií na základe pravdivých skutočností.	⇒ vyhodnotiť, že hovorenie pravdy je oslobodzujúce aj napriek negatívnemu dopadu na seba, ⇒ vyhýbať sa nepravdivým a prekrúteným výrokom, ⇒ popísať negatívny dopad klamstva na život.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Dôsledky konania.	správne a nesprávne konanie	prijatie dôsledkov konania.	⇒ vnímať dopad svojho konania na seba a bezprostredné okolie, ⇒ uvedomiť si, že každý čin má svoj následok, ⇒ prijať dôsledky svojho konania.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Riešenie konfliktov.	konflikt, problém	dosahovanie vlastných potrieb bez negatívneho dopadu na okolie.	⇒ popísať konkrétne konflikty, ktoré negatívne vplývali na druhých, ⇒ mať odvahu poukázať na konflikt v triede, ⇒ požiadať o pomoc s riešením problému.

RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 3.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Patologické prejavy správania	šikana	vnímanie nevhodného správania voči druhým.	⇒ rozpoznať rozdiel medzi konfliktom a šikanou, ⇒ opísať význam slova šikana, ⇒ poznať dôvody prečo sa šikana musí podchytiť.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívne poznanie.	sebarozvoj, učenie sa, osobné plány	poznanie najlepších spôsobov učenia a rozpoznanie faktorov, ktoré učenie ovplyvňujú.	⇒ uvedomiť si rušivé podnety z okolia, ktoré zabraňujú systematickému učeniu, ⇒ používať vyhovujúce spôsoby učenia sa (učebné stratégie).
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívna regulácia.	riešenie, úloha, pokrok, učenie sa	plánovanie učebného procesu.	⇒ vyhradenie si času na učenie sa, ⇒ zaujímať sa o svoj pokrok, ⇒ chybu vnímať ako potenciál na rozvoj.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Odolnosť	koncentrácia, sústredenie sa, odolnosť, motivácia, výkon	zotrvanie v činnosti s cieľom vlastného pokroku, riadenie vlastnej činnosti k dosiahnutiu stanoveného cieľa.	⇒ Nasledovať svoje rozhodnutie dobre konať, ⇒ pomenovať oblasť, v ktorej sa chce zlepšiť, ⇒ motivovať sa k úspešnému výkonu. ⇒ koncentrovať sa na činnosť dlhší čas.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Zodpovednosť.		uvedomenie si zodpovednosti za svoje konanie.	⇒ uvedomiť si dopad svojich činov, ⇒ uvedomiť si, že svojim pričineným môžeme ovplyvniť vlastný výkon, ⇒ znášať následky za negatívne konanie.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Emócie	emócie, pocity, prežívanie	vnímanie základných emócií.	⇒ vedieť rozlíšiť jednotlivé emócie, ⇒ vnímať emocionálne nastavenie druhých.

**RANNÝ KRUH; 1.cyklus; 3.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Emócie	Príjemné emócie: radosť, láska, nádej, pokoj, úľava, vďačnosť, nadšenie, hrdosť	Rozlišovanie emócií a ich prejavov a na seba a druhých Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách	⇒ primerane vyjadrovať príjemné emócie.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Emócie	Nepříjemné emócie: hnev, strach, úzkosť, smútok, sklamanie, osamelosť	Rozlišovanie emócií a ich prejavov a na seba a druhých Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách	⇒ primerane vyjadrovať nepríjemné.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Dopad emócií	Reakcia, zvládanie emócií, emócie vo vzťahu	Vnímanie dôsledkov emócií, dopadov Vnímanie potrieb druhých	⇒ popísať konkrétne prípady pozitívneho a negatívneho dopadu emócií na seba a najbližšie okolie.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE sebaovládanie	pokoj, relaxácia, ukľudnenie sa, vyjadrenie citov	uvedomenie si vlastného prežívania a správania sa. Rozpoznanie významu sebaovládania sebariadenia—nie každú túžbu je dobré ihneď uspokojiť	⇒ vnímať zmeny vo vlastnom správaní, ⇒ ovládať spôsoby ako ovládať vlastné, negatívne prejavy správania, ⇒ použiť vhodné techniky na ukľudnenie (relaxácia, dýchanie, počítanie a pod.)
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Empatia	pochopenie	chápanie emócií, postojov a spôsobu myslenia druhých.	⇒ vcítiť sa do druhého.

**RANNÝ KRUH; 2.cyklus; 4.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	KOMUNIKÁCIA Pravidlá rannej komunity	Pravidlá, ranná komunita	Osvojovanie si pravidiel rannej komunity.	⇒ Žiak rešpektuje pravidlá platné v triede a v škole.

**RANNÝ KRUH; 2.cyklus; 4.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá efektívnej komunikácie.	pravidlá, efektívna komunikácia, argumentovanie, etický dialóg	Osvojenie si pravidiel efektívnej komunikácie.	⇒ Žiak dokáže viesť rešpektujúci, oceňujúci a konštruktívny dialóg s druhými. ⇒ Žiak dokáže komunikovať s využitím jednoduchej, vecne správnej argumentácie. ⇒ Žiak rozlišuje efektívnu a neefektívnu verbálnu aj neverbálnu komunikáciu s ohľadom na pravdivosť a úprimnosť vyjadrovania.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Počúvanie.	Vypočutie	Osvojenie si a používanie pravidiel aktívneho počúvania.	⇒ Žiak dokáže vyjadriť a rešpektovať súhlas a nesúhlas.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Komunikačná zdvorilosť.	zdvorilosť, slušnosť	Používanie zdvorilosti v rámci komunikácie.	⇒ Žiak dokáže aktívne používať pravidlá slušnej komunikácie a prejavy zdvorilosti (pozdrav, ďakujem, prosím, prepáč a podobne).
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Asertivita.	názor, asertivita	Nácvik asertívnych postojov ako prevencia násillia, šikany, manipulácie a zneužívania	⇒ Žiak dokáže uplatňovať asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolužitie v komunite.	vzťahy, priateľstvo, kolektív	Spolužitie v triednom kolektíve.	⇒ Žiak dokáže používať rôzne spôsoby vyjadrenia priateľstva a lásky, vďačnosti, úcty a prijatia.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolupráca.	spolupráca, partnerstvo, tím, spolupatričnosť, silné stránky	Spolupráca v skupine a spolupatričnosť.	⇒ Žiak dokáže rozpoznať silné stránky členov tímu a začleňuje všetkých do skupinovej práce ⇒ Žiak rešpektuje spoločnú dohodu a skupinové pravidlá
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spravodlivosť.	pravidlá, čestnosť, spravodlivosť	Spolupráca v skupine a spolupatričnosť.	⇒ Žiak sa dokáže dohodnúť v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy.



RANNÝ KRUH; 2.cyklus; 4 .ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	SPOLUPRÁCO-ceňovanie.	vďačnosť, oceňovanie	Oceňovanie druhých	⇒ Žiak dokáže oceniť druhého zato kým je, a čo robí.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	SPOLUPRÁCA Prospešnosť komunity.	prospešnosť, osožnosť, užitočnosť, nezištnosť	Prospešnosť v rámci komunity.	⇒ Žiak sa podieľa na uskutočnení opatrení na zlepšenie života v triede a škole.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	TOLERANCIA Výchova k tolerancii	Jedinečnosť, tolerancia, rozmanitosť, inakosť a rešpekt	Akceptácia inakosti	⇒ Žiak dokáže akceptovať druhých takých, akí sú – uplatňovať ústretovosť a rešpekt vo vzťahoch s druhými. ⇒ Žiak dokáže tvoriť a udržiavať pozitívne medziľudské vzťahy s ľuďmi v blízkom okolí, ktorí majú odlišné potreby (v škole – v lokálnej komunite).
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	TOLERANCIA Diskriminácia, segregácia	nerovnosť, vylúčenie, segregácia a ich dôsledky	Dôsledky neakceptovania inakosti	⇒ Žiak dokáže pomenovať príklad situácie, kedy bolo jemu alebo niekomu v jeho okolí ubližované kvôli ich jedinečnosti a pomenovať spôsoby ako sa v takýchto situáciách môže zachovať.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	BEZPEČIE Morálne dobro.	charakter, silné a slabé stránky	Porovnanie vlastného pohľadu na svoje charakterové vlastnosti s pohľadom iných	⇒ Zhodnotiť svoje silné a slabé stránky ⇒ Žiak dokáže opísať sociálne roly, s ktorými sa stotožňuje a poznať sociálne roly, ktoré sa od neho očakávajú. ⇒ Vypracovať plán vlastného seba rozvoja
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	BEZPEČIE Pravda verzus klamstvo.	pravda, klamstvo, odvaha	Rozpoznania pravdy a klamstva.	⇒ Žiak pozná dôsledky pravdy a klamstva na život.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	BEZPEČIE Dôsledky konania.	správne a nesprávne konanie	Poznanie dôsledkov konania.	⇒ Žiak rozumie, že na jednotlivé udalosti, javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	BEZPEČIE Riešenie konfliktov.	konflikt, problém	Riešenie konfliktov	⇒ Žiak dokáže mapovať a pomenovať problémy v rámci triedneho kolektívu. ⇒ Žiak vie identifikovať varovné signály konfliktu a oznámiť ho.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	BEZPEČIE Patologické prejavy správania	Šikana	Rozpoznanie prejavov šikany.	⇒ Žiak dokáže identifikovať prejavy šikany.

**RANNÝ KRUH; 2.cyklus; 4 .ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Kognitívne procesy, poznanie, informácie	sebarozvoj, učenie sa	Identifikácia a analýza informácií, formulácia otázok.	⇒ Žiak dokáže identifikovať protichodné informácie a žiadať o ujasnenie.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Odolnosť	Odolnosť, výdrž, motivácia	Prekonávanie vonkajších prekážok aj negatívnych sklonov. Spoznávanie vlastnej motivácie	⇒ Žiak sa usiluje o podanie najlepšieho osobného výkonu aj napriek prekážkam, dokáže pomenovať svoju motiváciu ⇒ Žiak pozná svoje talenty a preukazuje vôľu pri ich rozvoji. ⇒
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívne poznanie	Poznanie, metakognícia	Porozumenie svojim silným kognitívnym stránkam, ako aj oblastiam, ktoré treba rozvíjať.	⇒ Žiak si dokáže na základe sebahodnotenia stanoviť jednoduché osobné a vzdelávacie ciele.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívna regulácia.	riešenie, úloha, pokrok, učenie sa	Rozvíjanie a uplatňovanie rôznych stratégií učenia sa.	⇒ Žiak dokáže vybrať a uplatňovať vhodné stratégie učenia sa pre rôzne typy úloh (napr. zapisovanie poznámok, vizualizácia, sumarizácia).
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Vytrvalosť	Koncentrácia, sústredenie sa, odolnosť	koncentrovanie sa na činnosť na získanie pozitívneho výsledku učenie sa z neúspechu	⇒ Žiak dokáže zameriavať svoju pozornosť na činnosť pre získanie pozitívneho výsledku ⇒ Žiak vníma neúspech ako priestor na sebazdokonaľovanie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Zodpovednosť.	Organizácia, zameralenie	uvedomenie si zodpovednosti za svoje konanie a prijatie zodpovednosti za nesplnenie povinností	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť zodpovednosť za svoje správanie a prijať za ne dôsledky
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Emócie	emócie, pocity, prežívanie	Sebauvedomenie si vlastných emócií.	⇒ Žiak dokáže zhodnotiť svoje silné a slabé stránky v oblasti emócií.

**RANNÝ KRUH; 2.cykus; 4 .ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Morálne emócie	Morálne emócie— radosť, hrdosť, súcit, smútok, odpor, hnev, hanba.	Rozpoznanie morálnych emócií.	⇒ Žiak pozná príbehy, v ktorých ľudia prekonávajú samých seba a určité morálne emócie spojené s ich správaním.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Dopad emócií	Dôsledky emócií	Uvedomenie si následkov.	⇒ Žiak si dokáže uvedomovať dopad vyjadrovania emócií na seba a druhých. ⇒ Žiak dokáže použiť základné techniky zámerného usmernenia emócií (napr. hlboké dýchanie), keď je citovo rozrušený.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Sebaregulácia.	Ovládanie sa	Ovládanie svojich emócií.	⇒ Žiak dokáže porozumieť významu sebaregulácie a jej dopadu na tvorbu vzťahov.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Empatia	Empatia	Vcítanie sa do druhých.	⇒ Žiak prejavuje záujem o druhého.

**RANNÝ KRUH; 2.cykus; 5.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá rannej komunity	Pravidlá, ranná komunita	Osvojenie si pravidiel rannej komunity.	⇒ Žiak rešpektuje pravidlá platné v triede a v škole a podieľa sa na ich vytváraní
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá efektívnej komunikácie.	pravidlá, efektívna komunikácia, dialóg, argumentácia	Pravidlá etického dialógu rozhovoru	⇒ Žiak aplikuje pravidlá komunikácie s ohľadom na etické princípy v dialógu a diskusii. ⇒ Žiak racionálne argumentuje a zdôvodňuje vlastný názor v dialógu
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Počúvanie.	Vypočutie	Osvojenie si a používanie pravidiel aktívneho počúvania.	⇒ Žiak si dokáže vypočúť myšlienky a názory druhých, rešpektovať ich spôsob uvažovania.

RANNÝ KRUH; 2.cyklus; 5.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Komunikačná zdvorilosť.	zdvorilosť, slušnosť	Používanie zdvorilosti v rámci komunikácie.	⇒ Žiak sa vie vyjadrovať asertívne a konštruktívne. ⇒ Žiak aktívne počúva druhých ľudí.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Asertivita.	názor, asertivita	Primerane vyjadriť svoje pocity.	⇒ Žiak ovláda nácvik asertívnych postojov ako prevencie násillia, šikanovania, manipulácie a zneužívania.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolužitie v komunite.	vzťahy, priateľstvo, úcta, oceňovanie druhých vzťahy v skupiny	Rôzne spôsoby vyjadrenia priateľstva, vďačnosti, úcty a prijatia	⇒ Žiak pozná význam slova priateľstvo a jeho dopad na kvalitu života.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolupráca.	spolupráca, zásady spolupatričnosti	Spolupráca v skupine spolupatričnosť. Reflektovanie zážitkov a odkrývanie hodnoty spolupráce a spolupatričnosti	⇒ Žiak dokáže vyvodit' a uplatňovať zásady dobrej spolupráce a trénovať ich v praktických činnostiach.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spravodlivosť.	pravidlá, česťnosť, spravodlivosť, vzor	Spolupráca v skupine podľa princípov fair-play a rovnosti Oceňovanie druhého za too, kým je a čo robí	⇒ Žiak pozná etické pojmy ako spravodlivosť, česťnosť, rovnosť, rešpekt, tolerancia. ⇒ Žiak dokáže pred konaním zvažovať dôsledky činov a rozhodnutí na seba a druhých.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Vďačnosť, oceňovanie.	vďačnosť, oceňovanie	Oceňovanie druhých	⇒ Žiak dokáže oceniť druhého zato kým je, a čo robí.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Užitočnosť, komunita	prospešnosť, osožnosť, užitočnosť, nezišťnosť	Prospešnosť v rámci komunity.	⇒ Žiak aktívne podporuje spoluprácu medzi spolužiakmi, vyjadruje pochvalu a podporu ostatným pri ich úspechoch a snahách.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Výchova k tolerancii	Jedinečnosť, tolerancia, rozmanitosť, inakosť a rešpekt, akceptovanie	Akceptovanie druhých takých, akí sú—uplatňovanie ústretovosti a rešpektu vo vzťahu s druhými	⇒ Žiak dokáže uplatniť rešpekt vo vzťahu k druhým a identifikovať stereotypy vo svojom hodnotení druhých. ⇒ Žiak dokáže rozvíjať jedinečnosť seba samého, pomenovať základné zložky vlastnej identity a svoje sociálne roly, uplatňovať rešpektujúci prístup k druhým.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Diskriminácia, segregácia	nerovnosť, vylúčenie, segregácia a ich dôsledky	Dôsledky neakceptovania inakosti	⇒ Žiak si všima prípady vylúčenia druhých alebo nespravodlivosti a pomenováva možné riešenia.

RANNÝ KRUH; 2.cyklus; 5.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Morálne dobro.	charakter, vlastnosti	Chápanie ľudského správania z hľadiska dobra a zla	<p>⇒ Žiak dokáže v spolupráci s druhými navrhnúť a uskutočniť aktivitu na riešenie vybraného problému vo svojom okolí alebo aktivitu na pomoc druhým pre podporu solidarity a spoločného dobra.</p> <p>⇒ Žiak dokáže poznať a zhodnotiť pozitívny prínos osobností so silným morálnym charakterom</p> <p>⇒ Žiak si dokáže s pomocou nabádania učiteľa stanoviť morálne ciele, ktoré vyžadujú vystúpenie mimo jeho zóny komfortu.</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Pravda verzus klamstvo.	pravda, klamstvo, odvaha	Rozpoznania pravdy a klamstva.	<p>⇒ Žiak dokáže posilniť odvahu hovoriť pravdu napriek negatívnym dôsledkom.</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Dôsledky konania.	správne a nesprávne konanie	Poznanie dôsledkov konania.	<p>⇒ Žiak dokáže použiť rôzne techniky riešenia a zvládania konfliktov.</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Problém	konflikt, problém, šikana	Riešenie konfliktov	<p>⇒ Žiak dokáže identifikovať problémy, ktoré vníma vo svojej triede, a navrhnúť pre ne možné riešenia.</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Kognitívne procesy, poznanie, informácie	sebarozvoj, učenie sa	Rozlišovanie dobra a zla, chyby považuje za podnety.	<p>⇒ Žiak dokáže kriticky zhodnotiť vlastný výkon na základe daných kritérií; priznať si chybu aj bez vyzvania učiteľa.</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Odolnosť	Odolnosť, výdrž, motivácia	Prekonávanie vonkajších prekážok aj negatívnych sklonov. Uvedomenie si vplyvu na vlastnú motiváciu	<p>⇒ Žiak identifikuje vonkajšie prekážky a vnútorné sklony, ktoré mu bránia v uskutočňovaní cieľov</p> <p>⇒ Žiak si uvedomuje vlastný vplyv na motiváciu potrebnú k dosiahnutiu svojich cieľov</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívne poznanie	Poznanie, metakognícia	Vyššia miera porozumenia svojim silným kognitívnym stránkam, ako aj oblastiam, ktoré treba rozvíjať.	<p>⇒ Žiak dokáže vlastnými slovami zhodnotiť svoj výkon pri riešení rôznych úloh s cieľom identifikovať silné kognitívne stránky a oblasti, v ktorých sa môže zlepšiť.</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívna regulácia.	riešenie, úloha, pokrok, učenie sa	Rozvíjanie a uplatňovanie rôznych stratégií učenia sa.	<p>⇒ Žiak dokáže zhodnotiť účinnosť svojich zvolených stratégií učenia sa a podľa potreby ich upraviť.</p>

**RANNÝ KRUH; 2.cyklus; 5.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Zodpovednosť	Zameranie	Konanie s ohľadom na spoločenské dobré.	⇒ Žiak dokáže rozlišovať vlastné ciele a záujmy od spoločných a konať s ohľadom na spoločné dobro. ⇒ Žiak dokáže pri rozhodovaní zohľadňovať nielen kontext situácie, ale aj dobré ciele a čestné prostriedky.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Emócie	emócie, pocity, prežívanie	Sebauvedomenie si vlastných emócií a ich reflektovanie Učenie sa regulačným technikám	⇒ Žiak dokáže zreflektovať vlastné prežívanie ⇒ Žiak dokáže za pomoci učiteľa používať techniky na reguláciu emócií
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Dopad emócií	Príčina, následok	Uvedomenie si významu emócií Význam emócií v ponímaní tela	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť význam emócií u seba a u druhých ľudí ⇒ Žiak dokáže lokalizovať kde v tele cíti jednotlivé emócie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Sebaregulácia	Sebaregulácia, sebakontrola	Rozpoznanie základných techník na reguláciu emócií Regulovanie svojich emócií v interakcii s druhými	⇒ Žiak dokáže rozpoznať základné techniky na reguláciu emócií (napr. hlboké dýchanie)
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Empatia	Vcítenie sa, pochopenie	Všimanie si pocitov druhých ľudí tak, aby cítil podporu a zažil skutočnú pomoc Pomenovanie emócií u druhých ľudí Empatia vo vzťahu k zvieratám	⇒ Žiak upriamuje pozornosť na pocity druhých ľudí a snaží sa ich pomenovať ⇒ Uplatňovať empatiu pri vzťahoch s druhými ľuďmi, zvieratami

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 6.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	KOMUNIKÁCIA Pravidlá rannej komunity	Pravidlá, práva a povinnosti žiakov	Spoluvytváranie triednych pravidiel. Osvojenie si pravidiel rannej komunity.	⇒ Podieľať sa na vytváraní triednych pravidiel dodržiavať dohodnuté pravidlá,

RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 6.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá efektívnej komunikácie.	pravidlá, slušnosť, komunikácia, úcta	Osvojenie si pravidiel efektívnej komunikácie. dodržiavanie pravidiel efektívnej komunikácie. Oboznámenie sa s verbálnou a neverbálnou komunikáciou	⇒ Žiak dokáže dodržiavať pravidlá efektívnej komunikácie. ⇒ Žiak rozlišuje efektívnu a neefektívnu verbálnu aj neverbálnu komunikáciu.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Aktívne počúvanie.	trpezlivosť, rešpekt, vypočutie	Počúvanie s jasným zámerom získať informácie. Osvojenie si pravidiel aktívneho počúvania a jeho využitie v praxi	⇒ Žiak dokáže počúvať druhých so zámerom získať informácie ⇒ Žiak si dokáže osvojiť pravidlá aktívneho počúvania a využívať ho v bežnom rozhovore
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Komunikačná zdvorilosť.	zdvorilosť, slušnosť	Používanie zdvorilosti v rámci komunikácie.	⇒ Žiak dokáže aktívne používať pravidlá slušnej komunikácie a prejavov zdvorilosti vo vzájomnej komunikácii (pozdrav, ďakujem prosím, prepáč,..).
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Asertivita.	názor, asertivita	Oboznámenie sa s pojmom asertivita Identifikácia asertívneho správania	⇒ Žiak dokáže poznať význam asertívneho správania ⇒ Žiak dokáže rozpoznať prejavy asertívneho správania.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolužitie v komunite.	vzťahy, priateľstvo, kolektív	Budovanie hodnotných vzťahov v triede. Spolužitie v triednom kolektíve bez konfliktov	⇒ Žiak dokáže prispieť k budovaniu priateľstiev v triednom kolektíve ⇒ Žiak dokáže spolunažívať v triednom kolektíve bez vyvolávania konfliktov
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolupráca.	spolupráca, partnerstvo, tím, spolupatričnosť, silné stránky	identifikovanie silných stránok členov tímu Rešpektovanie spoločnej dohody a skupinových pravidiel Uplatňovanie zásad spolupráce, začleňovanie všetkých členov triedy	⇒ Žiak dokáže rozpoznať silné stránky členov tímu ⇒ Žiak dokáže uplatňovať zásady spolupráce a začleňuje všetkých členov triedy



RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 6.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spravodlivosť.	pravidlá, čestnosť, spravodlivosť	Rozpoznanie spravodlivého a čestného konania Priatie spravodlivého následku za svoje činy Prehlbovanie spravodlivého a férového správania	⇒ Žiak dokáže rozlíšiť dobré a zlé konanie v bežných situáciách ⇒ Žiak dokáže uvedomovať si dopad našich činov na seba aj druhých, ⇒ Žiak dokáže voči druhým konať férovo a odčiniť zlé konanie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Oceňovanie.	vdáčnosť, oceňovanie	Vytváranie ocenení za svoje dobré skutky a vlastnosti Uplatňovanie ocenení v každodennej komunikácii voči sebe a iným	⇒ Žiak dokáže vytvoriť ocenenie za svoje činy a vlastnosti ⇒ Žiak dokáže oceniť vlastné hodnoty a hodnoty druhých osôb
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Prospešnosť komunity.	prospešnosť, osožnosť, užitočnosť, nezištnosť	Navrhovanie opatrení s cieľom zlepšiť fungovanie komunity Aktívne všímanie si potrieb okolia a ponúknutie pomoci	⇒ Žiak dokáže navrhnúť opatrenia na zlepšenie fungovania triedy a najbližšieho okolia, ⇒ Žiak dokáže identifikovať potreby okolia a ponúknuť svoju pomoc
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Výchova k tolerancii	Jedinečnosť, tolerancia, rozmanitosť, inakosť a rešpekt	Oboznámenie sa s pojmom stereotyp a jeho identifikácia v každodenných situáciách Rešpektovanie a oceňovanie jedinečnosti	⇒ Žiak dokáže pomenovať a identifikovať stereotypy vo svojom hodnotení druhých ⇒ Žiak dokáže rešpektovať odlišné názory, pohľady ľudí a konkurenčné nápady z rozličných prostredí ⇒ a oceňovať vklad druhých do spolupráce.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Diskriminácia, segregácia	nerovnosť, vylúčenie, segregácia a ich dôsledky	Dôsledky diskriminačného správania Vyjadrenie ľútoty pri pochybení	⇒ Žiak dokáže pomenovať príklad situácie, kedy bolo jemu alebo niekomu v jeho okolí ubližované kvôli ich jedinečnosti a pomenovať spôsoby ako sa v takýchto situáciách môže zachovať. ⇒ Žiak dokáže prijať dôsledky svojho správania v prípade diskriminačného správania a vhodným spôsobom vyjadriť ľútosť a ospravedlnenie

RANNÝ KRUH; 3.cykus; 6.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Morálne dobro.	charakter, vlastnosti	Rozpoznanie morálneho a nemorálneho správania v každodenných situáciách Rozvoj vnútornej motivácie konať dobro Oboznámenie sa s prosociálnym správaním	⇒ Žiak dokáže identifikovať rozdiel medzi morálnym a nemorálnym správaním ⇒ Žiak dokáže pomenovať prosociálne správanie a takto konať v bežnom živote
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Pravda verzus klamstvo.	pravda, klamstvo, odvaha	Uvedomenie si dôsledkov pravdy a klamstva. Posilnenie hovorenia pravdy aj napriek negatívnym dôsledkom	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť dôsledky hovorenia pravdy a klamstva ⇒ Žiak dokáže posilniť svoju odvahu hovoriť pravdu aj napriek negatívnym dôsledkom ⇒
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Dôsledky konania.	správne a nesprávne konanie	Identifikácia dôsledkov akéhokoľvek správania Snaha konať v prospech komunity. Oboznámenie sa o hodnote života ako takého	⇒ Žiak vie rozlíšiť nevhodné správanie voči spolužiakom, vyučujúcim či rodičom ⇒ Žiak si uvedomuje dôsledky konania a koná v prospech komunity
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Riešenie konfliktov.	konflikt, problém	Rozlišovanie druhov konfliktov a prehlbovanie poznatkov o ich vhodnom riešení Identifikácia problému medzi spolužiakmi, navrhnutie riešenia Upozornenie vyučujúceho ak je svedkom konfliktu	⇒ Žiak dokáže rozpoznať druhy konfliktov a vyhodnocovať možnosti ich riešenia ⇒ Žiak dokáže upozorniť vyučujúceho ak je svedkom konfliktu
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Patologické prejavy správania	šikana	identifikovanie prejavov šikany a možnosti jej riešenia Prejavenie záujmu o slabších spolužiakov Uvedomovanie si následkov šikany	⇒ Žiak si dokáže všimnúť si nevhodné správanie voči spolužiakovi, požiadať o pomoc dospelého ⇒ Žiak dokáže konať v prospech slabších. ⇒ Žiak pozná následky šikanovania

RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 6.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	Žiak vie/dokáže:
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Metakognitívne poznanie.	sebarozvoj, učenie sa	Identifikácia a zdokonaľovanie povedomia o osobných silných a slabých stránkach Rozpoznanie stratégií učenia sa a prispôsobenie na svoje požiadavky	⇒ Žiak dokáže identifikovať svoje silné a slabé stránky ⇒ Žiak dokáže rozvíjať svoje silné stránky a zlepšovať slabé stránky za pomoci rôznych stratégií učenia ⇒
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Metakognitívna regulácia.	riešenie, úloha, pokrok, učenie sa	Prispôsobovanie plánov výučby na splnenie rôznych úloh Rozpoznanie vlastného pokroku či oblastí, v ktorých má žiak rezervy	⇒ Žiak dokáže prispôsobiť plán výučby s cieľom splniť zadanú úlohu ⇒ Žiak dokáže rozpoznať svoj vlastný pokrok, a oblasti, v ktorých má rezervy
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Vytrvalosť	Koncentrácia, sústredenie sa, odolnosť, vnútorná a vonkajšia motivácia	koncentrovanie sa na činnosť na získanie pozitívneho výsledku učenie sa z neúspechu Dosiahnutie uspokojenia potrieb Zhodnotenie pozitívneho prínosu osobnosti	⇒ Žiak dokáže zameriavať svoju pozornosť na činnosť pre získanie pozitívneho výsledku ⇒ Žiak vníma neúspech ako priestor na sebazdokonaľovanie ⇒ Žiak si dokáže uvedomovať vlastné potreby a vplýva na ich naplnenie ⇒ Žiak dokáže zhodnotiť pozitívny prínos svojej osobnosti
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Zodpovednosť.	Organizácia, závislosť	uvedomenie si zodpovednosti za svoje konanie a prijatie zodpovednosti za nesplnenie povinností Diskusia o látkových a nelátkových závislostiach a zdravom životnom štýle	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť zodpovednosť za svoje správanie a prijať za ne dôsledky
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Emócie	emócie, pocity, prežívanie	uvedomenie si prežívania jednotlivých emócií v živote každého človeka rozlišovanie príčin vzniku konkrétnych emócií reflektovanie vlastného prežívania	⇒ žiak dokáže pomenovať najčastejšie emócie v živote každého človeka a rozpoznať ich prejavy ⇒ Žiak dokáže reflektovať vlastné prežívanie

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 6.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Dopad emócií.	príčina, následok	Sústredenie sa kde v tele emócie cítíme Vnímanie významu emócií	Žiak vie/dokáže: ⇒ Žiak dokáže popísať dopad emócií na seba a najbližšie okolie ⇒ Žiak rozumie významu svojich emócií
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Sebaregulácia.	sebakontrola, sebaregulácia	Spoznanie základných techník na usmernenie emócií Regulácia silných emócií čiastočne sa opierajúc o pomoc učiteľa	⇒ Žiak pozná základné techniky ako regulovať vlastné emócie. ⇒ Žiak si dokáže zregulovať silné emócie, čiastočne opierajúc sa o pomoc učiteľa
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Empatia	vcítienie sa, pochopenie,	Vcítienie sa do pocitov druhých Identifikácia vzniku a príčin emócií u druhých ľudí	⇒ Žiak dokáže vnímať emocionálne nastavenie druhých a primerane k nemu pristupovať, ⇒ Žiak dokáže identifikovať vznik príčin emócií u druhých ľudí

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 7.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá rannej komunity	Pravidlá, práva a povinnosti žiakov	Spoluvytváranie triednych pravidiel. Prehľbovanie a uplatňovanie pravidiel rannej komunity.	Žiak vie/dokáže: ⇒ Žiak sa dokáže podieľať na vytváraní triednych pravidiel a dodržiavať ich ⇒ Žiak vzhľadom na aktuálne ťažkosti v triede dokáže navrhnúť zmenu pravidiel
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá efektívnej komunikácie.	Pravidlá diskusie	Zostavenie a nácvik pravidiel rešpektujúcej diskusie Uplatňovanie verbálnej a neverbálnej komunikácie	⇒ Žiak uplatňuje a dodržiava pravidlá efektívnej komunikácie ⇒ Žiak v komunikácii uplatňuje efektívnu verbálnu aj neverbálnu komunikáciu.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Aktívne počúvanie.	trpezlivosť, rešpekt, vypočutie	Počúvanie s jasným zámerom získať informácie. Uplatňovanie pravidiel aktívneho počúvania a jeho využitie v praxi	⇒ Žiak dokáže počúvať druhých so zámerom získať informácie ⇒ Žiak uplatňuje pravidlá aktívneho počúvania a využíva ho v bežnom rozhovore

RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 7.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Komunikačná zdvorilosť.	zdvorilosť, slušnosť	Používanie zdvorilosti v rámci komunikácie. Osvojovanie si nácviku zdvorilosti v neznámych situáciách	<p>⇒ Žiak dokáže aktívne používať pravidlá slušnej komunikácie a prejavov zdvorilosti vo vzájomnej komunikácii (pozdrav, ďakujem prosím, prepáč,..).</p> <p>⇒ Žiak si dokáže osvojiť nácvik zdvorilostného správania v jemu neznámych situáciách</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Asertivita.	názor, asertivita	Uplatňovanie asertívneho správania Identifikácia asertívneho správania	<p>⇒ Žiak dokáže poznať význam a uplatňuje asertívne správanie</p> <p>⇒ Žiak dokáže rozpoznať prejavy asertívneho správania.</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolužitie v komunite.	vzťahy, typy priateľstva, vlastná identita	Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými Rozpoznanie rozdielov v typoch priateľstva—založené na vášni/pocitoch, na vhodnosti, cnostné priateľstvo—kvôli druhému	<p>⇒ Žiak dokáže prispieť k budovaniu priateľstiev v triednom kolektíve</p> <p>⇒ Žiak dokáže spolunažívať v triednom kolektíve bez vyvolávania konfliktov</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolupráca.	spolupráca, partnerstvo, tím, spolupatričnosť, silné stránky	identifikovanie silných stránok členov tímu Rešpektovanie spoločnej dohody a skupinových pravidiel Posilňovanie priateľstva a spolupráce—ich význam pre zdravý rozvoj človeka	<p>⇒ Žiak dokáže rozpoznať silné stránky členov tímu</p> <p>⇒ Žiak dokáže uplatňovať a rešpektovať zásady spolupráce a začleňuje všetkých členov triedy</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spravodlivosť.	pravidlá, česťnosť, spravodlivosť	Rozpoznanie spravodlivého a čestného konania Prijatie spravodlivého následku za svoje činy Prehlbovanie spravodlivého a férového správania	<p>⇒ Žiak dokáže rozlíšiť dobré a zlé konanie v bežných situáciách a ich dopad na seba a druhých</p> <p>⇒ Žiak dokáže voči druhým konať férovo a odčiniť zlé konanie</p>
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Oceňovanie.	vdáčnosť, oceňovanie	Vytváranie ocenení za svoje dobré skutky a vlastnosti Uplatňovanie ocenení v každodennej komunikácii voči sebe a iným	<p>⇒ Žiak dokáže vytvoriť ocenenie za svoje činy a vlastnosti</p> <p>⇒ Žiak dokáže oceniť vlastné hodnoty a hodnoty druhých osôb</p>

RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 7.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Prospešnosť komunity.	prospešnosť, osožnosť, užitočnosť, nezištnosť	Dodržiavanie navrhnutých opatrení s cieľom zlepšiť fungovanie komunity Aktívne všimanie si potrieb okolia a ponúknutie pomoci	⇒ Žiak dokáže navrhnúť opatrenia na zlepšenie fungovania triedy a najbližšieho okolia, ⇒ Žiak dokáže identifikovať potreby okolia a ponúknuť svoju pomoc
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANICA</b> Výchova k tolerancii	Jedinečnosť, tolerancia, rozmanitosť, inakosť a rešpekt	Identifikácia stereotypu v každodenných situáciách a jeho eliminácia Rešpektovanie a oceňovanie jedinečnosti	⇒ Žiak dokáže pomenovať a identifikovať stereotypy vo svojom hodnotení druhých ⇒ Žiak dokáže rešpektovať odlišné názory, pohľady ľudí a konkurenčné nápady z rozličných prostredí ⇒ a oceňovať vklad druhých do spoluprác.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANICA</b> Diskriminácia, segregácia	nerovnosť, vylúčenie, segregácia a ich dôsledky	Dôsledky diskriminačného správania Vyjadrenie ľútosti pri pochybení Rozvíjanie komplexnej prosociálnosti a ľudskej dôstojnosti (byť aktívnymi, ochotnými zasadiť sa za dobro v skupine a v prospech marginalizovaných skupín)	⇒ Žiak dokáže pomenovať príklad situácie, kedy bolo jemu alebo niekomu v jeho okolí ubližované kvôli ich jedinečnosti a pomenovať spôsoby ako sa v takýchto situáciách môže zachovať. ⇒ Žiak dokáže prijať dôsledky svojho správania v prípade diskriminačného správania a vhodným spôsobom vyjadriť ľútosť a ospravedlnenie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Morálne dobro.	charakter, vlastnosti	Rozpoznanie morálneho a nemorálneho správania v každodenných situáciách Rozvoj vnútornej motivácie konať dobro Rozoznávanie prosociálneho správania v každodenných situáciách	⇒ Žiak dokáže identifikovať rozdiel medzi morálnym a nemorálnym správaním ⇒ Žiak sa dokáže konať prosociálne a pre prospech iných
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Pravda verus klamstvo.	pravda, klamstvo, odvaha, čestnosť	Uvedomenie si dôsledkov pravdy a klamstva, dobra a zla Rozvíjanie motívov pre objavovanie pravdy, rozvíjanie čestnosti a odvahy	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť dôsledky hovorenia pravdy a klamstva ⇒ Žiak dokáže posilniť svoju odvahu hovoriť pravdu aj napriek negatívnym dôsledkom

RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 7.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Dôsledky konania.	správne a nesprávne konanie	Identifikácia dôsledkov akéhokoľvek správania Snaha konať v prospech komunity. Prehľbovanie povedomia o hodnote života	⇒ Žiak vie rozlíšiť nevhodné správanie voči spolužiakom, vyučujúcim či rodičom a uvedomuje si dôsledky konania, koná v prospech komunity ⇒ Žiak si hlbšie uvedomuje hodnotu života
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Riešenie konfliktov.	konflikt, problém	Rozlišovanie druhov konfliktov a prehľbovanie poznatkov o ich vhodnom riešení Identifikácia problému medzi spolužiakmi navrhnutie konštruktívneho riešenia konfliktov	⇒ Žiak dokáže rozpoznať druhy konfliktov a vyhodnocovať možnosti ich riešenia ⇒ Žiak dokáže poukázať na problém v triede a dokáže navrhnúť konštruktívne riešenia
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Patologické prejavy správania	šikana	identifikovanie prejavov šikany a možnosti jej riešenia Prejavenie záujmu o slabších spolužiakov Uvedomovanie si následkov šikany - tematický deň	⇒ Žiak si dokáže všimnúť si nevhodné správanie voči spolužiakovi, požiadať o pomoc dospelého ⇒ Žiak pozná následky šikanovania a koná v prospech slabších
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívne poznanie.	sebarozvoj, učenie sa	Identifikácia a zdokonaľovanie povedomia o osobných silných a slabých kognitívnych stránkach Rozpoznanie stratégií učenia sa a prispôbenie na svoje požiadavky Nastavovanie osobných vzdelávacích cieľov	⇒ Žiak dokáže identifikovať svoje silné a slabé stránky a dokáže si stanoviť jednoduché vzdelávacie ciele ⇒ Žiak si prehľbuje poznatky o vhodných stratégiách učenia pre rôzne typy úloh
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívna regulácia.	riešenie, úloha, pokrok, učenie sa	Rozpoznanie svojich limitov Rozpoznanie vlastného pokroku či oblastí, v ktorých má žiak rezervy	⇒ Žiak dokáže rozpoznať kedy potrebuje pomoc ⇒ Žiak dokáže rozpoznať svoj vlastný pokrok, a oblasti, v ktorých má rezervy



RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 7.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Vytrvalosť	Koncentrácia, sústredenie sa, odolnosť, vnútorná a vonkajšia motivácia	koncentrovanie sa na činnosť na získanie pozitívneho výsledku učenie sa z neúspechu identifikácia vonkajších a vnútorných prekážok Dosiahnutie uspokojenia potrieb Zhodnotenie pozitívneho prínosu osobnosti Posilnenie vnútornej motivácie na zlepšenie	⇒ Žiak dokáže zameriavať svoju pozornosť na činnosť pre získanie pozitívneho výsledku ⇒ Žiak vníma neúspech ako priestor na sebazdokonaľovanie a dokáže odhaliť prekážky, ktoré mu bránia pri úspechu ⇒ Žiak si uvedomuje vlastné potreby a vplyva na ich naplnenie ⇒ Žiak dokáže zhodnotiť pozitívny prínos svojej osobnosti a ovplyvniť vnútornú motiváciu k pozitívnej zmene
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Zodpovednosť.	Organizácia, zameranie	uvedomenie si zodpovednosti za svoje konanie a prijatie zodpovednosti za nespĺnenie povinností	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť zodpovednosť za svoje správanie a prijať za ne dôsledky
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Emócie	emócie, pocity, prežívanie	uvedomenie si prežívania jednotlivých emócií v živote každého človeka a náš vplyv na emócie rozlišovanie príčin vzniku konkrétnych emócií a ich regulácia reflektovanie vlastného prežívania	⇒ Žiak dokáže pomenovať najčastejšie emócie v živote každého človeka a uvedomovať si vlastné vplyvanie na ich zmenu ⇒ Žiak dokáže rozpoznať prejavy jednotlivých emócií a primerane ich reguluje ⇒ Žiak dokáže reflektovať vlastné prežívanie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Dopad emócií.	príčina, následok	Sústredenie sa kde v tele emócie cítíme Vnímanie dôsledkov negatívnych emócií	⇒ Žiak dokáže popísať dopad emócií na seba a najbližšie okolie ⇒ Žiak chápe dôsledky silne nabitých a negatívnych emócií
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Sebaregulácia.	sebakontrola, sebaregulácia	Aplikácia základných techník na usmernenie emócií Regulácia silných emócií menej sa opierajúc o pomoc učiteľa	⇒ Žiak pozná a aplikuje do každodenného života základné techniky ako regulovať vlastné emócie. ⇒ Žiak si dokáže zregulovať silné emócie, opierajúc sa menej o pomoc učiteľa
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Empatia	vcítenie sa, pochopenie,	Vcítenie sa do pocitov druhých Identifikácia vzniku a príčin emócií u druhých ľudí	⇒ Žiak dokáže vnímať emocionálne nastavenie druhých a primerane k nemu pristupovať

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá rannej komunity	Pravidlá, práva a povinnosti žiakov	Spoluvytváranie triednych pravidiel. Prehľbovanie a uplatňovanie pravidiel rannej komunity.	⇒ Žiak sa aktívne podieľa na vytváraní triednych pravidiel ⇒ Žiak vie dodržiavať dohodnuté pravidlá a akceptuje sankcie za ich porušenie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá efektívnej komunikácie.	pravidlá, slušnosť, komunikácia, úcta	Uplatňovanie a dodržiavanie pravidiel efektívnej komunikácie. Uplatňovanie verbálnej a neverbálnej komunikácie u seba i druhých	⇒ Žiak uplatňuje a dodržiava pravidlá efektívnej komunikácie ⇒ Žiak v komunikácii uplatňuje efektívnu verbálnu aj neverbálnu komunikáciu
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Aktívne počúvanie.	trpezlivosť, rešpekt, vypočutie	Počúvanie s jasným zámerom získať dôležité informácie Uplatňovanie pravidiel aktívneho počúvania a jeho využitie v praxi	⇒ Žiak dokáže počúvať druhých so zámerom získať dôležité informácie ⇒ Žiak uplatňuje pravidlá aktívneho počúvania a využíva ho v bežnom rozhovore
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Komunikačná zdvorilosť.	zdvorilosť, slušnosť	Používanie zdvorilosti v rámci bežnej komunikácie. Využívanie zdvorilosti v neznámych situáciách	⇒ Žiak dokáže aktívne používať pravidlá slušnej komunikácie a prejavov zdvorilosti vo vzájomnej komunikácii (pozdrav, ďakujem prosím, prepáč,...). ⇒ Žiak využíva zdvorilosti v bežných aj jemu neznámych situáciách
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Asertivita.	názor, asertivita, konštruktívna kritika	Rozpoznanie asertivity a typov správania (pasívne, agresívne, asertívne) a ich identifikácia v interpersonálnom kontakte Reakcia na konštruktívnu kritiku ako podnet na vlastný sebarozvoj	⇒ Žiak dokáže uplatňuje asertívne správanie, dokáže vyjadriť konštruktívnu kritiku ⇒ Žiak dokáže rozpoznať prejavy asertívneho správania a dokáže si udržiavať vzťahy napriek vyjadreniu nesúhlasu, odmietnutia, konštruktívnej kritike
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolužitie v komunite.	vzťahy, priateľstvo, kolektív	Rešpektovanie odlišných názorov a oceňovanie vkladu druhých Záujem o blaho druhých	⇒ Žiak dokáže rešpektovať odlišné názory a nápady a oceňuje vklad druhých do spolupráce ⇒ Žiak prejavuje záujem o blaho druhých, všima si ich viditeľné potreby

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	SPOLUPRÁCA Spolupráca.	spolupráca, partnerstvo, tím, spolupatričnosť, silné stránky	identifikovanie silných stránok členov tímu Rešpektovanie spoločnej dohody a skupinových pravidiel Učenie prinášať obeť	⇒ Žiak dokáže rozpoznať silné stránky členov tímu a podľa toho deleguje úlohy ⇒ Žiak sa učí prinášať obeť, keď si to vyžaduje postoj altruizmu k druhým, odpúšťa
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	SPOLUPRÁCA Spravodlivosť.	pravidlá, čestnosť, spravodlivosť	Rozpoznanie spravodlivého a čestného konania Priatie spravodlivého následku za svoje činy Uvažovať nad dôsledkami rozhodnutí na širšiu skupinu alebo komunitu	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť dopad našich činov na seba aj druhých, ⇒ Žiak dokáže uvažovať nad dôsledkami svojich či cudzích rozhodnutí na širšiu skupinu alebo komunitu
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	SPOLUPRÁCA Oceňovanie.	vďačnosť, oceňovanie	Identifikácia dobrých vlastností a vyjadrenie uznania za ich prínos do komunity Uplatňovanie ocenení v každodennej komunikácii voči sebe a iným	⇒ Žiak dokáže identifikovať dobré vlastnosti a vyjadrí uznanie za ich prínos do spoločnej komunity ⇒ Žiak dokáže oceniť vlastné hodnoty a hodnoty druhých osôb
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	SPOLUPRÁCA Prospešnosť komunity.	prospešnosť, osožnosť, užitočnosť, nezištnosť	Dodržiavanie navrhnutých opatrení s cieľom zlepšiť fungovanie komunity Aktívne všímanie si potrieb okolia a ponúknutie pomoci Delegácia činností, vysvetľovanie vlastných zámerov	⇒ Žiak dokáže navrhnúť opatrenia na zlepšenie fungovania triedy a najbližšieho okolia, ⇒ Žiak dokáže identifikovať potreby okolia a ponúknuť svoju pomoc ⇒ Žiak dokáže vysvetliť informácie, zámery a predpokladané dôsledky
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	TOLERANCIA Výchova k tolerancii	Jedinečnosť, tolerancia, rozmanitosť, inakosť a rešpekt	Odlišovať a skúmať rozličné etické názory a zdôvodnenia, schopnosť zdôvodniť vlastnú pozíciu Rešpektovanie a oceňovanie jedinečnosti Pri spoločnej činnosti uplatňovať základné prvky sebakontroly, snaha o reguláciu hnevu, impulzivity	⇒ Žiak dokáže odlišovať a skúmať rôzne etické názory a zdôvodnenia, má schopnosť zdôvodniť vlastnú pozíciu ⇒ Žiak dokáže rešpektovať odlišné názory, pohľady ľudí a konkurenčné nápady z rozličných prostredí ⇒ a oceňovať vklad druhých do spolupráce.

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Diskriminácia, segregácia	nerovnosť, vylúčenie, segregácia a ich dôsledky	Dôsledky diskriminačného správania Vyjadrenie ľútosti pri pochybení	⇒ Žiak dokáže pomenovať príklad situácie, kedy bolo jemu alebo niekomu v jeho okolí ubližované s ohľadom na ich jedinečnosť a pomenovať spôsoby ako sa v takýchto situáciách môže zachovať. ⇒ Žiak dokáže prijať dôsledky svojho správania v prípade diskriminačného správania a vhodným spôsobom vyjadriť ľútosť a ospravedlnenie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Morálne dobro. <b>BEZPEČIE</b>	charakter, vlastnosti	Rozpoznanie morálneho a nemorálneho správania v nových, neznámých situáciách Aktívne podieľanie sa na blahu iných, konať prosociálne	⇒ Žiak dokáže identifikovať rozdiel medzi morálnym a nemorálnym správaním ⇒ Žiak sa dokáže konať prosociálne a pre prospech iných
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Pravda verzus klamstvo.	pravda, klamstvo, odvaha	Uvedomenie si dôsledkov klamstva, uplatňovanie vzájomného rešpektu Posilnenie hovorenia pravdy aj napriek negatívnym dôsledkom Byť čestný k druhým	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť dôsledky klamstva, uplatňuje vzájomný rešpekt a koná čestne ⇒ Žiak dokáže posilniť svoju odvahu hovoriť pravdu aj napriek negatívnym dôsledkom
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Dôsledky konania.	Hodnota zdravia, telesné a duševné zdravie	Rozlišovanie telesného a duševného zdravia (well-bing) a ich vzájomného súvisu (psychosomatická)	⇒ Rešpektovať život ako najvyššiu hodnotu
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Riešenie konfliktov.	konflikt, problém	Rozlišovanie druhov konfliktov a prehĺbovanie poznatkov o ich vhodnom riešení Identifikácia problému v kolektíve navrhnutie konštruktívneho riešenia konfliktov	⇒ Žiak dokáže rozpoznať druhy konfliktov a vyhodnocovať možnosti ich riešenia ⇒ Žiak dokáže poukázať na problém v triede a navrhnúť konštruktívne možnosti riešenia
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Patologické prejavy správania	šikana	identifikovanie prejavov šikany a možnosti jej riešenia Prejavenie záujmu o slabších spolužiakov Uvedomovanie si následkov šikany a ospravedlnenie - tematický deň	⇒ Žiak si dokáže všimnúť nevhodné správanie voči spolužiakovi, požiadať o pomoc dospelého ⇒ Žiak dokáže konať v prospech slabších. ⇒ Žiak pozná následky šikanovania a dokáže sa ospravedlniť za nevhodné správanie

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Metakognitívne poznanie.	sebarozvoj, učenie sa	Uvedomovanie si svojich silných a slabých stránok Rozpoznanie stratégií učenia sa a prispôsobenie na svoje požiadavky Nastavovanie osobných vzdelávacích cieľov a pracovať na ich splnení	⇒ Žiak dokáže identifikovať svoje silné a slabé stránky a podľa toho si stanoviť jednoduché vzdelávacie ciele ⇒ Žiak si prehľbuje poznatky o vhodných stratégiách učenia pre rôzne typy úloh
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Metakognitívna regulácia.	riešenie, úloha, pokrok, učenie sa	Rozpoznanie svojich limitov Samostatné monitorovanie vlastného pokroku či oblastí, v ktorých má žiak rezervy a následne upraviť prístup počas riešenia úlohy Rozvíjanie vlastného sebapoznania, sebahodnotenia, sebaúcty a sebaovládania	⇒ Žiak dokáže rozpoznať kedy potrebuje pomoc ⇒ Žiak dokáže monitorovať svoj vlastný pokrok a oblasti, v ktorých má rezervy a následne upraviť svoj prístup počas riešenia úlohy
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Vytrvalosť ZODPOVEDNOSŤ	Koncentrácia, sústredenie sa, odolnosť, vnútorná a vonkajšia motivácia	koncentrovanie sa na činnosť na získanie pozitívneho výsledku prijat' zmeny a uplatňovať sebadisciplínu pri ich zvládaní Dosiahnutie uspokojenia potrieb Zhodnotenie pozitívneho prínosu osobnosti	⇒ Žiak dokáže zameriavať svoju pozornosť na činnosť pre získanie pozitívneho výsledku ⇒ Žiak dokáže prijať zmeny a uplatňovať sebadisciplínu pri zvládaní zadaných úloh ⇒ Žiak si uvedomuje vlastné potreby a vplyva na ich naplnenie ⇒ Žiak sa dokáže sústrediť na prácu ovplyvnením svojej vnútornej motivácie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	ZODPOVEDNOSŤ Zodpovednosť.	Organizácia, zameranie	uvedomenie si zodpovednosti za svoje konanie a prijatie zodpovednosti za nesplnenie povinností rozumne zvážiť a dodržať sľub	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť zodpovednosť za svoje správanie a prijať za neho dôsledky ⇒ Žiak dokáže rozumne zvážiť čo sľúbi a či to dokáže splniť
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	EMÓCIE Emócie	emócie, pocity, prežívanie	uvedomenie si prežívania jednotlivých emócií v živote každého človeka a náš vplyv na emócie rozlišovanie príčin vzniku konkrétnych emócií a ich regulácia pri spoločnej činnosti uplatňovať sebakontrolu, učiť sa zvládať hnev a impulzivnosť	⇒ Žiak dokáže pomenovať vyššie emócie v živote každého človeka a uvedomovať si vlastné vplyvanie na ich zmenu ⇒ Žiak dokáže rozpoznať prejavy hnevu a impulzivity a primerane ich reguluje zvládajúcimi technikami

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Dopad emócií.	príčina, následok	Sústredenie sa kde v tele emócie cítime Vnímanie dôsledkov negatívnych emócií Práca na sebe a sebarozvoji	⇒ Žiak dokáže popísať dopad emócií na seba a najbližšie okolie ⇒ Žiak chápe dôsledky silne nabitých a negatívnych emócií ⇒ Žiak dokáže vynaložiť prácu na vlastnom sebarozvoji a kladie primerane náročné ciele pre svoj rozvoj
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Sebaregulácia.	sebakontrola, sebaregulácia	Regulácia silných emócií menej sa opierajúc o pomoc učiteľa Využitie zvládajúcich stratégií neznámych situáciách	⇒ Žiak pozná a aplikuje do každodenného života základné techniky ako regulovať vlastné emócie. ⇒ Žiak využíva zvládajúce stratégie v jemu neznámych situáciách
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Empatia	Druhy empatie, význam, modelovanie empatie	Vcítanie sa do pocitov druhých Porozumenie životného kontextu druhých, primeraná reakcia na situáciu druhého	⇒ Žiak dokáže vnímať emocionálne nastavenie druhých a primerane k nemu pristupovať, ⇒ Žiak dokáže rozvíjať empatiu a porozumeniu emócií druhých

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá rannej komunity	Pravidlá, práva a povinnosti žiakov	Dodržiavanie triednych pravidiel. Navrhovanie primeraných sankcií, náprava skutku.	⇒ Žiak dodržiava triedne pravidlá ⇒ Žiak je schopný navrhnúť primerané sankcie za nedodržané pravidlá a napraviť svoj skutok
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Pravidlá efektívnej komunikácie.	pravidlá, slušnosť, komunikácia, úcta	Uplatňovanie a dodržiavanie pravidiel efektívnej komunikácie. Uplatňovanie verbálnej a neverbálnej komunikácie u seba i druhých Uplatňovanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie	⇒ Žiak uplatňuje pravidlá efektívnej komunikácie, verbálnej a neverbálnej komunikácie ⇒ Žiak uplatňuje pravidlá slušnej a rešpektujúcej komunikácie v bežných a neznámych situáciách

RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 9.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Aktívne počúvanie.	trpezlivosť, rešpekt, vypočutie	Počúvanie s jasným zámerom získať dôležité informácie Uplatňovanie pravidiel aktívneho počúvania a jeho využitie v praxi	⇒ Žiak dokáže počúvať druhých so zámerom získavať dôležité informácie ⇒ Žiak uplatňuje pravidlá aktívneho počúvania a využíva ho v bežnom rozhovore aj v novej situácií
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>KOMUNIKÁCIA</b> Komunikačná zdvorilosť.	zdvorilosť, slušnosť	Používanie zdvorilosti v rámci bežnej komunikácie. Využívanie zdvorilosti bežných a v neznámych situáciách	⇒ Prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Asertivita.	Asertivita, konštruktívna kritika	Vyjadrovanie nesúhlasu a obhajovanie vlastnej dôstojnosti v prípade manipulatívneho správania alebo násilného správania druhých	⇒ Žiak pozná význam asertívneho správania a uplatňuje ho v komunikácií, rešpektuje stanovené hranice spolužiakov a vyučujúcich ⇒ Žiak dokáže rozpoznať prejavy asertívneho správania a dokáže si udržiavať vzťahy napriek vyjadreniu nesúhlasu, odmietnutia, konštruktívnej kritiky
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spoluzitie v komunite.	vzťahy, priateľstvo, kolektív	Rešpektovanie odlišných názorov a oceňovanie vkladu druhých Záujem o blaho druhých Vytváranie a udržanie si slobodných a zodpovedných vzťahov	⇒ Žiak dokáže rešpektovať odlišné názory a nápady a oceňuje vklad druhých do spolupráce, prejavuje záujem o blaho druhých podľa ich potrieb ⇒ Žiak si dokáže vytvoriť a udržať slobodné a zodpovedné vzťahy
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spolupráca.	spolupráca, partnerstvo, tím, spolupatričnosť, silné stránky	identifikovanie silných stránok členov tímu Rešpektovanie spoločnej dohody a skupinových pravidiel Učenie prinášať obeť Nasledovať spoločný cieľ	⇒ Žiak dokáže rozpoznať silné stránky členov tímu ⇒ Žiak rešpektuje spoločnú dohodu a skupinové pravidlá ⇒ Žiak sa učí prinášať obeť, keď si to vyžaduje postoj altruizmu k druhým, odpúšťa ⇒ Žiak dokáže spolupracovať na spoločných cieľoch
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Spravodlivosť.	pravidlá, česťnosť, spravodlivosť	Rozpoznanie spravodlivého a čestného konania a jeho aplikácia Priatie spravodlivého následku za svoje činy Uvažovať nad dôsledkami rozhodnutí na širšiu skupinu alebo komunitu aj v hypotetických, neznámych situáciách	⇒ Žiak si uvedomuje dopad svojich činov na seba aj druhých, ⇒ Žiak dokáže uvažovať nad dôsledkami svojich či cudzích rozhodnutí na širšiu skupinu alebo komunitu v neznámych situáciách



**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Oceňovanie.	vd'ačnosť, oceňovanie	Identifikácia dobrých vlastností a vyjadrenie uznania za ich prínos do komunity Uplatňovanie ocenení v každodennej komunikácii voči sebe a iným Byť vzorom pre druhých	⇒ Žiak dokáže oceniť vlastné hodnoty a hodnoty druhých osôb, konať na základe svojich hodnôt a presvedčenia ⇒ Žiak dokáže byť vzorom pri uskutočňovaní úloh a preberaní zodpovednosti za prácu a za chyby
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>SPOLUPRÁCA</b> Prospešnosť komunity.	prospešnosť, osožnosť, užitočnosť, nezištnosť	Dodržiavanie navrhnutých opatrení s cieľom zlepšiť fungovanie komunity Aktívne všímanie si potrieb okolia a ponúknutie pomoci Delegácia činností, vysvetľovanie vlastných zámerov Pri konaní dbať na zmysel pre spoločenstvo a solidaritu s inými	⇒ Žiak dokáže identifikovať potreby okolia a ponúknuť svoju pomoc ⇒ Žiak dokáže delegovať činnosti druhým, ak je to vhodné ⇒ Žiak dokáže pri konaní dbať na spoločenstvo a solidaritu s inými
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Výchova k tolerancii	Jedinečnosť, tolerancia, rozmanitosť, inakosť a rešpekt	Odlíšovať a skúmať rozličné etické názory a zdôvodnenia, schopnosť zdôvodniť vlasnú pozíciu Rešpektovanie a oceňovanie jedinečnosti Pri akejkoľvek činnosti uplatňovať prvky sebakontroly, snaha o reguláciu hnevu, impulzivity	⇒ Žiak dokáže rešpektovať odlišné názory, pohľady ľudí a konkurenčné nápady z rozličných prostredí ⇒ a oceňovať vklad druhých do spoluprác. ⇒ Žiak dokáže uplatňovať prvky sebakontroly, regulovať svoj hnev a mierniť impulzivitu pri akejkoľvek činnosti
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>TOLERANCIA</b> Diskriminácia, segregácia	nerovnosť, vylúčenie, segregácia a ich dôsledky	Dôsledky diskriminačného správania Vyjadrenie ľútosťi pri pochybení Tolerancia k inakosti	⇒ Žiak dokáže vhodným spôsobom vyjadriť ľútosť a ospravedlnenie ⇒ Žiak sa správa tolerantne ku svojmu okoliu, dokáže prijať dôsledky svojho konania v prípade diskriminačného správania
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Morálne dobro.	charakter, vlastnosti	Konanie morálneho dobra, vyhýbanie sa nemorálnemu správaniu Aktívne podieľanie sa na blahu iných, konať prosociálne	⇒ Žiak dokáže aktívne konať dobro a vyhýba sa nemorálnemu správaniu ⇒ Žiak sa dokáže konať prosociálne a pre prospech iných

RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 9.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Pravda verzus klamstvo.	pravda, klamstvo, odvaha	Uvedomenie si dôsledkov klamstva, uplatňovanie vzájomného rešpektu Posilnenie hovorenia pravdy aj napriek negatívnym dôsledkom Prejavovanie čestnosti k druhým Uskutočňovanie rozhodnutí založených na presvedčení o správnosti morálnych zásad, bez ohľadu na názor väčšiny	⇒ Žiak dokáže posilniť svoju odvahu hovoriť pravdu aj napriek negatívnym dôsledkom ⇒ Žiak sa dokáže k druhým správať čestne, uplatňuje vzájomný rešpekt ⇒ Žiak dokáže uskutočňovať rozhodnutia založené na presvedčení o správnosti morálnych zásad bez ohľadu na názor väčšiny
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Dôsledky konania.	správne a nesprávne konanie	Identifikácia dôsledkov akéhokoľvek správania Snaha konať v prospech komunity. Chrániť život vo všetkých jeho formách Poznať možnosti vlastnej sily a vlastného vplyvu bez zneužívania iných	⇒ Žiak si uvedomuje dôsledky konania a koná v prospech komunity ⇒ Žiak chráni život vo všetkých jeho formách ⇒ Žiak pozná možnosti vlastnej sily a vlastného vplyvu a usiluje sa o ich využitie bez zneužívania iných
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Riešenie konfliktov.	konflikt, problém	Rozlišovanie druhov konfliktov a prehľbovanie poznatkov o ich vhodnom riešení Identifikácia problému v kolektíve navrhnutie konštruktívneho riešenia konfliktov a jeho uplatnenie pri riešení konfliktov	⇒ Žiak dokáže rozpoznať druhy konfliktov a vyhodnocovať možnosti ich riešenia ⇒ Žiak dokáže navrhnúť konštruktívne možnosti riešenia konfliktov a uplatní ich pri riešení konfliktov
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>BEZPEČIE</b> Patologické prejavy správania	šikana	Účinné spôsoby reakcie na šikanovanie, zneužívanie, obťažovanie a spôsoby vyhľadania pomoci a podpory Prejavenie záujmu o slabších spolužiakov Uvedomovanie si následkov šikany a ospravedlnenie sa	⇒ Žiak dokáže konať v prospech slabších, požiadať o pomoc dospelého ⇒ Žiak aktívne zabraňuje šikanovaniu, dokáže sa ospravedlniť za nevhodné správanie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívne poznanie.	sebarozvoj, Práca na sebe	Práca na sebe a sebarozvoji—kladenie si primerane náročných cieľov pre integrálny rozvoj fyzickej, duševnej, sociálno-vzťahovej a duchovnej oblasti	⇒ Žiak vie na základe poznania svojich silných a slabých stránok rozpoznať vlastné stratégie učenia a uplatňuje ich pri štúdiu ⇒ Žiak si dokáže stanoviť jednoduché vzdelávacie ciele a pracovať na ich splnení

RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 9.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Metakognitívna regulácia.	riešenie, úloha, pokrok, učenie sa	Rozpoznanie svojich limitov Samostatné monitorovanie vlastného pokroku či oblastí, v ktorých má žiak rezervy a následne upraviť prístup počas riešenia úlohy Úprava postupov a práce na základe spätnej väzby	⇒ Žiak dokáže monitorovať svoj vlastný pokrok a oblasti, v ktorých má rezervy a následne upraviť svoj prístup počas riešenia úlohy ⇒ Žiak dokáže upraviť svoje postupy na základe poskytnutej spätnej väzby ⇒
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Vytrvalosť	Koncentrácia, sústredenie sa, odolnosť, potreba, vnútorná a vonkajšia motivácia	koncentrovanie sa na činnosť na získanie pozitívneho výsledku učenie sa z neúspechu prijat' zmeny a uplatňovať sebadisciplínu pri ich zvládaní cielená koncentrácia pozornosti Uvedomovanie a dosahovanie uspokojenia potrieb Zhodnotenie pozitívneho prínosu osobnosti Sústredenie na prácu vďaka vnútornej motivácii	⇒ Žiak dokáže zameriavať svoju pozornosť na činnosť pre získanie pozitívneho výsledku a vníma neúspech ako priestor na sebazdokonaľovanie ⇒ Žiak dokáže prijať zmeny a uplatňovať sebadisciplínu pri zvládaní daných úloh ⇒ Žiak si dokáže uvedomovať svoje potreby a vplývať na ich naplnenie ⇒ Žiak sa dokáže sústrediť na prácu ovplyvnením svojej vnútornej motivácie
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>ZODPOVEDNOSŤ</b> Zodpovednosť.	Závislosti, zodpovednosť za život a zdravie	Duševné zdravie a duševná hygiena—prevencia úzkosti a depresívnych tendencií (možnosti aktívnej psychohygieny)	⇒ Žiak si dokáže uvedomiť zodpovednosť za svoje správanie a prijať zaň dôsledky ⇒ Žiak dokáže rozumne zvážiť čo sľúbi a či to dokáže splniť
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	<b>EMÓCIE</b> Emócie	emócie, pocity, prežívanie	uvedomenie si prežívania komplexnejších emócií rozlišovanie príčin vzniku konkrétnych emócií a ich regulácia reflektovanie vlastného prežívania pri spoločnej činnosti uplatňovať sebakontrolu,	⇒ Žiak dokáže rozpoznávať komplexnejšie emócie v živote každého človeka a uvedomovať si vlastné vplyvanie na ich zmenu ⇒ Žiak dokáže reflektovať vlastné prežívanie, uplatňovať pri spoločnej činnosti sebakontrolu a zvládať hnev a impulzivitu

**RANNÝ KRUH; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard Žiak vie/dokáže:
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	<b>EMÓCIE</b> Dopad emócií.	príčina, následok	Sústredenie sa na príčiny vzniku emócií a ich regulácia Vnímanie dôsledkov negatívnych emócií Práca na sebe a sebarozvoji	⇒ Žiak dokáže popísať dopad emócií na seba a najbližšie okolie a dokáže ich regulovať ⇒ Žiak dokáže vynaložiť prácu na vlastnom sebarozvoji a kladie primerane náročné ciele pre svoj rozvoj
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	<b>EMÓCIE</b> Sebaregulácia.	sebakontrola, sebaregulácia	Aplikácia základných techník na usmernenie emócií Regulácia silných emócií bez pomoci učiteľa Využitie zvládajúcich stratégií neznámych situáciách	⇒ Žiak aplikuje do každodenného života základné techniky ako regulovať vlastné emócie bez pomoci učiteľa ⇒ Žiak využíva zvládajúce stratégie v jemu neznámych situáciách
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	<b>EMÓCIE</b> Empatia	vcítenie sa, pochopenie,	Vcítenie sa do pocitov druhých Identifikácia vzniku a príčin emócií u druhých ľudí Prejavenie empatie pre pochopenie nie zjavných potrieb druhých	⇒ Žiak dokáže vnímať emocionálne nastavenie druhých a primerane k nemu pristupovať, ⇒ Žiak dokáže prejať empatiu, tak, aby pochopil nie zjavné potreby druhých ale konať so súcitom a láskavosťou k jednotlivým členom komunity

**ETICKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 1.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty	Slušnosť, úcta, pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie	Používanie pravidiel slušnej a rešpektujúcej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu (pozdrav, oslovenie, úsmev, odzdravenie).	⇒ používať elementárne pravidlá slušnej komunikácie s druhými na vyjadrenie úcty a dobrého vzťahu
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Sebapoznávanie	Túžby a sny	Určovanie a opis svojich dobrých charakterových vlastností a možností.	⇒ opísať svoje charakterové vlastnosti, záľuby, túžby a sny ⇒ oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Vnímanie jedinečnosti v každom človeku	Vzácnosť druhého, kamarátstvo, spolužitie a spolupráca.	Identifikovanie jedinečných a zaujímavých črt druhého človeka. Uvedomovanie si, že v každom človeku je niečo cenné a vzácné, hoci sa odlišujeme povahou aj vzhľadom.	⇒ opísať vlastnú jedinečnosť a jedinečnosť druhých ⇒ uviesť jednoduché príklady rozmanitosti v bezprostrednom okolí.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	Emócie (nadšenie, radosť, hrdosť, súcit, dôvera, rozrušenie, strach, hnev, prekvapenie a i.)	Rozlišovanie emócií, ich prejavov a dopadov ich vyjadrenia na seba a druhých. Vyjadrovanie citov a prežívania v rozličných situáciách.	⇒ Spoluvytvárať a rešpektovať pravidlá platné v triede a škole
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozereá	Čestnosť a pravdivosť	Rozpoznávanie dôsledkov pravdivosti a klamstva na život. Posilňovanie odvahy hovoriť pravdu aj napriek neprijemným dôsledkom. Diskusia o vlastných vzoroch.	⇒ oceniť dobré vlastnosti a schopnosti druhých a akceptovať, ⇒ že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Sebariadenie	Túžby, potreby	Rozpoznanie významu slov túžba a potreba. Určovanie priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.	⇒ uplatňovať svoje práva a povinnosti v rôznych životných situáciách. Vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania posúdiť vlastné možnosti kúpy vybraného tovaru a služby.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite	Domov	Vnímanie domova ako miesta pre život a rozvíjanie vzťahov v rodine.	⇒ aktívne rozvíjať vzťahy v rodine

**ETICKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 2.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty	Kladenie otázok	Aktívne používanie prejavov zdvorilosti (prosím, ďakujem, prepáč) a uvedomovanie si ich dôsledkov	⇒ vyjadriť svoje myšlienky a pocity na primeranej úrovni pomenovať a regulovať svoje emócie na elementárnej úrovni tak, aby ich prejavy boli bezpečné, rešpektujúce k dohodnutým pravidlám
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Sebapoznávanie	Osobné plány, vlastnosti	Posudzovanie možností rozvíjania a využitia svojich schopností a dobrých vlastností budúcim konaní.	⇒ akceptovať, že vlastnosti a schopnosti je možné rozvíjať vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov,
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Vnímanie jedinečnosti v každom človeku	Obdarovanie, ocenenie	Vnímanie kamarátstva ako dobrého modelu komunikácie, vzťahov, spolužitia a spolupráce. Tvorivé obdarovávanie a oceňovanie druhého, druhých.	⇒ pomenovať, čo ho spája s ostatnými, ⇒ preukázať citlivosť voči rôznym potrebám ľudí v blízkom okolí (k spolužiakom, kamarátom, susedom
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	Vyjadrenie citov, reakcie	Vnímanie potrieb druhých/iných. Modelovanie reakcií na rozlične vyjadrené emócie nadšenia, šťastia, hnevu, znechutenia a i.	⇒ Uplatňovať svoje práva a povinnosti v rôznych životných situáciách
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozereá	Odvaha, hrdinstvo	Zoznamovanie sa s reálnymi alebo zobrazenými príbehmi prosociálnych a morálnych hrdinov. Spoznávanie vybraných biblických a archetypálnych príbehov. Identifikovanie posolstva týchto príbehov a vzorov pre život človeka a spoločnosti. Identifikovanie dobrých vlastností postáv z uvedených príbehov (dôvera, odvaha, dobrota a pod.).	⇒ vytvoriť predstavu o hrdinskom alebo morálnom vzore v konaní postáv rozličných príbehov
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Sebariadenie	Sebaovládanie	Rozpoznávanie významu sebaovládania a seba riadenia – nie každú túžbu je dobré ihneď uspokojiť.	⇒ Ovládať svoje city a prejavy, regulovať ich
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite	Rodina, príbuzní a blízki	Preukazovanie vďačnosti rodičom, starým rodičom a blízkym osobám. Identifikovanie a pomenovanie členov rodiny ich rôzne roly, úlohy a zodpovednosti. Oceňovanie hodnôt spojených s rodinou alebo blízkymi osobami (bezpečie, láska, zodpovednosť, rešpekt, prijatie)	⇒ Rozvíjať vzťahy v rodine, v komunite

**ETICKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 3.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Vyjadrovanie zdvorilosti ako znaku úcty	Súhlas a nesúhlas, počúvanie	Vyjadrovanie a rešpektovanie súhlasu a nesúhlasu v rôznych situáciách. Prejavovanie záujmu o druhého, kladenie otázok a aktívne počúvanie.	⇒ vypočúť si myšlienky a názory druhých rešpektovať ich spôsob uvažovania
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Sebapoznávanie	Možnosti rozvíjania	Rozprávanie vlastných záľubách o tom, ako pomáhajú v živote a vo vzťahoch s druhými. Tvorivé vyjadrovanie želaní a a túžob a plánu a ich realizáciu	⇒ pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich etický rozmer, riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Vnímanie jedinečnosti v každom človeku	Rozlišovanie dobrého a zlého konania, pomoc a dobročinnosť.	Rozlišovanie a chápanie dôsledkov dobrého (napomáhajúceho) a zlého (ubližujúceho) správania.	⇒ uvedomiť si jedinečnosť každého človeka
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Spoznávanie a vyjadrovanie emócií	Zvládanie emócií a emócie vo vzťahoch	Zvládanie prejavov vlastných emócií tak, aby boli autentické a zároveň neranili druhých.	⇒ emócie vedieť vyjadriť primeraným spôsobom
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Konanie dobra – aj keď sa nikto nepozereá	Dobré činy, dobré vlastnosti	Odlišovanie dobrých a zlých vlastností ľudí a ich konania na príkladoch postavy/postáv z bežných príbehov, alebo z dejín, literatúry, seriálov alebo filmov. Identifikovanie morálnych prvkov v konaní vybraných postáv, medzi kými rozhodnutiami váhajú a k akým dôsledkom ich rozhodnutia vedú. Diskutovanie o detských hrdinoch. Posudzovanie situácií, v ktorých sa stretáme s klamstvom alebo nečestným správaním.	⇒ pomenovať príčiny a dôsledky ľudského správania, s ktorými sa stretáva a posúdiť ich tichý rozmer ⇒ riadiť sa podľa priorít v rozličných druhoch ⇒ hodnôt – čo je nevyhnutné, potrebné, užitočné, prospešné a príjemné
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Sebariadenie	Rebríček hodnôt, osobné ciele, odolnosť	Kultivovanie schopnosti odolávať lákavým ponukám, ak sa dostanú do sporu s dôležitejšími osobnými cieľmi.	⇒ pomenovať rôzne zdroje informácií, rozpoznať druhy a základnú úlohu médií uviesť príklad nepravdivej správy identifikovať, ktoré mediálne výstupy sú reklamou.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Rozvíjanie vzťahov v rodine a v komunite	Komunita, inšpiratívni ľudia	Poznávanie variability rodín a rôznych životných situácií detí. Identifikovanie inšpiratívnych ľudí v komunite a ich bližšie spoznávanie	⇒ podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a škole.

**ETICKÁ VÝCHOVA; 2.cyklus; 4.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Rozvíjanie silných stránok osobnosti	Silné a slabé stránky osoby	Hodnotenie svojich silných a slabých stránok a možností rozvíjať svoje schopnosti. Diskutovanie o hodnote života a jeho výziev - teším sa, že žijem a mám šancu sa rozvíjať	⇒ uvedomiť si vlastnú osobnosť ako dobrú šancu pre život, ⇒ zhodnotiť svoje silné a slabé stránky s odstupom
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Kvalita vzťahov a oceňovanie ľudí blízko nás	Priateľstvo, láska, úcta	Rôzne spôsoby vyjadrenia priateľstva a lásky, vďačnosti, úcty a prijatia (rodičom, príbuzným, učiteľom, iným dospelým, spolužiakom, kamarátom, partnerom a pod.).	⇒ uplatniť rešpekt vo vzťahu k druhým a identifikovať stereotypy vo svojom hodnotení druhých
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Etická komunikácia	Pravidlá komunikácie	Komunikácia v triede a škole	⇒ zapájať sa do prospešnej aktivity na úrovni triedy a školy ⇒ viesť rešpektujúci, oceňujúci a konštruktívny dialóg s druhými ⇒ komunikovať s využitím jednoduchej, vecne správnej argumentácie ⇒ vyvodiť a uplatňovať zásady dobrej spolupráce
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Spolupatričnosť a spolupráca	Spolupráca	Reflektovanie zážitkov a odkrývanie hodnoty spolupráce a spolupatričnosti. Vyvodzovanie zásad dobrej spolupráce v skupine a tréning ich využívania v praktických činnostiach.	⇒ vyvodiť a uplatňovať zásady dobrej spolupráce
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Sebauvedomenie a sebaregulácia, uvedomovanie si potrieb iných	Zorný uhol, empatia, asertivita	Vyjadrovanie empatie s druhým tak, aby cítil podporu a zažil skutočnú pomoc. Regulácia a pozitívne uplatňovanie svojich emócií v interakcii s druhými. Nácvik asertívnych postojov ako prevencie násillia, šikanovania, manipulácie a zneužívania. Pomenovanie spôsobov, ako čeliť negatívnemu tlaku rovesníckych skupín Empatické postoje a neubližujúce správanie pri vzťahoch so zvieratami ako cítiacimi tvormi.	⇒ uplatňovať empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Poznávanie náboženstiev na Slovensku	Vierovyznanie, kresťanstvo a iné náboženstvá u nás	Oboznamovanie sa s vierovyznaniami na Slovensku a ich prejavmi vo verejnom priestore a kultúre.	⇒ poznať lokálne a regionálne kultúrno-spoločenské reálie a históriu a ich význam pri budovaní vlastnej kultúrnej identity



**ETICKÁ VÝCHOVA; 2.cyklus; 5.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Rozvíjanie silných stránok osobnosti	Charakter, seba rozvoj, život ako dar a príležitosť	Porovnávanie vlastného pohľadu na svoje charakterové vlastnosti s pohľadom iných. Vypracovanie jednoduchého plánu vlastného seba rozvoja aj s ohľadom na druhých .	⇒ vypracovať jednoduchý plán vlastného seba rozvoja
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Kvalita vzťahov a oceňovanie ľudí blízko nás	Akceptovanie a oceňovanie druhých, vzťahy v skupine, vzory.	Identifikovanie obdivuhodných a inšpirujúcich vlastností na spolužiakovi a kamarátovi. Oceňovanie druhého za to, kým je a čo robí. Akceptovanie druhých takých, akí sú – uplatňovanie ústretovosti a rešpektu vo vzťahoch s druhými	⇒ opísať sociálne roly, s ktorými sa stotožňuje a poznať sociálne roly, ktoré sa od neho očakávajú
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Etická komunikácia	Argumentovanie, etický dialóg	Vedenie zmysluplného rozhovoru. Rozlišovanie efektívnej a neefektívnej verbálnej a neverbálnej komunikácie (aktívne počúvanie, vyjadrovanie pocitov, priamy očný kontakt, porozumenie vs. nepočúvanie, neprejavovanie pocitov, odvracanie sa, manipulácia a i.) s ohľadom na pravdivosť a úprimnosť vyjadrovania. Aplikovanie pravidiel komunikácie s ohľadom na etické princípy v dialógu a diskusii. Racionálne argumentovanie a zdôvodňovanie názorov v diskusii na základnej úrovni, filozofovanie s deťmi“.	⇒ podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a v škole ⇒ uplatňovať empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí ⇒ porozumieť, že na jednotlivé udalosti, javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Spolupatričnosť a spolupráca	Zásady spolupráce	Vyhodnotenie úspešnosti spolupráce pri práci v skupine interpretovanie príčin a dôsledkov vydarenej alebo neúspešnej spolupráce.	⇒ rozpoznať práva a povinnosti ⇒ v spolupráci s druhými navrhnúť a uskutočniť aktivitu na riešenie vybraného problému vo svojom okolí alebo aktivitu na pomoc druhým pre podporu solidarity a spoločného dobra.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Sebauvedomenie a seba - regulácia, uvedomovanie si potrieb iných	Oprávnený nárok, zvládanie konfliktov.	Výmena zorného uhla a vnímanie konkrétnej situácie očami spolužiaka a vžiť sa do jeho prežívania. Nácvik schopnosti zdefinovať oprávnený nárok. Zoznamovanie sa s technikami riešenia a zvládania konfliktov.	⇒ porozumieť, že na jednotlivé udalosti, j javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	.Poznávanie náboženstiev na Slovensku	Vzájomný rešpekt, náboženské sviatky	Uvedomovanie si významu pokojného a rešpektujúceho spolunažívania medzi ľuďmi s odlišnou vierou a bez vyznania. Odhaľovanie súvislostí sviatkov s vierovyznaniami na Slovensku	⇒ tvoriť a udržiavať pozitívne medziľudské vzťahy s ľuďmi v blízkom okolí, ktorí majú odlišné potreby

**ETICKÁ VÝCHOVA; 2.cyklus; 5.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Rozvíjanie silných stránok osobnosti	Charakter, seba rozvoj, život ako dar a príležitosť	Porovnávanie vlastného pohľadu na svoje charakterové vlastnosti s pohľadom iných. Vypracovanie jednoduchého plánu vlastného seba rozvoja aj s ohľadom na druhých .	⇒ vypracovať jednoduchý plán vlastného seba rozvoja
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Kvalita vzťahov a oceňovanie ľudí blízko nás	Akceptovanie a oceňovanie drhých, vzťahy v skupine, vzory.	Identifikovanie obdivuhodných a inšpirujúcich vlastností na spolužiakovi a kamarátovi. Oceňovanie druhého za to, kým je a čo robí. Akceptovanie druhých takých, akí sú – uplatňovanie ústretovosti a rešpektu vo vzťahoch s druhými	⇒ opísať sociálne roly, s ktorými sa stotožňuje a poznať sociálne roly, ktoré sa od neho očakávajú
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Etická komunikácia	Argumentovanie, etický dialóg	Vedenie zmysluplného rozhovoru. Rozlišovanie efektívnej a ne efektívnej verbálnej a neverbálnej komunikácie (aktívne počúvanie, vyjadrovanie pocitov, priamy očný kontakt, porozumenie vs. nepočúvanie, neprejavovanie pocitov, odvracanie sa, manipulácia a i.) s ohľadom na pravdivosť a úprimnosť vyjadrovania. Aplikovanie pravidiel komunikácie s ohľadom na etické princípy v dialógu a diskusií. Racionálne argumentovanie a zdôvodňovanie názorov v diskusií na základnej úrovni, filozofovanie s deťmi“.	⇒ podieľať sa na uskutočnení opatrenia na zlepšenie života v triede a v škole ⇒ uplatňovať empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí ⇒ porozumieť, že na jednotlivé udalosti, javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Spolupatričnosť a spolupráca	Zásady spolupráce	Vyhodnotenie úspešnosti spolupráce pri práci v skupine interpretovanie príčin a dôsledkov vydaarenej alebo neúspešnej spolupráce.	⇒ rozpoznať práva a povinnosti v spolupráci s druhými navrhnúť a uskutočniť aktivitu na riešenie vybraného problému vo svojom okolí alebo aktivitu na pomoc druhým pre podporu solidarity a spoločného do bra.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Sebauvedomenie a seba - regulácia, uvedomovanie si potrieb iných	Oprávnený nárok, zvládanie konfliktov.	Výmena zorného uhla a vnímanie konkrétnej situácie očami spolužiaka a vžiť sa do jeho prežívania. Nácvik schopnosti zadefinovať oprávnený nárok. Zoznamovanie sa s technikami riešenia a zvládania konfliktov.	⇒ porozumieť, že na jednotlivé udalosti, javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Poznávanie náboženstiev na Slovensku	Vzájomný rešpekt, náboženské sviatky	Uvedomovanie si významu pokojného a rešpektujúceho spolunažívania medzi ľuďmi s odlišnou vierou a bez vyznania. Odhaľovanie súvislostí sviatkov s vierovyznaniami na Slovensku	⇒ tvoriť a udržiavať pozitívne medziľudské vzťahy s ľuďmi v blízkom okolí, ktorí majú odlišné potreby

**ETICKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 6.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Črty dobrého charakteru	Dôstojnosť človeka, cnosť, dobré konanie, motivácia, pravdivosť, česťnosť, Odvaha.	Rozlišovanie dobra a zla, identifikovanie cnostného konania v činnosti postáv. Rozvíjanie vnútornej motivácie konať dobro prostredníctvom analyzovania príčin a dôsledkov konania. Rozpoznávanie motívov pre objavovanie pravdy, rozvíjanie čestnosti a odvahy. Rozvíjanie vlastného sebapoznania, sebahodnotenia, sebaúcty a sebaovládania. Diskusia o dôstojnosti ako nemennej danosti každého človeka dôstojnosti ako inštrumentálnej hodnote (nadobúdanej/strácaanej konkrétnymi rozhodnutiami). Reflexia morálnej hodnoty a autenticity vzoru verejne známej osoby. Odlíšenie legalizmu (formálneho plnenia pravidiel) od zmyslu pre spravodlivosť	⇒ rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne, ⇒ identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv, ⇒ odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného, ⇒ robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozera,
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Rozvíjanie empatie v prax	Druhy empatie, význam empatie, modelovanie empatie.	Rozvíjanie empatie – porozumenie afektívnych kľúčov v komunikácii druhých; porozumenie životného kontextu druhých; otvorenosť druhému, aktívne počúvanie, primeraná citová reakcia na situáciu druhého. Uvedomovanie si a uplatňovanie kognitívnej a emocionálnej empatie. Reflexia empatie a jej významu v medziľudských vzťahoch, faktory ovplyvňujúce empatiu.	⇒ rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie,
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Trénovanie asertivity v praxi	Asertivita, modelové Situácie.	Rozpoznávanie asertivity a typov správania (pasívne, agresívne, asertívne) a ich identifikácia v interpersonálnom kontakte. Reakcia na konštruktívnu kritiku ako podnet na vlastný sebarozvoj. Vyjadrovanie nesúhlasu a obhajovanie vlastnej dôstojnosti v prípade manipulatívneho, alebo násilného správania druhých, najmä pri pokusoch o zneužitie. Uplatnenie asertívnych techník v modelových situáciách, ich význam v medziľudskej komunikácii.	⇒ vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov. ⇒ využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch, ⇒ posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka,

### ETICKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 7.ročník

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Črty dobrého charakteru	Práca na sebe.	Práca na sebe a sebarozvoj – kladenie si primerane náročných cieľov pre integrálny rozvoj fyzickej, duševnej, sociálno-vzťahovej a duchovnej oblasti.	⇒ rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí ⇒ plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojim potenciálom a potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré o vplyvňujú jeho životné smerovanie identifikovať
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Vytváranie a udržiavanie vzťahov s druhými	Vlastná identita, vernosť záväzkom a zdôvodnenie, typy priateľstva, spolupráca, druhy správania.	. Diskusia o hraniciach medzi vlastnou nezávislosťou, rešpektovaním a prijatím druhých. Posilňovanie priateľstva a spolupráce - ich význam pre zdravý rozvoj človeka. Rozlíšenie, vysvetlenie a uplatňovanie správania v prospech druhého, prosociálneho správania, ktoré nenaruší vlastnú identitu a identitu osoby druhého. Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v žiackom kolektíve, v záujmových skupinách, v partnerských vzťahoch) a zdôvodnenie ich akceptácie. Rozpoznanie rozdielov v typoch priateľstva: priateľstvo založené na vášni a pocitoch, na výhodnosti a cnostné priateľstvo (kvôli dobru)	⇒ uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity, ⇒ identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť, ⇒ identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu, ⇒ rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá, ⇒ slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich,
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Rozvíjanie empatie v praxi	Rozvíjanie empatie, Súcit.	Nacvičovanie empatie v modelových situáciách, význam empatie pri riešení problémov.	⇒ uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra ⇒ vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí prakticky využívať
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Trénovanie asertivity v praxi	Oprávnený nárok, konštruktívna kritika.	Účinné spôsoby reakcie na šikanovanie, sexuálne zneužívanie alebo obťažovania a spôsoby vyhľadania pomoci a podpory (úradu, služby, Dôveryhodná osoba, psychologická pomoc...) pre seba alebo niekoho iného v prípade násillia.	⇒ chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti ⇒ analyzovať sociálne siete, regulovať vlastné správanie v online prostredí-zaujať aktívny postoj proti ⇒ prejavom ľudskej neznašanlivosti,

**ETICKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 7.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Tréning asertivity v praxi	Oprávnený nárok, konštruktívna kritika.	Porozumenie vlastným právam a právam druhých, ich aplikovanie vo svojom konaní a správaní. Hájenie oprávnených nárokov a potrieb pre seba i druhých Hľadanie konštruktívnych riešení konfliktných situácií – hľadanie konsenzu, prípadne kompromisu a dohody, zásady nenásilnej komunikácie.	⇒ zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia, ⇒ prakticky využívať komunikačné návyky, eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí, ⇒ pomenovať zásady kyberbezpečnosti,
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Rodina, intimita, sexualita a rodičovstvo	Hodnota života, priateľstvo, láska, intimita, sex, manželstvo, rodičovstvo, zrelosť, pripravenosť, partnerský život.	Prijímanie vlastnej primeranej zodpovednosti v rodine. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi, charakteristiky a zodpovednosti dlhodobých záväzkov: partnerstva, manželstva a rodičovstva. Uvažovanie o hodnote života – počatie a prenatálny vývin ľudského plodu. Rozlíšenie pohlavnej zrelosti od pripravenosti na rodičovstvo, výhody a nevýhody rôznych foriem metód plánovania rodičovstva. Diskusia o predčasnom sexuálnom styku, jeho príčinách a dôsledkoch (právnych, zdravotných, sociálnych, vzťahových...). Pomenovanie nevyhnutných pilierov zodpovedného a informovaného rozhodovania človeka o sexuálnom správaní a rešpektovanie rozhodnutia druhých osôb. Porozumenie významu sebaregulácie a vzdialenej prípravy na partnerský život. Rešpektovanie a spoluvytváranie pravidiel života v rodine. Reflexia zdravej a nezdravej kritickosti v rodine. Rozlíšenie pojmov vzťah, priateľstvo, láska, dôvera a intimita. Diskutovanie o sexuálnej identite a zrelosti a ich integrácii do osobnosti človeka.	⇒ porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu ⇒ a osobnú integritu človeka vo vzťahu k témam intimity, sexuality a sexuálneho správania a rodičovstva ⇒ vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy,

**ETICKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	Nácvik diskusie o etických témach a riešenie morálnych dilem	Morálna dilema, pravidlá diskusie, morálne usudzovanie, hodnoty, prosociálnosť a solidarita, ľudská dôstojnosť, bioetické otázky, etika v súčasnom svete.	<p>Zostavenie a nácvik pravidiel rešpektujúcej diskusie v skupine. Rozpoznanie a porozumenie prítomnosti morálnej dilemy v danej životnej situácii. Formulovanie problému hlavnej postavy morálnej dilemy. Kultivované obhajovanie svojho názoru aj v prípade, že nie je v zhode s názorom väčšiny v referenčnej skupine (v triede, v rovesníckej skupine a pod.). Opísanie hodnôt ovplyvňujúcich naše správanie a rozhodovanie. Rozvíjanie komplexnej prosociálnosti a ľudskej dôstojnosti (byť aktívnymi, ochotný zasadiť sa za dobro v skupine a v prospech marginalizovaných skupín). Porozumenie solidarite (vojnové konflikty, chudoba, problémy menej rozvinutých krajín sveta).</p> <p>Postup tvorby argumentov, oboznámenie sa argumentačnými faultmi, a tak práca s konceptom kritického myslenia. Nácvik a uplatňovanie argumentačných spôsobilostí v diskusii s ohľadom na riešený aktuálny etický problém. Porozumenie morálnej dileme a morálnemu problému cez konflikt hodnôt. Základné argumentácie objavujúce sa v spoločnosti v biotických otázkach života (od počatia po smrť človeka, telesnosť a sexualita, zdravie a krása, "vylepšovanie" ľudského tela, eutanázia, interrupcia, prenatálna medicína, výskumy na ľuďoch a zvieratách, etické aspekty vzťahu k zvieratám, genetické modifikácie) s rešpektom k rôznym názorom vzhľadom na kontroverziu niektorých tém..</p> <p>Uvedomovanie si morálnych princípov a hľadanie etických limitov vo svete vedy, techniky a kultúry.</p>	<p>⇒ komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov</p> <p>⇒ rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných,</p> <p>⇒ klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu,</p> <p>⇒ zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva,</p> <p>⇒ analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu, rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne,</p> <p>⇒ utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu.</p>
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	Poznávanie etických aspektov ekonomiky	Práca, podnikanie, peniaze, konzum, šetrnosť, umiernenosť, solidarita.	<p>Uvažovanie nad konzumným spôsobom života, umiernenosťou a šetrnosťou, štedrosťou, prajnosťou, podnikavosťou (etickými aspektmi finančnej kultúry) . Rozlišovanie funkcií peňazí –ako cieľ alebo prostriedok, materiálne a nemateriálne hodnoty.</p> <p>Identifikovanie a porovnanie konzumného a nekonzumného (udržateľného) spôsobu života cez prejavy a vonkajšie znaky, ich hodnotové ukotvenie.</p>	<p>⇒ analyzovať mediálne obsahy a ich vplyv na správanie a postoje ľudí</p> <p>⇒ využiť svoj potenciál smerom k podnikavosti a inovatívnosti</p> <p>⇒ identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka,</p> <p>⇒ rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj</p>

**ETICKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 8.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Poznávanie etických aspektov ekonomiky	Práca, podnikanie, peniaze, konzum, šetrnosť, umiernenosť, solidarita.	Odhaľovanie manipulácií vedúcich ku konzumnému spôsobu života (nadspotrebe) a orientácia na rozvoj viacerých stránok človeka. Spoznávanie vzťahov medzi ekonomikou a uplatňovaním prosociálnosti: solidarita, subsidiarita, dobrovoľníctvo, charita. Hľadanie hraníc súcitu –súciť ako aktívna motivácia/ ľútosť ako pasívny pocit. Rozlišovanie hraníc pomoci, ktorá naozaj pomáha, ktorá ubližuje zneužíva	⇒ informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete, rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy, ⇒ identifikovať vhodné a nevhodné Mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje.
ETICKO-OSOBNOSTNÝ	Kultivovanie medzináboženského dialógu a dialógu veriacich a neveriacich	Zmysel náboženstva, medzináboženský dialóg, úcta, rešpekt.	Uvažovanie nad veľkými otázkami ľudstva (Prečo vznikol svet?, Prečo žijem?) a skúmanie odpovedí rôznych náboženstiev. Hľadanie spoločných etických prienikov v medzináboženskom dialógu vs. polarizácia spoločnosti. Rešpektovanie ľudí s iným vierovyznaním a bez vyznania. Reflexia úcty k posvätnu v živote ľudí súčasnej doby. Diskusia o aktuálnych problémoch – sekty, kulty, zneužívanie, náboženská a antináboženská neznášanlivosť.	⇒ využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch ⇒ opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami ⇒ porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život, orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti, pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre,

**ETICKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
ETICKO-OSOBNOSTNÝ		Hodnota zdravia, telesné a duševné zdravie, závislosti, zodpovednosť za život a zdravie, zdravá sebaláska a seba prijatie.	Rozlíšenie telesného a duševného zdravia (well-being) a ich vzájomného súvisu (psychosomтика). Duševné zdravie a duševná hygiena – prevencia úzkosti a depresívnych tendencií (možnosti aktívnej psychohygieny). Diskusia o látkových a nelátkových závislostiach a zdravom životnom štýle. Reflexia o zmysle života. Reflexia o ochrane a starostlivosti o vlastné zdravie. Spracovanie osobného plánu na udržanie telesného a duševného zdravia počas dospievania.	⇒ vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň, identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme, uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu, chrániť život vo všetkých formách,



**ETICKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 9.ročník**

Komponent	Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
		Pojmy, vzťahy, fakty	Činnosti	
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	Formovanie Environmentálne - etického povedomia	Krása prírody, zodpovednosť, udržateľnosť, environmentálne aktivity.	Vnímanie krásy a hodnoty prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života. Návrh a realizácia prospešných aktivít smerujúcich k udržateľnosti. Upevňovanie etických postojov vedúcich k udržateľnosti života na Zemi. Zhodnotenie vlastných a spoločenských možností riešenia environmentálnych problémov na lokálnej a globálnej úrovni.	<p>⇒ posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi.</p> <p>⇒ zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň,</p> <p>⇒ vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie,</p>
<b>ETICKO-OSOBNOSTNÝ</b>	Realizácia projektu s pridanou hodnotou		Aktívne všimanie si a analyzovanie potrieb ľudí vo vlastnom životnom kontexte (rodinných príslušníkov, spolužiakov, priateľov, núdznych ľudí a pod.). Organizácia a kooperácia v širšom prosociálnom projekte (dlhodobej pomoci, dlhobovej starostlivosti a pod.). Zdôvodnenie a kooperatívna realizácia environmentálneho projektu, napr. v areáli školy, v obci. Vyhodnotenie a prezentácia realizovaného projektu.	<p>⇒ participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, argumentatívne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov,</p> <p>⇒ zostaviť projektový zámer s prvkami podnikavosti a inovatívnosti,</p> <p>⇒ navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt.</p>

## NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Pri tvorbe učebných osnov sme vychádzali zo ŠVP a z návrhov obsahového manuálu k vzdelávacím štandardom, ktoré pre RKC pripravilo Katolícke pedagogické a katechetické centrum (KPKC) KURIKULUM RÍMSKOKATOLÍCKEHO NÁBOŽENSTVA/ NÁBOŽENSKEJ VÝCHOVY dostupné:

<https://kpc.sk/wp-content/uploads/2020/04/KURIKULUM-KATOLICKEHO-NAB-ZS-A-SS%CC%8C-def-verzia-apri%CC%81-2020.pdf>

### Ciele predmetu pre 1.—3. cyklus:

**Pozorovať a vnímať náboženskú skutočnosť.** Žiaci sú citliví na okolitý svet a vedia rozpoznať, vnímať náboženské fenomény. Schopnosť vnímať je základom náboženského poznania. Nábožensky pozorovať a vnímať znamená:

- ⇒ všímať si krásu sveta a vnímať vlastnú osobu so svojimi schopnosťami a hranicami,
- ⇒ objaviť základné náboženské znaky a symboly a pomenovať ich význam,
- ⇒ vnímať sakrálny priestor ako miesto oslavy Boha, modlitby a spoločenstva,
- ⇒ pozorovať náboženské správanie a vysvetliť ho.

**Nadobudnúť náboženské vedomosti a poznanie.** Žiaci sa oboznamujú so základným posolstvom kresťanskej viery, zaoberajú sa podstatnými pojmami a textami, náboženskou tradíciou, ako aj historickým pôsobením cirkvi. Žiaci poznaním dávajú význam a zmysel tomu, čo získali vnímaním a pochopením, a vytvárajú súvis medzi poznanou náboženskou skúsenosťou a vlastným životom. Nábožensky poznávať znamená:

- ⇒ identifikovať základné ľudské otázky ako náboženské,
- ⇒ spoznať a prehĺbiť základné otázky kresťanskej viery v Boha,
- ⇒ osvojovať si kresťanskú vieru v Trojjediného Boha,
- ⇒ pomenovať hlavné prvky Ježišovho posolstva,
- ⇒ náboženské poznatky usporiadať a primerane vyjadriť.

**Chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním.** Žiaci sa učia klásť otázky a argumentovať, pochopiť rôzne spôsoby náboženského jazyka a komunikácie, vyjadriť

- ⇒ svoju vlastnú religiozitu a svoj osobný vzťah k svetu a Bohu. Nábožensky komunikovať znamená:
- ⇒ porozumieť základným kresťanským a biblickým slovám, výrazom, pojmom a primerane ich použiť,
- ⇒ rozumieť významu základných náboženských znakov, symbolov, obrazov a prvkov a dať ich do vzťahu s vlastným životom,
- ⇒ spoznať spoločné znaky a rozdiely jednotlivých náboženstiev,
- ⇒ otvorene hovoriť s inými o náboženských témach,
- ⇒ použiť rôzne formy modlitby ako súčasť svojho náboženského života.

**Uvažovať a konať podľa vlastného náboženského presvedčenia.** Skúsenosti a poznatky učia žiakov získať svoj pohľad na základe uvažovania a kritického myslenia, ale aj získať schopnosť robiť vlastné rozhodnutia. Nábožensky usudzovať znamená:

- ⇒ spoznať, pomenovať rôzne spôsoby morálneho správania sa ľudí a hodnotiť ich dôsledky,
- ⇒ klásť existenciálne a transcendentálne otázky a chápať význam náboženských odpovedí na otázky o zmysle života, existencii Boha, života po smrti a pod.,
- ⇒ kriticky reflektovať náboženské predsudky, zaujať vlastné stanovisko voči morálnym dilemám a zdôvodniť ho.

**Vyjadriť svoju vieru nábožensky motivovaným konaním a životom.** Žiaci sa učia rozhodnúť sa pre zodpovedné konanie voči sebe i voči druhým, a zapájať sa do spoločenského, sociálneho a cirkevného života. Nábožensky konať znamená:

- ⇒ prevziať zodpovednosť za svoje konanie,
- ⇒ pomenovať a osvojiť si základné pravidlá správneho morálneho života,
- ⇒ konať podľa vlastného náboženského a morálneho úsudku.

# NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

## Obsahové komponenty predmetu pre 1.—3. cyklus:

### ⇒ Boh a človek

Obsahový komponent Boh a človek reflektuje predovšetkým otázky o zmysle života a o Bohu, oboznamuje so základnými prejavmi viery a náboženstva, poskytuje možnosť pochopiť základy vlastnej kresťanskej viery v Trojjediného Boha, ktorý stvoril svet i človeka.

### ⇒ Ježiš Kristus

Obsahový komponent Ježiš Kristus umožňuje žiakom poznať blahozvesť o živote, účinkovaní, smrti a zmŕtvychvstaní Ježiša Krista a vytvoriť si k nemu osobný vzťah.

### ⇒ Sväté písmo

Obsahový komponent Sväté Písmo otvára žiakom prístup k pochopeniu Božieho slova v biblických textoch a uvedomiť si jeho oslobodzujúcu silu a význam pre vlastný život.

### ⇒ Cirkev a sviatosti

Obsahový komponent Cirkev a sviatosti pozýva ku stretnutiu s kresťanmi v cirkvi a v spoločenstve, predstavuje univerzálnosť cirkvi i jej spásonosné poslanie poskytovať vo sviatostiach znaky spásy pre každého veriaceho človeka.

### ⇒ Kresťanský život

Obsahový komponent Kresťanský život ponúka žiakom priestor zaoberať sa konkrétnymi formami osobného i spoločného prežívania viery, poskytuje kritériá pre etické a morálne konanie a správanie sa človeka, motivuje k zodpovednému angažovaniu sa pre spravodlivosť, mier a starostlivosť o stvorenie a prispieva k výchove k hodnotám. Ponúka tiež možnosť spoznávať iné vierovyznania a konfrontovať život kresťana s nimi.

Vychádzame pritom z návrhov obsahového manuálu k vzdelávacím štandardom, ktoré pre RKC pripravilo Katolícke pedagogické a katechetické centrum (KPKC)

**Hlavný cieľom 1. cyklu** je uviesť žiakov do náboženskej gramotnosti. Žiaci vnímajú jedinečnosť človeka a svoje miesto v rodine, vedia vyjadriť radosť z Božieho stvorenia a správať sa k nemu s rešpektom a úctou. Poznajú dôležité etapy života Ježiša Krista, ktorého vnímajú ako Spasiteľa a ako priateľa a porovnávajú svoje správanie s Božími prikázaniami. Žiaci chápu modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom, vedia formulovať jednoduché modlitby, vnímajú chrám ako priestor modlitby, úcty a slávenia Bohoslužby.

## Ciele vzdelávania pre 1. cyklus:

- ⇒ pomenovať jedinečnosť človeka,
- ⇒ porozumieť základným otázkam kresťanskej viery v Boha,
- ⇒ poznávať a osvojiť si kresťanskú vieru v trojjediného Boha,
- ⇒ komunikovať svoje predstavy o Bohu a svoj vzťah k nemu,
- ⇒ opísať a pochopiť príbeh o Ježišovom narodení, utrpení, smrti a zmŕtvychvstaní,
- ⇒ prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna,

## NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Boh a človek	<p>Svet, v ktorom žijeme, budovanie vzťahov v rodine, v škole, vzájomná komunikácia</p> <p>Boh- Stvoriteľ a Otec</p> <p>Jedinečnosť Božieho dieťaťa, dary, schopnosti, zručnosti</p> <p>Božia starostlivosť a skutky lásky</p>	<p>⇒ Ja a moja rodina (patrím do rodiny, starostlivosť rodičov o deti, komunikácia v rodine)</p> <p>⇒ Ja a škola (spolužiaci, budovanie nových vzťahov v triede, miesto spoznávania nových vecí)</p> <p>⇒ Svet, v ktorom žijem (ľudia okolo mňa, komunikácia s ľuďmi, budovanie vzťahov)</p> <p>⇒ Boh je Stvoriteľ (stvorenie sveta, prvých ľudí, Gn 1;2; prežehnanie sa)</p> <p>⇒ Boh je nebeský Otec (Božia starostlivosť o svoje stvorenie, o svet, o nás, Gn 1, 26-31)</p> <p>⇒ Oslavujem Otca (modlitba Sláva Otcu)</p> <p>⇒ Som jedinečné stvorenie (moje dary a schopnosti, čo dokážem, čím som obdarovaný, všetko mi dal Boh)</p> <p>⇒ Rozprávam sa so svojim nebeským Otcom (Boh môj nebeský Otec, som Božie dieťa, rozhovor s Bohom v modlitbe, pozdrav; hovorím Bohu: „Otec“ - modlitba Otče náš)</p> <p>⇒ Boh mi dáva pomocníka (anjel strážny)</p> <p>⇒ Boh nás učí rozdávať lásku (svätý Mikuláš)</p>	<p>⇒ vnímať svoju jedinečnosť a využívať pravidlá dobrej komunikácie pri budovaní vzťahov v rodine a spoločnosti,</p> <p>⇒ vyjadriť radosť z Božieho stvorenia, vnímať jeho rozmanitosť a správať sa k nemu s rešpektom a úctou,</p> <p>⇒ byť pozorný k potrebám svojich blízkych a aplikovať prvky vzájomnej pomoci a solidarity v každodenných situáciách,</p> <p>⇒ chápať modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom a objavovať spôsoby komunikácie medzi Bohom a ľuďmi,</p>
Ježiš Kristus	<p>Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet</p> <p>Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišove zázraky ako znamenia</p> <p>Udalosti Ježišovej smrti a zmŕtvychvstania</p>	<p>⇒ Zvestovanie (Lk 1,26-38)</p> <p>⇒ Modlím sa k Panne Márii (modlitba Zdravas' Mária)</p> <p>⇒ Narodenie Ježiša (Lk 2, 1-14)</p> <p>⇒ Traja mudrci (Mt 2, 1-12)</p> <p>⇒ Ježišovo detstvo (12 - ročný Ježiš v chráme Lk 2, 41- 52; život v Nazarete)</p> <p>⇒ Ježiš koná zázraky (svadba v Káne, Jn 2, 1-11; utíšenie búrky na mori, Mk 4, 35 - 41)</p> <p>⇒ Ježiš uzdravuje (uzdravenia pri Galilejskom mori, Mt 15, 29-31; Uzdravenie hluchonemého, Mk 7, 31-37; uzdravenie chromého, Jn 5, 1-9)</p> <p>⇒ Ježiš kriesi mŕtvych (<i>Jairova dcéra, Mk 5, 21-24; 35-43</i>)</p> <p>⇒ Ježiš za nás trpel (Mt 27)</p> <p>⇒ Veľká noc - zmŕtvychvstanie (Mt 28, 1-8)</p>	<p>⇒ poznať dôležité etapy života Ježiša Krista od narodenia až po jeho smrť a zmŕtvychvstanie,</p> <p>⇒ prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna a vytvoriť si k nemu osobný vzťah,</p>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 1.ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Sväté Písmo	<p>Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna,</p> <p>Ježišove zázraky ako znamenia</p>	<p>⇒ Ježiš koná zázraky (svadba v Káne, Jn 2, 1-11; utíšenie búrky na mori, Mk 4, 35 - 41)</p> <p>⇒ Ježiš uzdravuje (uzdravenia pri Galilejskom mori, Mt 15, 29-31; Uzdravenie hluchonemého, Mk 7, 31-37; uzdravenie chromého, Jn 5, 1-9)</p> <p>⇒ Ježiš kriesi mŕtvych (<i>Jairova dcéra, Mk 5, 21-24; 35-43</i>)</p>	<p>⇒ prostredníctvom biblických príbehov odhaliť výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna,</p>
Cirkev a sviatosti	<p>Cirkev ako Božia rodina, slávenie nedele ako „Deň Pána“</p>	<p>⇒ Nedeľa – deň Pána (oslava Ježišovho zmŕtvychvstania, sviatočný deň, deň odpočinku)</p> <p>⇒ Božia rodina – Cirkev (ľudská rodina - mama, otec, deti; svätá rodina; Božia rodina - tí, ktorí veria v Pána Boha - aj ja do nej patrím)</p> <p>⇒ Kostol (miesto stretnutia veriacich, zvony zvolávajú ľud, sme bratia a sestry, počúvame Božie slovo; hlavné prvky - oltár, svätostánok..., patrón nášho kostola)</p>	<p>⇒ chápať Cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru v Ježiša Krista a opísať slávenie nedele a sviatkov cirkevného roka,</p>
Kresťanský život	<p>Princípy konania dobra podľa Ježišovho vzoru, rôzne formy pomoci iným</p> <p>Príklady svätých, ktorí inšpirujú ku konaniu dobra</p> <p>Vzťah s Ježišom v každodennom živote</p>	<p>⇒ Ježiš nás učí konať dobro (milosrdný Samaritán, Lk 10, 30-37)</p> <p>⇒ Chceme byť ako Ježiš (zaujímam sa o iných - rôzne formy pomoci iným v škole, v rodine...)</p> <p>⇒ Mária – Mária pomocnica v rôznych situáciách (Bernadetta z Luordes, sv. Katarína Laboure...)</p> <p>⇒ Svätí – Boží priatelia (fatimské deti, Juan Diego, František z Assisi... iní podľa výberu)</p> <p>⇒ Deň s Ježišom (ranná a večerná modlitba, modlitba pred a po jedle, budem pamätať na to, aby som sa k iným správal tak ako Ježiš; nezabúdať na Ježiša cez prázdniny)</p>	<p>⇒ porovnávať svoje konanie s konaním Ježiša a svätých ako morálnych vzorov a aplikovať Zlaté pravidlo vo svojom živote,</p>

## NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 2.ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Boh a človek	<p>Komunikácia Boha s ľuďmi rôznymi spôsobmi</p> <p>Komunikácia s Bohom v modlitbe</p> <p>Komunikácia Boha s ľuďmi v dejinách prostredníctvom biblických príbehov</p>	<p>⇒ Boh k nám hovorí rozličným spôsobom (cez iných ľudí, udalosti...)</p> <p>⇒ Boh k nám hovorí cez Sväté písmo (počúvame Božie slovo, Biblia – napísané Božie slovo, vznik Biblie)</p> <p>⇒ Ježiš nás učí hovoriť s Bohom ako Otcom, („Pane nauč nás modliť sa“ - Otče náš; kde všade sa Ježiš modlil, Lk 11, 2-4)</p> <p>⇒ Modlitba (rôzne formy modlitby, osobná modlitba)</p> <p>⇒ Prví ľudia v raji (Adama a Eva, Gn 2, 4-25, život v raji v Božej prítomnosti)</p> <p>⇒ Prví ľudia neposlúchli Boha (prvý hriech, prísľub Mesiáša, Gn 3, 1-20)</p> <p>⇒ Povolanie Abraháma (izraelský ľud - vyvolený národ, Gn 12, 1-8)</p> <p>⇒ Boh oslovuje Mojžiša (Ex 3, 1-12)</p> <p>⇒ Boh sa prihovára k vyvolenému národu (vyvolený národ žije podľa pravidiel, Ex 19, 3-8; 12-17)</p>	<p>⇒ chápať modlitbu ako vyjadrenie vzťahu s Bohom a objavovať spôsoby komunikácie medzi Bohom a ľuďmi,</p> <p>⇒ opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchrany,</p> <p>⇒ na základe Desatora rozlíšiť medzi dobrom a zlom a prehodnocovať svoje správanie.</p>
Ježiš Kristus	<p>Ježiš – Boží Syn a jeho príchod na svet</p> <p>Začiatky Ježišovho verejného účinkovania</p> <p>Výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, Ježišovo učenie v podobenstvách</p>	<p>⇒ Ján Krstiteľ (Ján - ten, ktorý pripraví Mesiášovi cestu; zvestovanie Zachariášovi, Lk 1, 5-25)</p> <p>⇒ Zvestovanie príchodu Ježiša (Mária počúva Boží hlas, Lk 1, 26-38)</p> <p>⇒ Narodenie Mesiáša (Jozef prijíma Máriu, Mt 1, 18-24; sčítanie ľudu, hľadanie prístrešia, Ježišovo narodenie, Lk 2, 1-14)</p> <p>⇒ Ježišov krst v Jordáne (Ján ohlasuje Mesiáša, Lk 3, 1-17; 21-22; Ježiš sa dáva pokrstiť,</p> <p>⇒ Mt 3,13-17)</p> <p>⇒ Mesiáša, Lk 3, 1-17; 21-22; Ježiš sa dáva pokrstiť,</p> <p>⇒ Mt 3,13-17)</p> <p>⇒ Ježiš učí v podobenstvách (podobenstvo o rozsievачovi - ako počúvať Božie slovo, Mt 13, 1-8)</p> <p>⇒ Božie kráľovstvo je vzácne (podobenstvo o horčičnom zrnku - ako rozvíjať Božie slovo, Mt 13, 31-32; o poklade na poli, Mt 13, 44; o perle, Mt 13, 45-46)</p> <p>⇒ Ježiš je dobrý pastier (miluje každého, podobenstvo o stratenej ovci, Lk 15. 1 - 6; Jn 10, 1 - 21)</p>	<p>⇒ prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna a vytvoriť si k nemu osobný vzťah,</p> <p>⇒ vnímať prítomnosť zla a hriechu vo svete a vo svojom živote, prehodnotiť svoje správanie a uvedomovať si dôležitosť odpustenia.</p>

## NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 2.ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Sväté Písmo	<p>Ježiš—Boží Syn vo svede biblických príbehov</p> <p>Ježišovo učenie v podobenstvách</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Ježiš učí v podobenstvách (podob. o rozsievачovi - ako počúvať Božie slovo, Mt 13, 1-8)</li> <li>⇒ Božie kráľovstvo je vzácne (podobenstvo o horčičnom zrnku - ako rozvíjať Božie slovo, Mt 13, 31-32; o poklade na poli, Mt 13, 44; o perle, Mt 13, 45-46)</li> <li>⇒ Ježiš je dobrý pastier (miluje každého, podobenstvo o stratenej ovci, Lk 15. 1 - 6; Jn 10, 1 - 21)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ prostredníctvom biblických príbehov odhaliť výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna,</li> <li>⇒ opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchranu.</li> </ul>
Cirkev a sviatosti	<p>Udalosti Ježišovho utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania a ich význam pre život človeka a cirkvi</p> <p>Pokračovanie Ježišovho diela aj po jeho nanebovstúpení, vznik Cirkvi</p> <p>Náš život ako súčasť Cirkvi, začlenenie sa do cirkevného spoločenstva</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Ježiša chcú zabiť (zrada, Mt 26, 1-5; 14-16; )</li> <li>⇒ Utrpenie Pána Ježiša (Mt 26 - 27)</li> <li>⇒ Zmŕtvychvstanie (Mt 28)</li> <li>⇒ Pán Ježiš odchádza do neba (Mt 28, 16-20; Lk 24, 50-53)</li> <li>⇒ Zoslanie Ducha Svätého (Sk 2)</li> <li>⇒ Apoštoli pokračujú v Ježišovom diele (prvá Cirkev, lámanie chleba, Sk 2, 42-47)</li> <li>⇒ Cirkev – Božia rodina (veriaci v Ježiša Krista, patríme do nej od krstu, sme bratia a sestry, stretávame sa v kostole a pri iných príležitostiach, pomáhame si; spoločná modlitba a slávenie v rodine)</li> <li>⇒ Patrím do Cirkvi - môj krst (význam krstu, priebeh)</li> <li>⇒ V Cirkvi si navzájom pomáhame (príklady svätých, ako pomáhali v minulosti, ako si my môžeme navzájom pomáhať)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ osvojiť si základné časti Svätej omše a porozumieť významu Eucharistie pre život kresťana,</li> <li>⇒ oboznámiť sa so základnými kritériami kresťanského života.</li> </ul>
Kresťanský život	<p>Ježiš Kristus ako vzor pre život kresťana</p> <p>Dôsledky odmietnutia Ježišovho učenia pre život človeka</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Prinášam ovocie (Ježiš – môj vzor, podobenstvo o figovníku - Ježiš je s nami trpezlivý, Lk 13,6; strom a ovocie, Lk 6, 43-45; Mt 7, 17-19)</li> <li>⇒ Žijem ako kresťan (konám dobré skutky; Zlaté pravidlo, Mt 7, 12; boháč a Lazár)</li> <li>⇒ Dom na skale (podobenstvo o dvoch staviteľoch - nedodržovanie prikázaní, Mt 7, 24-27; odmietnutie pozvania k modlitbe, sv. omši, ku konaniu dobrých skutkov)</li> <li>⇒ Pozvanie na hostinu (odmietnutie, podobenstvo o svadbe kráľovho syna, Mt 22, 1-5)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ byť pozorný k potrebám druhých a aplikovať prvky vzájomnej pomoci, úcty a solidarity v každodenných situáciách</li> </ul>



### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 3.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Boh a človek	<p>Viera ako dôležitá súčasť ľudského života, viera prirodzená a nadprirodzená</p> <p>Božie pôsobenie cez sviatosti</p> <p>Stručné dejiny Izraelského národa a jeho záchranu</p> <p>Prikázania ako pravidlá pre život</p>	<p>⇒ vnímať vieru ako súčasť života človeka a charakterizovať jej prejavy v konkrétnych situáciách</p> <p>⇒ opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchranu,</p> <p>⇒ na základe Desatora rozlíšiť medzi dobrom a zlom a prehodnocovať svoje správanie.</p>
Ježiš Kristus	<p>Zlo a hriech ako dôsledok neposlušnosti voči Bohu</p> <p>Božie milosrdenstvo voči ľuďom, spytovanie svedomia a ľútosť nad hriechmi</p> <p>Dôležitosť odpustenia ako súčasť uzdravenia človeka. Sviatosť zmierenia – prostriedok odpustenia hriechov</p>	<p>⇒ poznať dôležité etapy života Ježiša Krista od narodenia až po jeho smrť a zmŕtvychvstanie,</p> <p>⇒ prostredníctvom biblických príbehov objavovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna a vytvoriť si k nemu osobný vzťah,</p> <p>⇒ vnímať prítomnosť zla a hriechu vo svete a vo svojom živote, prehodnotiť svoje správanie a uvedomovať si dôležitosť odpustenia.</p>
Sväté Písmo	<p>⇒ Boh zachraňuje svoj ľud (izraelský národ a východ z Egypta, Ex 5-15)</p>	<p>⇒ prostredníctvom biblických príbehov odhaliť výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna,</p> <p>⇒ opísať dejiny izraelského ľudu a jeho záchranu.</p>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 1.cyklus; 3.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
Cirkev a sviatosti	<p>Hostina v biblických príbehoch, spojitost medzi Poslednou večerou a svätou omšou</p> <p>Obeta a hostina, základné časti svätej omše a význam Eucharistie</p> <p>Dôležitosť života s Ježišom—základné kritéria kresťanského života</p>	<p>⇒ Ježiš a Zachej (hostina u Zacheja, Lk 19, 1-10)</p> <p>⇒ Zázrak rozmnoženia chleba (Mt 14, 13-21)</p> <p>⇒ Posledná večera (Mt 26, 26-29)</p> <p>⇒ Eucharistia - pokrm pre dušu (význam a hodnota Eucharistie)</p> <p>⇒ Ježišova obeta (smrť a zmŕtvychvstanie)</p> <p>⇒ Slávime Veľkú noc (liturgia Veľkej noci)</p> <p>⇒ Na ceste s Ježišom (emauzskí učeníci, Lk 24, 13-35)</p> <p>⇒ Obeta lásky (obeta, zmysel utrpenia a obety, moja obeta)</p> <p>⇒ Svätá omša (obeta a hostina, bohoslužba slova, bohoslužba obety, priebeh svätej omše;)</p> <p>⇒ Nedeľa – deň s Pánom (hodnota a dôležitosť nedele; neúčast' na hostine, Lk 14, 16-18)</p> <p>⇒ Prisľúbenia Božského Srdca (deväť prvých piatkov)</p> <p>⇒ S Ježišom v každodennom živote (pravidelná modlitba, nedeľná svätá omša, sväté prijímanie, pravidelná svätá spoveď)</p>	<p>⇒ chápať Cirkev ako spoločenstvo, ktoré vyjadruje svoju vieru v Ježiša Krista a opísať slávenie nedele a sviatkov cirkevného roka,</p> <p>⇒ osvojiť si základné časti Svätej omše a porozumieť významu Eucharistie pre život kresťana,</p> <p>⇒ oboznámiť sa so základnými kritériami kresťanského života.</p>
Kresťanský život	<p>Ježiš Kristus ako vzor pre život kresťana</p>	<p>⇒ Zlaté pravidlo</p> <p>⇒ porovnávať svoje konanie s konaním Ježiša a svätých ako morálnych vzorov a aplikovať Zlaté pravidlo vo svojom živote,</p> <p>⇒ byť pozorný k potrebám druhých a aplikovať prvky vzájomnej pomoci, úcty a solidarity v každodenných situáciách.</p>	

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 2.cyklus

**Hlavným cieľom 2. cyklu** je, aby žiaci preukázali zvládnutie základov náboženskej gramotnosti. Žiaci si uvedomujú svoje dary a talenty a vedú konkretizovať prikázanie lásky k Bohu a bližnému. Poznávajú Bibliu nielen ako literárne dielo, ale aj ako Božie slovo, orientujú sa v nej a pomocou nej skúmajú posolstvo o stvorení sveta. Prehľbujú svoj vzťah k Bohu v troch osobách a vedú ho vyjadriť, osvojujú si rôzne formy modlitby ako súčasť ich náboženského života. Žiaci vedú charakterizovať jednotlivé liturgické obdobia ako aj jednotlivé sviatosti a poukázať na ich význam v živote kresťana.

#### Ciele vzdelávania pre 2. cyklus

⇒ poznať základnú štruktúru Biblie a orientovať sa v nej,

- ⇒ reprodukovať biblické príbehy zo Starého a Nového zákona a pochopiť ich význam,
- ⇒ poznávať vieru v Boha v živote biblických postáv,
- ⇒ pomenovať a vysvetliť dôležité prvky Ježišovho poslania,
- ⇒ chápať Ježišovo konanie v kontexte príkazu lásky a aplikovať príkaz lásky vo svojom živote,
- ⇒ chápať Cirkev ako spoločenstvo kresťanov a Božiu rodinu a vnímať sakrálny priestor ako miesto Božej prítomnosti a priestor modlitby,
- ⇒ charakterizovať jednotlivé liturgické obdobia a popísať symboly liturgických období,
- ⇒ charakterizovať jednotlivé sviatosti, poukázať na ich význam v živote kresťana,
- ⇒ používať rôzne formy modlitby ako súčasť svojho náboženského života.

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 2.cyklus; 4.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard	
Boh a človek	<p>Viera v Boha ako súčasť života človeka</p> <p>Biblické postavy a ich viera v Boha</p> <p>Božia starostlivosť o vyvolený národ v dejinách</p>	<p>⇒ Moja dôvera v Boha (čo znamená veriť, viera prirodzená, nadprirodzená, Mt 6, 25 – 34; čo znamená dôverovať Bohu, dôvod prečo dôverovať, kedy dôverovať; pokúšanie na púšti, Mt 4, 1-12; dôvera aj v pokušeniach, ťažkých situáciách)</p> <p>⇒ Noe verí Bohu (archa, potopa, nový život, Gn 6 - 8)</p> <p>⇒ Abrahám a Izák (narodenie Izáka, Gn 21, 1-8; obetovanie Izáka, Gn 22, 1-18)</p> <p>⇒ Jakub a Ezau (Gn 25, 19-34; Gn 27, 1- 45)</p> <p>⇒ Jozef a jeho bratia (život v rodine, nenávisť bratov, predali ho, Gn 37 - 38)</p> <p>⇒ Mojžiš pred faraónom (egyptské rany, Ex 4,27 - 12)</p> <p>⇒ Boh kráča so svojim ľuďmi (odchod z Egypta, Ex 13- 15, putovanie púšťou – manna, Ex 16, 1-31; voda zo skaly, Ex 17, 1-7; Desatoro, Ex 19, 1-9; 16-20; Ex 31, 18; Ex 20, 1-17)</p> <p>⇒ Obsadenie zaslúbenej zeme (prechod cez Jordán, Joz 3; dobytie Jericha, Joz 2; 6)</p> <p>⇒ Dávid a Goliáš (1Sam 17, 1-58)</p>	<p>⇒ poznávať vieru v Boha v živote biblických postáv a v udalostiach vyvoleného národa,</p> <p>⇒ jednoduchým spôsobom vyjadriť svoju predstavu o Bohu,</p>

## NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 2.cyklus; 4.ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Ježiš Kristus	<p>Hlavné prikázanie lásky k Bohu k bližnému a k sebe samému</p> <p>Láska k Bohu v Starom zákone i v živote súčasného človeka</p> <p>Láska k bližnému a skutky milosrdenstva</p> <p>Láska k sebe samému, moje dary a talenty</p>	<p>⇒ Božia láska ku mne (hlavné prikázanie - prikázanie lásky, Lk 10, 25-29)</p> <p>⇒ Milosrdný Samaritán (Lk 10, 30-37)</p> <p>⇒ Láska k Bohu (Izrael v Starom zákone - všetko, čo hovoril Pán, splníme a zachováme, Ex 24, 1-11; potreba modlitby, rešpektovanie Božieho slova; kto zachová prikázania, bude v nebeskom kráľovstve veľký)</p> <p>⇒ Láska k bližnému (boháč a Lazár, Lk 16, 19-31; skutky milosrdenstva,)</p> <p>⇒ Miluj bližneho ako seba samého (Mt 25, 40 skutky milosrdenstva, príklady svätých podľa výberu - Matka Tereza, sv. Vincent de Paul, Titus Zeman a iní)</p> <p>⇒ Mám veľa darov (podobnenstvo o talentoch, Mt 25, 14-30; využívať svoje dary aj pre dobro bližných)</p> <p>⇒ Zlaté pravidlo (Mt 7, 12; úcta k sebe, k vlastnému telu)</p>	<p>⇒ pomocou Svätého písma objavovať príklady prejavu lásky k Bohu, k bližnému a k sebe samému,</p> <p>⇒ osvojovať si postoj lásky k bližnému, prijímať druhých takých, akí sú a prejaviť im skutky milosrdenstva,</p> <p>⇒ vnímať svoje dary a talenty ako dar od Boha a hľadať spôsob ako ich využívať aj pre dobro iných.</p>
Cirkev a sviatosti	<p>Spojenie s Ježišom prostredníctvom sviatostí</p> <p>Sedem sviatostí a ich význam pre život človeka</p>	<p>⇒ Ježiš je s nami vo sviatostiach (význam sviatostí v živote človeka, aké miesto majú sviatosti v živote človeka, predstaviť sviatosti v konkrétnych životných situáciách)</p> <p>⇒ Krst (Som spojený s Ježišom – podobnenstvo o viniči Jn 15, 1-11; aj zariadenie)</p> <p>⇒ <b>Sviatosť daru Ducha Svätého</b> Sviatosť birmovania (Turíce, Sk 1; Ježiš sľubuje silu zhora - dary Ds, posila pre môj život)</p> <p>⇒ <b>Dar odpustenia</b> Sviatosť zmierenia (aj zariadenie - spovednica)</p> <p>⇒ <b>Slávime sviatosť lásky</b></p> <p>⇒ Eucharistia (bohoslužba slova, bohoslužba obety)</p> <p>⇒ Nedeľa - deň Pána (Sk 2, 42 – účasť prvých kresťanov na lámaní chleba, dôležitosť nedele, budovanie spoločenstva, dôležitosť kresťanského spoločenstva,)</p> <p>⇒ <b>Rodina - spoločenstvo lásky</b> Manželstvo (láska, ktorá sa dáva; budovanie rodiny - mama, otec, deti)</p> <p>⇒ <b>Kňaz - druhý Kristus</b></p> <p>⇒ Sviatosť posvätného stavu (ustanovenie kňazstva, Zelený štvrtok; stručne hierarchia)</p> <p>⇒ <b>Aj starí a chorí majú miesto v Cirkvi</b> Pomazanie chorých (Božia pomoc pre chorých)</p>	<p>⇒ charakterizovať jednotlivé sviatosti a poukázať na ich význam v živote kresťana,</p>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 2.cyklus; 4.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Kresťanský život	<p>Liturgický rok</p> <p>Komunikácia s Bohom v modlitbe</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Mesiaš prichádza – Adventné obdobie (liturgický rok; liturgická farba, symboly a znaky Adventu, sviatky, tradície; Svätá rodina hľadá príbytok, Lk 2,1-7)</li> <li>⇒ Narodil sa Pán - Vianoce (udalosti narodenia (Lk 2, 1-14; symboly a znaky Vianoc; sviatky vo Vianočnom období)</li> <li>⇒ Pôstne obdobie (križová cesta, liturgická farba, symboly)</li> <li>⇒ Velkonočné obdobie (smrť a zmŕtvychvstanie, nanebovstúp., Turíce; liturg. farba, symboly)</li> <li>⇒ Obdobie cez rok (aj prikázané sviatky, mariánske sviatky, mariánska modlitba a úcta, modlitba sv. ruženca, cirkevné prikázania; liturgické farby)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ charakterizovať jednotlivé obdobia liturgického roka a poukázať na ich symboliku,</li> <li>⇒ osvojovať si rôzne formy modlitby ako prostriedok komunikácie a vytvárania si dôvernejšieho vzťahu s Bohom.</li> </ul>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 2.cyklus; 5.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Boh a človek	<p>Prítomnosť Boha vo svete a jeho pôsobenie</p> <p>Boh ako Trojica, vyznanie viery</p> <p>Boh Stvoriteľ, pravda posolstva o stvorení sveta</p> <p>Boh ako Otec, Božie atribúty</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Boh existuje - je všade okolo nás (odkiaľ to vieme, hoci ho nevidíme, cítime, vnímame jeho</li> <li>⇒ pôsobenie, poznanie Boha z jeho diel, konkrétne príklady zo života a skúsenosti s Bohom)</li> <li>⇒ Ako si ľudia predstavovali Boha (kedysi: Boh vládca pán sveta - prírodné živly, potreba uzmierenia, keď sa Boh hnevá..., Boh nás pozná a vie o nás všetko Ž 139; aj my spoznáваме Boha)</li> <li>⇒ Jeden Boh v troch osobách (Vyznanie viery, Najsvätejšia Trojica, šesť hlavných právd)</li> <li>⇒ Boh Otec sa nám prihovára (cez udalosti, cez ľudí, cez Sväté písmo)</li> <li>⇒ Človek je tvor zvedavý (skúma svet okolo seba, údiv nad prírodou, ako všetko funguje)</li> <li>⇒ Boh Stvoriteľ neba i zeme (pôvod sveta, Gn 1,1- 2,4)</li> <li>⇒ Pravda posolstva o stvorení sveta (porovnať aj rôzne názory na vznik sveta - stručne) Boh Otec všemohúci (Božie atribúty - všemohúci, vševediaci, všadeprítomný, večný; Bohu nič nie je nemožné - príklady zo Svätého písma (učivo 4. ročníka), napr. prechod cez Červené more, dobytie Jericha, Daniel v jame leva, zvestovanie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ jednoduchým spôsobom vyjadriť svoju predstavu o Bohu,</li> <li>⇒ stručne charakterizovať Boha v troch osobách a všímať si jeho pôsobenie,</li> <li>⇒ rozlíšiť biblickú pravdu o stvorení sveta od iných názorov a teórií.</li> </ul>

## NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 2.cyklus; 5.ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Sväté Písmo	Biblia ako Božie slovo a jej pôvod  Svätá zem – krajina Biblie	⇒ Biblia - Božie slovo (Boh sa nám prihovára, pôvod Biblie, autor Biblie, svätopisci) ⇒ Biblia ako „Kniha kníh“ (rozdelenie kníh – Starý zákon, Nový zákon) ⇒ Ako sa orientujeme vo Svätom písme (členenie, súradnice) ⇒ Krajina Biblie, jej zvyky a tradície (poľnohospodárstvo, rybárstvo, Jordán, Genezaretské jazero...)	⇒ poznať základnú štruktúru Biblie, orientovať sa v nej a predstaviť jej význam pre kresťanskú vieru, ⇒ opísať miesta spojené s biblickou tradíciou.
Cirkev a sviatosti	Rodina ako domáca cirkev, oslava Boha v rodine  Modlitba v spoločenstve Cirkvi  Miesta modlitby a Božej prítomnosti vo Svätom písme  Kostol ako miesto stretnutia spoločenstva Cirkvi s Bohom a s ľuďmi navzájom	⇒ Oslava Boha v rodine (modlitba v rodine, slávenie nedele) ⇒ Cirkev spojená v modlitbe (dôležitosť spoločnej modlitby; dôležitosť nedeľnej svätej omše, vytváranie spoločenstva Cirkvi) ⇒ Modlitba za chorých a zosnulých ⇒ Boh je prítomný medzi ľuďmi (obetný oltár v Starom zákone, napr. u Abraháma, stánok zhromažďovania – archa, Ex 25, 10-22; archu nesú do boja, prechod cez Jordán) ⇒ Jeruzalemský chrám a synagóga (Šalamún a stavba chrámu) ⇒ Kostol - Boží dom (Božia prítomnosť; dom modlitby - vyhnanie predavačov z chrámu, Jn 2, 13 - 16; základné zariadenie chrámu - oltár, ambona, svätostánok) ⇒ Liturgické rúcha a predmety (aj liturgické knihy) ⇒ Liturgické farby a symboly, postoje a gestá (zopakovať aj liturgický rok)	⇒ opísať slávenie nedele a sviatkov vo svojej rodine a v spoločenstve Cirkvi, do ktorej sa zapájajú a objasniť ich význam, ⇒ spoznávať miesta modlitieb a Božej prítomnosti v minulosti i v dnešnej dobe a pomenovať ich základné prvky. ⇒ charakterizovať jednotlivé obdobia liturgického roka a poukázať na ich symboliku,
Kresťanský život	Komunikácia s Bohom v modlitbe  Modlitba a jej formy	⇒ Človek modlitbou odpovedá na krásu stvorenia (oslava Boha Tvorcu, Ž 8; Ž 19, 1-7) ⇒ Modlitba ako rozhovor s Bohom (rozhovor s priateľom, modlitba ako dialóg, Boh počúva) ⇒ Formy modlitby (vdáka, prosba, chvála, odprosenie, osobná modl., naučené modl., ruženec) ⇒ Postoje pri modlitbe (státie, sedenie, kľáčanie, zopnuté ruky...)	⇒ osvojovať si rôzne formy modlitby ako prostriedok komunikácie a vytvárania si dôvernejšieho vzťahu s Bohom.

**Hlavný cieľom 3. cyklu** je rozvíjanie nadobudnutej náboženskej gramotnosti. Žiaci vedia vyjadriť svoje predstavy o Bohu a zaujať osobný postoj voči otázkam kresťanskej viery aj v kontexte iných náboženstiev. Žiaci vedia poukázať na aktuálnosť Svätého písma, zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a prepojiť jeho poslanstvo so svojím vlastným životom. Žiaci poznávajú rôzne etapy šírenia kresťanstva a charakterizujú Cirkev a jej úlohu v súčasnosti, pričom vedia zaujať osobný postoj k cirkvi a zapojiť sa do činnosti miestnej cirkvi. Žiaci poznávajú význam jednotlivých sviatostí, reflektujú svoje hodnoty, vedia si zostaviť vlastný rebríček hodnôt. Konfrontujú svoj život s Desatorom a uvažujú nad svojím životom ako osobnom povolani vo vzťahu k sebe, druhým a k svojmu okoliu.

**Ciele vzdelávania pre 3. cyklus :**

- ⇒ poukázať na jedinečnosť a dôstojnosť človeka na základe kresťanských hodnôt,
- ⇒ uvedomiť si potrebu pravidiel, konfrontovať sa s Desatorom a aplikovať pravidlá správneho morálneho života na vlastný život,
- ⇒ prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom na slobodnú vôľu každého človeka,
- ⇒ zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a inšpirovať sa Ježišovým životom ako príkladom pre svoje konanie,
- ⇒ interpretovať biblické príbehy zo Starého a Nového zákona a stotožňovať sa s biblickými postavami a vzormi viery v Boha,
- ⇒ vnímať Bibliu ako Božie slovo a zdôvodniť jej aktuálnosť a odkaz pre súčasný život,
- ⇒ zaujať osobný postoj k otázkam kresťanskej viery v Boha,
- ⇒ vnímať Cirkev v jej historických súvislostiach a poukázať na hlavné historické udalosti, ktoré zasiahli do jej života,
- ⇒ porovnať kresťanské náboženstvo s inými náboženstvami, opísať ich spoločné znaky a rozdiely a vyjadriť, v čom je jedinečnosť a hodnota kresťanstva,
- ⇒ s rešpektom pristupovať k ľuďom s iným náboženským presvedčením,
- ⇒ charakterizovať jednotlivé sviatosti a poukázať na ich význam v živote kresťana.

**NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 6.ročník**

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Boh a človek	<p>⇒ Boh chce naše šťastie (od prirodzeného šťastia ku šťastiu, čo robí človeka šťastným; Boh má o človeka záujem, Boží plán pre človeka - šťastie, večný život; Boha na prvé miesto)</p> <p>⇒ Človek je strážcom stvorenia (Stvorenie človeka, raj, Gn 2, 4-18; človek bol oživený duchom –Boh mu vdýchol dušu, Gn 2, 1-7; duša človeka je nesmrteľná - šesť hlavných právd)</p> <p>⇒ Odmietnutie Božej lásky (prvý hriech a jeho dôsledky – strom poznania dobra a zla, Gn 3, 1-13; prísľub Vykupiteľa – strom života, Gn 3, 14-24)</p> <p>⇒ Boh pôsobí v živote biblických postáv (časová os, krátky stručný prehľad dejín spásy, skúsenosť biblických postáv, s ktorými sa dieťa môže identifikovať – Abrahám, Gn 12, 1-9; 13, 14-18; 18, 1-15; 21, 1-8, Jozef, Gn 37, 2-36; 39-45, Mojžiš... )</p> <p>⇒ Putovanie do zaslúbenej zeme (manna, Ex16, 1-31;medený had, Nm 21, 4-9) Dobytie Jericha (Joz 6)</p>	<p>⇒ popísať dôsledky prvého hriechu a odmietnutia Božieho plánu,</p> <p>⇒ opísať biblické udalosti, vysvetliť ich význam</p>



### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 6.ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Ježiš Kristus	<p>Ježiš Kristus ako historická osoba (narodenie)</p> <p>Ježišovo verejné účinkovanie</p> <p>Ježišove zázraky ako znamenia príchodu Božieho kráľovstva</p> <p>Ježiš Kristus ako historická osoba (utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie)</p>	<p>⇒ Prísľub Mesiáša (proroci Izaiáš: Iz 7, 14; 9,5; 11, 1-5; Micheáš: Mich 5, 1; Ján Krstiteľ: Lk 1, 5-25; 56-80)</p> <p>⇒ Ježiš skutočne žil (Palestína v časoch Ježiša, Ježiš - historická osoba, cisár Augustus, sčítanie ľudu, Herodes, Betlehem)</p> <p>⇒ Narodenie Ježiša (Lk 2)</p> <p>⇒ Ježiš začína verejne účinkovať (krst v Jordáne, Mt 3, 1-17; Ježiš povoláva apoštolov - povolanie prvých učeníkov, Mt 4, 18-22 alebo Lk 5, 1-11; vyslanie, Mt 10, 1- 20)</p> <p>⇒ Priblížilo sa Božie kráľovstvo (Ježiš učiteľ- reč na vrchu, Mt 5, 3-11; 21-26; 38-47; Ježiš ponúka návod na šťastný život)</p> <p>⇒ Ježiš učí v podobenstvách (o poklade na poli, Mt 13,44; o rybárskej sieti, Mt 13, 47-50; o dvoch synoch, Mt 21, 28-32; o svadbe kráľovho syna, Mt 22, 1-14; o talentoch, Mt 25, 14-30)</p> <p>⇒ Ježiš mení srdcia ľudí (Zachej, Lk 19, 1-10)</p> <p>⇒ Kána Galilejská (Jn 2, 1-11) Utíšenie búrky na mori (Mt 8, 23-27)</p> <p>⇒ Ježiš uzdravuje (uzdravenie chorého pri betsatskom rybníku, Jn 5, 1-18; uzdravenie posadnutého chlapca, Lk 9, 37-43)</p> <p>⇒ Udalosti umučenia, smrti a zmŕtvychvstania (obeta Ježiša - zmysel obety; liturgia slávenia V. noci, Dôkazy o Ježišovej smrti - Poncius Pilát, Jeruzalem, Boží hrob (Mt 26 – 27; prázdny hrob, Mt 28, 1-8; mimokresťanské dôkazy o Ježišovej smrti)</p>	<p>⇒ na základe konkrétnych faktov poukázať na historicnosť osoby Ježiša Krista,</p> <p>⇒ konfrontovať vlastné postoje s konaním Ježiša a Márie a zaujať osobný postoj k otázkam kresťanskej viery v Boha,</p>
Sväté Písmo	Evanjelium ako radostná zvesť	<p>⇒ Skôr ako bolo napísané evanjelium (ústne podanie, Tradícia, dôvod písania evanjelií)</p> <p>⇒ Evanjeliá a evanjelisti (evanjeliá - správy o Mesiášovi; štyria evanjelisti - kto sú, pre koho písali, atribúty)</p>	⇒ charakterizovať Evanjeliá, poukázať na ich pôvod a význam,
Cirkev a sviatosti	Vznik Cirkvi a Petrov primát	<p>⇒ Peter - nástupca Ježiša (Petrov primát, Mt 16, 13-20)</p> <p>⇒ Ježiš po zmŕtvychvstaní udeľuje Petrovi pastiersky úrad v Cirkvi (Jn 21, 15-19)</p> <p>⇒ Peter ohlasuje Krista (Turíce a prvá Petrova kázeň, vznik prvého kresťanského spoločenstva, Sk 2)</p> <p>⇒ Peter koná v mene Krista (Peter uzdravuje chromého, vyučuje, Sk 3-4)</p>	⇒ vnímať Cirkev ako spoločenstvo kresťanov, ktoré pokračuje v Ježišovom poslaní a poznávaní života prvého kresťanského spoločenstva,

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 6.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Kresťanský život	<p>Cirkev v dnešnej dobe</p> <p>Kresťan a Cirkev</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Pápež - viditeľná hlava Cirkvi (hierarchia v Cirkvi)</li> <li>⇒ Pápež nie je sám (apoštolská postupnosť, biskupi, kňazi, diakoni, územné členenie Cirkvi - diecézy, farnosti; eparchie gréckokatolíckej Cirkvi - informatívne) Krst - vstupná brána do Cirkvi</li> <li>⇒ Žijem vo farnosti (vo farskom spoločenstve; moja angažovanosť v Cirkvi, vo farnosti; kňazi našej farnosti)</li> <li>⇒ Svätíť prikázané sviatky (prikázané sviatky a cirkevné prikázania)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ charakterizovať Cirkev a jej úlohu v súčasnosti, poznávať cirkevnú hierarchiu, prijímať výzvy k angažovanosti v Cirkvi,</li> </ul>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 7.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Boh a človek	<p>Viera ako odpoveď kresťana</p> <p>Veľké postavy viery Starého zákona</p> <p>Viera osôb povolaných do Božej služby</p> <p>Viera Božieho ľudu v čase neslobody</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Ja a moja viera (kto mi odovzdal vieru, viera prirodzená, nadprirodzená, príklady viery v živote človeka, potreba viery, čo pre teba znamená veriť)</li> <li>⇒ Gedeon dôveruje Bohu (povolanie Gedeona, Sdc 6, 11-24; boj proti Bálovi, Sdc 6, 25-32; Gedeonovo rúno, Sdc 6, 36-40; Gedeonovo víťazstvo, Sdc 7, 15-25; Boh povoláva slabých)</li> <li>⇒ <i>Samson (Samson, Sdc 13; Samson a filistínci, Sdc 16; Samson a Dalila, Sdc 16, 4-22)</i> S Bohom som silný (Dávid a jeho hriech, 2Sam 11-12, byť malým pred Bohom)</li> <li>⇒ Šalamún (Šalamúnova viera a dôvera v Boha, 1Kr 3,1-15; Šalamúnova múdrosť, 1Kr 3, 16-28; hľadať múdrosť v Božom slove)</li> <li>⇒ Eliáš dôveruje Bohu (Eliáš pri potoku Karit, 1Kr 17, 1-6; Eliáš v Sarepte, 1Kr 17, 7-24; Eliáš a Bálovi proroci, 1Kr 18; Eliáš na vrchu Horeb, 1Kr 19, 1-18; vytrvalosť v hlásaní) Odvážny Daniel (Daniel na kráľovskom dvore, Dan 1, 1-21; Nabuchodonozorov sen, Dan 2, 1-49; traja mládenci v ohnivej peci, Dan 3, 1-97; Daniel v levovej jame, Dan 6, 2-29; odvaha nevzdať sa svojej viery, odvaha a odovzdanosť v ťažkých život. situáciách)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ vnímať Božiu starostlivosť v živote biblických postáv a porozumieť základným faktom dejín spásy na základe časovej osi,</li> <li>⇒ prostredníctvom príbehov biblických postáv poukázať na prítomnosť viery v živote človeka a nachádzať inšpiráciu pre osobný vzťah s Bohom,</li> </ul>
Ježiš Kristus	<p>Ježiš – učiteľ a vzor viery</p> <p>Mária – žena viery</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Proste a dostanete (Mt 7, 7-11; dôvera v Božiu prozreteľnosť, Boh dáva človeku to, čo potrebuje, Mt 6, 25-34; viera ako horčičné zrnko, uzdravenie posadnutého, Mt 17, 14-20; čo robiť, keď sa mi nedarí)</li> <li>⇒ Odvaha vystúpiť z lode (Ježiš kráča po mori, Peter vystupuje z lode, Mt 14, 22-33; prekonanie strachu, v ťažkostiach hľadieť na Ježiša)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ odhaľovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, pomenovať dôležité</li> </ul>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 7.ročník

Komponent	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Ježiš Kristus	<p>Ježiš – učiteľ a vzor viery</p> <p>Mária – žena viery</p>	<p>⇒ Ježiš je Pánom života a smrti (vzkriesenie Lazára – áno, Pane, ja som uverila, Jn 11, 1-44; viera v zdanlivo neriešiteľnej situácii; vidieť Božie skutky vo svojom živote)</p> <p>⇒ Keď nás viera niečo stojí (uzdravenie slepeho od narodenia, Jn 9, 1-41; prekonávanie ťažkostí spojené s vierou v Krista)</p> <p>⇒ Mária dôveruje Bohu (Mária dôveruje aj v ťažkostiach, Mt 1, 18-25; v Betleheme niet miesto, Lk 2,7; Simeonovo proroctvo, Lk 2, 21-35; sedembolestná Panna Mária, útek do Egypta, Mt 2, 13-23; stratenie 12-ročného Ježiša v chráme, Lk 2, 41-52)</p> <p>⇒ Mária dôveruje až do konca (krížová cesta, Jn 19, 25-27; aký je Boží plán pre mňa, ako prijímam ťažkosti, bolestné situácie)</p>	<p>⇒ Pomenovať dôležité prvky jeho poslania o Božom kráľovstve a prehodnotiť osobný vzťah k nemu,</p>
Cirkev a sviatosti	<p>Život a viera prvého kresťanského spoločenstva</p> <p>Svätý Pavol a ohlasovanie evanjelia</p> <p>Šírenie kresťanstva na našom území</p> <p>Cirkev v stredoveku</p> <p>Život Cirkvi od stredoveku po 20. storočie</p>	<p>⇒ Vznik Cirkvi a viera prvého kresťanského spoločenstva (vznik Cirkvi na Turíce Sk 2, 1-41; čo je Cirkev, základné vlastnosti Cirkvi - jedna, svätá, katolícka, apoštolská; jedno srdce a jedna duša, lámanie chleba, modlitby, Sk 2, 42-47; aká je viera nášho kresťanského spoločenstva; Mária - Matka Cirkvi)</p> <p>⇒ Prvé prenasledovanie Cirkvi (prvý mučeník - sv. Štefan Sk 6, 7-15; Sk 7, 1-60)</p> <p>⇒ Obrátenie Šavla (Sk 9, 1-25; moje osobné obrátenie)</p> <p>⇒ Pavol ohlasuje Krista (sv. Pavol a jeho misijné cesty, Sk 13n; misijná cesta – Cyprus, Sk 13, 1-12; v Ikóniu, Sk 14, 1-7; uzdravenie chromého v Lystre, Sk 14, 8-20)</p> <p>⇒ Prenasledovanie Cirkvi a náboženská sloboda (cisár Nero, Dioklecián; cisár Konštantín Milánsky edikt - náboženská sloboda r. 313)</p> <p>⇒ Misia sv. Cyrila a Metoda na našom území (Proglas - práca s textom zameraná na hľadanie duchovného odkazu pre môj život)</p> <p>⇒ Žiaci sv. Cyrila a Metoda (Gorazd a sedemopočetníci)</p> <p>⇒ Vznik reholí (františkáni, dominikáni, jezuiti, milosrdní bratia, školskí bratia, lazaristi, vincentky a iní, školy a vzdelávanie - kláštorné školy, katedrálne, farské, univerzity, sv. Tomáš Akvinský)</p> <p>⇒ Reformácia a protireformácia</p> <p>⇒ Misie (sv. František Xaverský a i.)</p> <p>⇒ Ako idú dejiny ďalej (projektové vyučovanie - stručne zhrnúť: osvietenstvo, vznik nových reholí, 19. storočie a sociálne učenie Cirkvi, 20. storočie - II. Vatikánsky koncil a obnova Cirkvi, pápeži 20. storočia - informatívne; projek. vyučovanie)</p> <p>⇒ Prenasledovanie Cirkvi na Slovensku v čase komunizmu (prenasledovanie kňazov, rehoľníkov, gréckokatolícka Cirkev a prenasledovanie)</p>	<p>⇒ charakterizovať osobnosť svätého Pavla, apoštola národov a jeho prínos pri šírení kresťanstva,</p> <p>⇒ poznávať pôsobenie Cyrila a Metoda a ich nasledovníkov, vysvetliť ich prínos pre šírenie kresťanstva na našom území,</p> <p>⇒ charakterizovať etapy šírenia kresťanstva v dejinách a poznávať ich hlavné prvky</p>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 7.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Kresťanský život	<p>Svedectvá viery kresťanov 20. storočia</p> <p>Viera kresťana uprostred svetových náboženstiev</p> <p>⇒ Ako prežívali vieru ľudia 20. storočia v ťažkých situáciách (osobnosti viery dnešnej doby podľa výberu a ich odkaz pre nás, napr. bl. Titus Zeman, bl. Anka Kolesárová, bl. sestra Zdenka Šelínová, Janko Havlík a i., gréckokatolíci bl. P.P.Gojdič, bl. Vasil Hopko, bl. Metod Dominik Trčka, osobnosti podľa vlastného výberu; projektové vyučovanie)</p> <p>⇒ Kontakt veriaceho človeka so svetovými náboženstvami (stručná charakteristika hlavných svetových náboženstiev; spätosť kresťanstva a židovstva)</p> <p>⇒ Jedinečnosť a hodnota kresťanstva (jedinečnosť vykupiteľského diela Ježiša Krista - Boh zomiera za človeka, osobný vzťah človeka k Bohu, komunikácia s Bohom)</p>	<p>⇒ oboznámiť sa s osobnosťami 20. storočia, ktoré trpeli pre vieru, vnímať zmysel ich utrpenia a konfrontovať svoje postoje s ich postojmi viery,</p> <p>⇒ porovnať kresťanské náboženstvo s inými náboženstvami, opísať ich spoločné znaky a rozdiely a vyjadriť, v čom je jedinečnosť a hodnota kresťanstva; rešpektovať ľudí s iným náboženským presvedčením</p>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 8.ročník

Komponent	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Boh a človek	<p>Budovanie vzťahu človeka k Bohu</p> <p>Vzťah s Bohom a pravidlá na Sinaji</p> <p>⇒ Boh povoláva človeka ku vzťahu (vyjsť od prirodzeného vzťahu medzi ľuďmi ku vzťahu k Bohu, Boh chce vytvoriť s ľuďmi vzťah, Ex 19, 1-8) Prikázania ako cesta k slobode (nie k otroctvu - ja som Pán, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z egyptskej krajiny, Ex 19, 16-25; 20, 1-21; uzatvorenie zmluvy s Bohom, Ex 24, 1-18; sloboda človeka verzus príkazy a zákazy) Boh tvorí pravidlá pre správny smer (Desatoro, Dt 5, 6-21; Dt 6, 1-25; neobmedzuje ale chráni)</p>	<p>⇒ uvedomiť si potrebu pravidiel pre svoj život a konfrontovať svoje konanie s Desatorom,</p>
Ježiš Kristus	<p>Priateľstvo s Ježišom</p> <p>Blahoslavenstvá – cesta k slobode a ku šťastiu</p> <p>⇒ Ježiš môj priateľ ponúka program pre život (v čom tkvie priateľstvo s Ježišom, znaky takéhoto priateľstva, vzor obetovania: „Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto dáva život za svojich priateľov...“ (sv. Maximilián Kolbe); Jn 15, 13; ukazuje cestu)</p> <p>⇒ Boh chce naše šťastie (blahoslavenstvá, ich význam a zmysel, Mt 5, 1-12; život podľa blahoslavenstiev v mojom živote)</p> <p>⇒ Blahoslavení milosrdní (milosrdný Samaritán, Lk 10, 30-37; preukazovanie milosrdenstva; choď a rob podobne)</p> <p>⇒ Skutky telesného a duchovného milosrdenstva (byť soľou zeme a svetlom sveta, Mt 5, 13-16; rozvíjanie čností: napr. vytrvalosť v službe, trpezlivosť s chorými, s chudobnými, s ľuďmi na okraji spoločnosti; vzor služby - Raul Follerau a iní...)</p>	<p>⇒ hľadať v blahoslavenstvách cestu k slobode a osvojovať si postoj lásky k blížnemu cez skutky milosrdenstva.</p>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 8.ročník

Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Cirkev a sviatosti	Cirkev a služba blížnym	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Budeme súdení podľa lásky (podobenstvo o poslednom súde, Mt 25, 31n; ) Neprišiel som dať sa obsluhovať, ale slúžiť (umývanie nôh pri Poslednej večeri,</li> <li>⇒ Jn 13, 1-17; Ježišov príklad a služba lásky blížnym; sv. Terézia z Lisieux - malé skutky s veľkou láskou)</li> <li>⇒ Skutky milosrdenstva a charitatívna služba v dejinách (zakladanie nemocníc, sirotincov, služba väzňom, galejníkom, služba chorým v ich domoch, sv. Martin de Tours, sv. Vincent de Paul a iní - postavy podľa výberu) Služba chudobným v dnešnej dobe (sv. Matka Tereza a jej sestry, milosrdní bratia, komunita sv. Egídia a iní...)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ konfrontovať svoj život so životom ľudí, ktorí konali skutky milosrdenstva a rozhodnúť sa pre konkrétnu formu prejavu lásky blížnemu,</li> </ul>
Kresťanský život	Vzťah s Bohom  Úcta k Božiemu menu  Svätíť sviatočné dni  Úcta k rodičom a k autorite  Úcta k životu a jeho ochrana od počatia po prirodzenú smrť  Čistota a vernosť  Ochrana spoločného vlastníctva	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ Úcta k jednému Bohu (Boh je na prvom mieste, Dt 5, 6-10; čnosť viery - zapretie viery, keď dávam prednosť iným bohom, ateizmus)</li> <li>⇒ Nebudeš mať iných bohov (bôžikovia dnešnej doby; závislosti - automaty, internet, peniaze...) Kultúry, poverky, okultizmus, mágia, veštenie</li> <li>⇒ Sekty - odklon od pravého Boha</li> <li>⇒ Mať v úcte Božie meno (Mojžiš a horiaci krík, Jahve, Ex 3; vysloviť Božie meno s úctou – nadávky, nezneučťujem len Božie meno, ale aj človeka, Božie stvorenie; prezývky)</li> <li>⇒ Nedeľa - oslava Veľkej noci (židia a Sabat, Dt 5, 12-15; vzťah židovskej a kresťanskej Veľkej noci)</li> <li>⇒ Nedeľa - deň Pána (slávenie nedele – svätá omša, deň bez práce, budovanie spoločenstva rodiny; ako prežívam svätú omšu - vysvetlenie postojov, zapájanie sa do svätej omše, eucharistický pôst, svätenie nedele a prikázaných sviatkov)</li> <li>⇒ Úcta k rodičom a k autorite (čnosť lásky, poslušnosť - neposlušnosť, sebeckosť; moje miesto v rodine)</li> <li>⇒ Život ako dar (nezabiješ, Mt 5, 21-26; úcta k životu, ochrana zdravia; mravná sila - strach z následkov; sebaškodzovanie, anorexia, bulímia; sebaaprijatie)</li> <li>⇒ Chrániť život od počatia (potrat, eutanázia, vražda, samovražda)</li> <li>⇒ Cesty závislosti (závislosti, drogy, alkohol, IKT – mobil, internet)</li> <li>⇒ Šikana, kyberšikana</li> <li>⇒ Hodnota čistoty a zdržanlivosti (kto som - pohľad chlapca na dievča; čistý pohľad na seba, jeden na druhého; čnosť miernosti - smilstvo, nevernosť; príklady: Mária Goretti, Laura Vicuña, Anka Kolesárová)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>⇒ poukázať na význam pravidiel v živote človeka, konfrontovať svoj život s Desatorom a pravdivo zhodnotiť dôsledky porušovania prikázaní pre svoj život,</li> <li>⇒ spoznávať rôzne formy povolania v živote kresťana a uvažovať o svojom osobnom povolaní,</li> </ul>

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 9.ročník

Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Boh a človek	Rebríček hodnôt a životný štýl mladých  Sloboda človeka  Slobodné rozhodnutie konať dobro v prospech iných  Sloboda a zodpovednosť	⇒ Na čom staviam svoj život. Čomu verím. (dom na skale, Mt 7, 24-27) ⇒ Hodnoty života (čo sú hodnoty, hodnota času, priateľstva a pod., rebríček hodnôt) ⇒ Hodnota môjho života (Mt 19, 16-22 podobenstvo o bohatom mladíkovi) ⇒ Môj životný štýl (životný štýl mladých v súlade s kresťanskými hodnotami a v rozpore s kresťanskými hodnotami - diskotéky, kino, alkohol, reklamy, nesprávne vzory) ⇒ Človek na počiatku stvorenia dostáva možnosť slobodnej voľby (jedinečnosť človeka, mať slobodnú vôľu neznamena robiť si, čo chcem) ⇒ Otvorenosť pre druhých - budovanie vzťahov ⇒ Rút (myslieť na iných) ⇒ Tobiáš (konať dobro aj za cenu straty) ⇒ Sloboda a možnosť voľby (odpovedať či neodpovedať; voľba zla - zneužitie slobody; pôstna prax Cirkvi - dobrovoľné odopretie si niečoho pre dobro iných) ⇒ Zodpovednosť za svoje rozhodnutia (dopad mojich rozhodnutí na spoločnosť-sociálny hriech) ⇒ Zodpovednosť za svet, v ktorom žijem (vzťah človeka k prírode, ochrana Božieho diela)	⇒ vyjadriť súvislosť medzi slobodou a vlastným konaním, zostaviť si vlastný rebríček hodnôt, ⇒ prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom voči slobode každého človeka.
Sväté Písmo	Aktuálnosť Biblie	⇒ Aktualizácia biblického textu v živote mladého človeka (identifikácia s biblickým textom, čo text hovorí pre mňa, v mojej konkrétnej situácii, Žalmy - Ž 23, Ž 91, Ž 138; Perly múdrosti - Šalamúnova múdrosť - 1Kr 3, Kaz 3; „Tiesňové volania“...)	⇒ poukázať na aktuálnosť Svätého písma a biblických textov a objavovať v nich odkaz pre svoj život

### NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA; 3.cyklus; 9.ročník

Téma	Obsahový štandard		Výkonový štandard
Cirkev a sviatosti	<p>Krst a jeho význam v živote človeka</p> <p>Sviatosť birmovania – sviatosť kresťanskej dospelosti</p> <p>Hriech a vina v živote človeka, sviatosť zmierenia</p> <p>Eucharistia a jej význam v živote kresťana</p>	<p>⇒ Sviatosť krstu (úvod ku sviatostiam - význam sviatostí; význam a zmysel krstu)</p> <p>⇒ Stávam sa dospelým kresťanom (prijmite Ducha Svätého, Jn 20, 22, sviatosť birmovania, čo znamená kresťanská dospelosť)</p> <p>⇒ Stretnutie lásky (Ježiš a cudzoložnica, Jn 8, 1-11; odpustenie človeka mení)</p> <p>⇒ Hriech a vina (sedem hlavných hriechov, hriechy proti Duchu Svätému; navádzanie na hriech, svedomie; počúvať svoje svedomie a riadiť sa ním; dôsledky pádu do hriechu - šírenie zla vo svete, utrpenie, smrť...)</p> <p>⇒ Milosrdný otec (márnotravný syn, Lk 15, 11-32; identifikácia s postavami, ako sa vidím ja; Sviatosť zmierenia - veľkosť B. milosrdenstva, priebeh; zmierenie, vzájomné odpustenie)</p> <p>⇒ Pokrm duše (rozmnoženie chleba, Ježiš sľubuje iný pokrm, Jn 6, 1-15; 22-64)</p> <p>⇒ Hodnota Eucharistie (emauzskí učeníci, Lk 24, 13-35)</p> <p>⇒ Svätá omša (počúvanie Božieho slova, hodnota obety Ježiša Krista; pozvanie k hostine - nebyť len divák, aktívna účasť na svätej omši; gestá pri svätej omši a ich význam; Carlo Acutis - úcta k Eucharistii, žiť z Eucharistie)</p>	<p>⇒ charakterizovať sviatosti kresťanskej iniciácie, definovať ich spoločné znaky i odlišnosti, poukázať na ich význam v živote kresťana.</p>
Kresťanský život	<p>Pravda a pravdepodobnosť</p> <p>Povolanie človeka</p> <p>Priateľstvo, láska a povolanie k manželstvu</p> <p>Božie kráľovstvo – cieľ života kresťana</p>	<p>⇒ Sviatosť posvätného stavu (Povolanie Samuela 1Sam 3, 1-10; moje povolanie - ako rozpoznám Boží hlas; dôležitosť povedať Bohu „áno“; žatva je veľká, ale robotníkov málo, Mt 9, 35-38)</p> <p>⇒ Zasvätený život (zrieknutie sa požiadaviek svojho ega pre Ježiša, Mt 10, 37-39; dar panenstva, 1Kor 7, 25-35)</p> <p>⇒ Laici a ich služba v Cirkvi a vo verejnom živote</p> <p>⇒ Priateľstvo a láska (priateľstvo a budovanie vzťahov, osobitosti muža a ženy, ich prežívanie..., čo je skutočná láska, znaky pravej lásky, 1 Kor 13;)</p> <p>⇒ Sviatosť manželstva (manželstvo ako zväzok muža a ženy, 1Kor 7, 1-9; nerozlučnosť, 1Kor 7, 10-11; krása manželského vzťahu, počítať v manželstve aj s Bohom)</p> <p>⇒ Manželstvo a rodičovstvo (hodnota manželstva a rodiny; deti - dar pre rodinu; manželská vernosť, rozvod a jeho dôsledky pre rodinu; o rozluke, Mt 5, 31-32)</p> <p>⇒ Pomazanie chorých (zmysel a hodnota utrpenia; Jób; Chiara Luce Badano)</p> <p>⇒ Život po smrti (posledný súd, Mt 25, 31-46; večnosť, večný život, klinická smrť)</p> <p>⇒ Kresťanská nádej (nebo, peklo, očistec; odpustky, modlitba za zosnulých, návšteva cintorína)</p>	<p>⇒ chápať vieru vo večný život v kontexte kresťanskej nádeje, zaujať postoj k otázke večného života.</p>